

Cities After Dark

Δήμος Πειραιά

Ολοκληρωμένο Σχέδιο Δράσης

Νυχτερινή Οικονομία ως Μοχλός

Βιώσιμης Ανάπτυξης

Περιεχόμενα

1. Περίληψη.....	4
2. Εισαγωγή.....	6
2.1 Η Δυναμική της Νυχτερινής Οικονομίας.....	6
2.2 Cities After Dark: Ένα Ευρωπαϊκό εργαστήριο για την ανάπτυξη πολιτικών νυχτερινής διακυβέρνησης.....	6
2.3 Ο Πειραιάς Επαναπροσδιορίζει τον Νυχτερινό Αστικό του Παλμό.....	8
2.4 Συνεργασία σε Τοπικό Επίπεδο - Η Ομάδα URBACT Πειραιά.....	10
2.5 Θεματικοί Πυλώνες: Προτεραιότητες και Επόμενα Βήματα.....	13
3. Πλαίσιο, Προκλήσεις και Όραμα.....	15
3.1 Οι Βασικές Αρχές του Cities After Dark.....	15
Πολιτιστική Βιομηχανία και Νυχτερινή Ζωή.....	16
Ασφάλεια και Ηχορύπανση.....	16
Χρήση των Δημόσιων Χώρων.....	16
Ισότητα των Φύλων και Αστικός Σχεδιασμός Χωρίς Αποκλεισμούς.....	16
Βιώσιμη Κινητικότητα και Υποδομές Μεταφορών.....	17
Πρόσβαση στην εργασία.....	17
Πράσινοι χώροι και βιωσιμότητα.....	17
3.2 Η Νυχτερινή Οικονομία στον Πειραιά.....	17
Από την Πρόκληση στην Ευκαιρία.....	21
3.4 Εναρμόνιση με Ευρύτερα Στρατηγικά Πλαίσια.....	22
Τοπικές Στρατηγικές και Πολιτικές.....	22
Περιφερειακές και Εθνικές Στρατηγικές.....	24
Διεθνείς Πολιτικές.....	25
3.5 Αντιμετωπίζοντας τις Προκλήσεις της Νυχτερινής Οικονομίας στον Πειραιά.....	26
Αστική Ασφάλεια.....	26
Ηχορύπανση.....	27
Ενίσχυση Πολιτιστικής και Οικονομικής Ζωής.....	27
Κοινωνική Ένταξη και Ευάλωτες Ομάδες.....	27
Διακυβέρνηση και Συντονισμός.....	28
Εμπλεκόμενοι Φορείς.....	29
Προκλήσεις και Αδυναμίες που Εντοπίστηκαν από την Τοπική Ομάδα URBACT.....	29
Βασικές Προτεραιότητες Δράσης.....	30

Ισότητα των Φύλων	30
Πράσινη Μετάβαση	31
Ψηφιακή Μετάβαση	31
3.6 Πιλοτικές Δράσεις: Σύνδεσμος μεταξύ Στρατηγικής και Πρακτικής Εφαρμογής.....	32
Πιλοτική Δράση: Santa Night Run.....	32
Πιλοτική Δράση: Κόκκινη Νύχτα	34
Πιλοτική Δράση: Ψηφιακό Ημερολόγιο Εκδηλώσεων	35
3. 7 Η Νύχτα στον Πειραιά με Ορίζοντα το 2030	37
Μια πόλη ζωντανή μετά το σούρουπο.....	37
Ένα Ασφαλές και Προσβάσιμο Αστικό Περιβάλλον	37
Ένας Κόμβος Δημιουργικότητας και Καινοτομίας	38
Μια Συμμετοχική και Συνεργατική Πόλη.....	38
3.8 Ενσωμάτωση Πολιτικών και Πρακτικών στην Νυχτερινή Ανάπτυξη του Πειραιά	39
4. Ο Πειραιάς Μετά τη Δύση του Ηλίου: Το Όραμα και η Προοπτική.....	43
4.1 Στρατηγικοί Στόχοι	43
Προώθηση της Δυναμικής της Νυχτερινής Οικονομίας (ΣΣ1)	45
Βελτίωση της Αστικής Ασφάλειας και Προσβασιμότητας (ΣΣ2)	46
Ενίσχυση της Κοινωνικής Ένταξης και Υποστήριξη των Εργαζομένων τη Νύχτα (ΣΣ3)	46
Ενθάρρυνση της Βιωσιμότητας και της Τεκμηριωμένης Διακυβέρνησης (ΣΣ4).....	47
4.2 Άξονες Προτεραιότητας και Δράσεις	48
ΑΠ1: Πολιτιστική και Οικονομική Ενεργοποίηση.....	49
ΑΠ2: Αστική Ασφάλεια, Κινητικότητα και Προσβασιμότητα	51
ΑΠ3: Ευαισθητοποίηση για την Ασφάλεια, Κοινωνική Ένταξη και Υποστηρικτικές Υπηρεσίες	54
ΑΠ4: Διακυβέρνηση, Παρακολούθηση και Διαχείριση Γνώσης.....	56
4.3 Ολοκληρωμένη Προσέγγιση	58
5. Αναλυτικός Σχεδιασμός Δράσεων	58
5.1 Άξονας Προτεραιότητας 1: Πολιτιστική και Οικονομική Ενεργοποίηση.....	59
5.2 Άξονας Προτεραιότητας 2: Αστική Ασφάλεια, Κινητικότητα και Προσβασιμότητα	62
5.3 Άξονας Προτεραιότητας 3: Ευαισθητοποίηση για την Ασφάλεια, Κοινωνική Ένταξη και Υποστηρικτικές Υπηρεσίες	64

5.4 Άξονας Προτεραιότητας 4: Διακυβέρνηση, Αξιολόγηση και Διαχείριση Γνώσης	66
6. Πλαίσιο Υλοποίησης	67
6.1 Διακυβέρνηση και Συμμετοχή Ενδιαφερόμενων Φορέων.....	68
6.2 Χρηματοδότηση, Κόστος και Χρονοδιάγραμμα	69
6.3 Παρακολούθηση και Δείκτες	70
6.4 Διαχείριση Κινδύνων	71
7. Συμπεράσματα	72

1. Περίληψη

Figure 1- Νυχτερινή αεροφωτογραφία του Πειραιά

Το **Ολοκληρωμένο Σχέδιο Δράσης (ΟΣΔ)** του **Δήμου Πειραιά** εκπονήθηκε στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού προγράμματος **URBACT IV “Cities After Dark”** και αποτελεί έναν στρατηγικό οδικό χάρτη για την επιτυχή μετάβαση του Πειραιά σε μια ασφαλή, ζωντανή και χωρίς αποκλεισμούς πόλη μετά τη δύση του ηλίου. Με στόχο την ενίσχυση της νυχτερινής οικονομίας ως μοχλού βιώσιμης αστικής ανάπτυξης, το ΟΣΔ επιδιώκει να συνδυάσει οικονομική ευημερία, κοινωνική συνοχή και περιβαλλοντική ισορροπία, επαναπροσδιορίζοντας τη σχέση της πόλης με τη νύχτα. Η διαμόρφωση του βασίστηκε σε εκτεταμένες συμμετοχικές διαδικασίες – συνδυάζοντας τη διακρατική ανταλλαγή εμπειριών - και συν-δημιουργήθηκε μέσα από τη στενή συνεργασία του Δήμου Πειραιά, της **Τοπικής Ομάδας URBACT (ULG)** και ενός αντιπροσωπευτικού δικτύου τοπικών φορέων μεταξύ των οποίων εκπρόσωποι του πολιτισμού, της επιχειρηματικότητας, της κοινωνίας των πολιτών και των συναφών δημοτικών υπηρεσιών. Αντλώντας έμπνευση από τις αξίες του συνεργατικού πνεύματος του δικτύου URBACT “Cities After Dark”, το σχέδιο επιχειρεί να ανταποκριθεί στις τοπικές προκλήσεις, ευθυγραμμίζοντας τες παράλληλα με τις ευρύτερες ευρωπαϊκές στρατηγικές για βιώσιμη αστική ανάπτυξη, δίνοντας έμφαση σε καίριες οριζόντιες θεματικές προτεραιότητες, όπως η **ψηφιακή μετάβαση**, η **ισότητα των φύλων** και η **περιβαλλοντική βιωσιμότητα**.

Ο Πειραιάς, ως μια σημαντική πόλη-λιμάνι με ενιαίο πολιτισμικό χαρακτήρα και πολυεπίπεδη οικονομική δομή, διαθέτει μοναδικές ευκαιρίες αλλά ταυτόχρονα αντιμετωπίζει και προκλήσεις που σχετίζονται στενά μεταξύ τους και επηρεάζουν την νυχτερινή οικονομία του. Βασικά ζητήματα που αποκαλύφθηκαν κατά τη διαδικασία σχεδιασμού περιλαμβάνουν την ανάγκη ενίσχυσης πολιτιστικών εκδηλώσεων, την αντίληψη για την ασφάλεια τη νύχτα, την περιορισμένη πρόσβαση και συμμετοχή ευάλωτων ομάδων και την έλλειψη συντονισμένης διακυβέρνησης.

Το ΟΣΔ αντιμετωπίζει αυτές τις προκλήσεις μέσω ενός κοινού οράματος για τη μετάβαση του Πειραιά σε : **«Μια πόλη ζωντανή και προσβάσιμη την νύχτα - χωρίς αποκλεισμούς, ασφαλή, δυναμική και βιώσιμη για όλους».**

Για την επίτευξη αυτού του ευρύτερου οράματος, το σχέδιο ορίζει **τέσσερις στρατηγικούς στόχους (ΣΣ) :**

1. Προώθηση της δυναμικής της νυχτερινής οικονομίας
2. Βελτίωση της αστικής ασφάλειας και προσβασιμότητας
3. Ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης και υποστήριξη των εργαζομένων τη νύχτα
4. Ενθάρρυνση της βιωσιμότητας και της τεκμηριωμένης διακυβέρνησης

Αυτοί οι στόχοι υλοποιούνται μέσα από τέσσερις (4) **Θεματικούς Άξονες Προτεραιότητας**, καθένας από τους οποίους υποστηρίζεται από ένα σύνολο συγκεκριμένων δράσεων και πιλοτικών εφαρμογών. Ενδεικτικά, κάποιες από τις παρεμβάσεις περιλαμβάνουν: θεματικές νυχτερινές πολιτιστικές εκδηλώσεις, πρωτοβουλίες αστικού σχεδιασμού με έμφαση στη φυλετική διάσταση, συστήματα παρακολούθησης θορύβου, υπηρεσίες φύλαξης παιδιών κατά τις βραδινές ώρες, αναβαθμίσεις «έξυπνου» φωτισμού, τη δημιουργία ενός ψηφιακού ημερολογίου εκδηλώσεων κ.α.. Τα μέτρα διακυβέρνησης είναι εξίσου σημαντικά για το σχέδιο: η πόλη στοχεύει να διορίσει έναν Υπεύθυνο Νυχτερινής Οικονομίας για να επιβλέπει και να παρακολουθεί τη δυναμική προσαρμογή του σχεδίου.

Το Ολοκληρωμένο Σχέδιο Δράσης (ΟΣΔ) έχει πρακτικό και βιώσιμο χαρακτήρα. Περιλαμβάνει ένα σταδιακό σχέδιο υλοποίησης, το οποίο υποστηρίζεται από συγκεκριμένους δείκτες παρακολούθησης και ένα πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων, που διασφαλίζουν την προσαρμογή του σε μεταβαλλόμενες ανάγκες. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην αποτελεσματική επικοινωνία και τη συνεχή εμπλοκή των ενδιαφερόμενων φορέων μέσα από ετήσια φόρουμ, θεματικές ομάδες εργασίας και τακτικές ενημερώσεις. Ενσωματώνοντας πρωτοβουλίες για έξυπνες πόλεις, σχεδιασμό και υπηρεσίες με έμφυλη διάσταση και βιώσιμες πρακτικές, όπως ο ενεργειακά αποδοτικός φωτισμός και οικολογική διαχείριση θορύβου, η πόλη δείχνει τη δέσμευσή της για την οικοδόμηση μιας ζωντανής νυχτερινής οικονομίας, συμπεριληπτικής, ψηφιακά ώριμης και περιβαλλοντικά υπεύθυνης. Μέσα από τη συνεχή ενίσχυση της τοπικής γνώσης, την υιοθέτηση συνεργατικής διακυβέρνησης και την

προώθηση εφαρμόσιμων παρεμβάσεων, ο Πειραιάς δεσμεύεται για την περαιτέρω και στοχευμένη ανάπτυξη της νυχτερινής οικονομίας με μετρήσιμα οφέλη για τους κατοίκους, τους εργαζόμενους, τους επισκέπτες και το ευρύτερο κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον της πόλης.

2. Εισαγωγή

2.1 Η Δυναμική της Νυχτερινής Οικονομίας

Μεταξύ 6 μ.μ. και 6 π.μ., στις πόλεις λαμβάνει χώρα ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων. Η νυχτερινή οικονομία περιλαμβάνει κλάδους όπως ο πολιτισμός και η ψυχαγωγία, η εστίαση, το λιανικό εμπόριο, οι μεταφορές, η φιλοξενία και η νυχτερινή διασκέδαση. Επιπλέον, άλλοι τομείς όπως η μεταφορά εμπορευμάτων, η υγεία και η κοινωνική φροντίδα, η διαχείριση απορριμμάτων και η προστασία του περιβάλλοντος αποτελούν επίσης μέρος της νυχτερινής οικονομίας, καθώς λειτουργούν όλο το εικοσιτετράωρο ή υποστηρίζουν άλλους τομείς της νυχτερινής οικονομίας που αναφέρθηκαν παραπάνω. Τα μπαρ, τα κλαμπ, τα θέατρα και οι χώροι ζωντανής μουσικής διαδραματίζουν παραδοσιακά κρίσιμο ρόλο στη συζήτηση για την οικονομία τη νύχτα, αλλά η επέκταση του πεδίου προβληματισμού σε όλες τις άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες που λειτουργούν μετά τη δύση του ηλίου είναι θεμελιώδης για την κατανόηση του πώς αυτοί οι τομείς διαμορφώνουν τις πόλεις. Αυτό το διευρυμένο όραμα είναι αυτό που φέρνει στο προσκήνιο το δίκτυο Cities After Dark (CAD).

2.2 Cities After Dark: Ένα Ευρωπαϊκό εργαστήριο για την ανάπτυξη πολιτικών νυχτερινής διακυβέρνησης

Figure 2 - Διακρατική συνάντηση στον Πειραιά – Η ομάδα του Cities After Dark

Το «Cities After Dark» είναι ένα Δίκτυο Σχεδιασμού Δράσης (Action Planning Network - APN), που λειτουργεί στο πλαίσιο του Προγράμματος URBACT IV (2023–2025) και υποστηρίζει τις πόλεις στην από κοινού ανάπτυξη ολοκληρωμένων στρατηγικών μέσω ανταλλαγής εμπειριών, διακρατικής συνεργασίας και ενεργούς συμμετοχής τοπικών φορέων. Με επικεφαλής την πόλη της Μπράγκα (Πορτογαλία), **το δίκτυο συγκεντρώνει 10 πόλεις** – Πειραιάς (Ελλάδα), Γένοβα (Ιταλία), Παρίσι (Γαλλία), Λευκωσία (Κύπρος), Ταλίν (Εσθονία), Μάλαγα (Ισπανία), Μπούντβα (Μαυροβούνιο), Βάρνα (Βουλγαρία) και Ζαντάρ (Κροατία) - για να διερευνήσει πώς η αστική ζωή μπορεί να οργανωθεί, να μελετηθεί και να διοικηθεί αποτελεσματικότερα κατά τις νυχτερινές ώρες.

Το δίκτυο μελετά διαφορετικά μοντέλα νυχτερινής διακυβέρνησης που έχουν υιοθετήσει ευρωπαϊκές και άλλες πόλεις τις τελευταίες δεκαετίες, με στόχο την ανάπτυξη καινοτόμων και αναπαραγωγίσιμων προσεγγίσεων - βασισμένων στην εμπειρία μεγάλων και μεσαίων πόλεων που συμμετέχουν στο δίκτυο - καθώς και στην αντιμετώπιση αναδυόμενων ζητημάτων, από τη διαχείριση πολιτιστικών πόρων έως την αξιοποίηση υπηρεσιών και χώρων νυχτερινών δραστηριοτήτων. Επιπλέον, το δίκτυο υποστηρίζει την εφαρμογή πιλοτικών δράσεων μικρής κλίμακας, με στόχο την αντιμετώπιση κρίσιμων προκλήσεων που σχετίζονται με τη νυχτερινή οικονομία στις πόλεις του δικτύου. Οι δράσεις αυτές τροφοδοτούν τη συνεχιζόμενη θεματική συζήτηση στην Ευρώπη σχετικά με τη νυχτερινή οικονομία, ενισχύοντας τις συνδέσεις με άλλες ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες και δίκτυα που δραστηριοποιούνται στο ίδιο πεδίο και

παράγοντας ουσιαστικά, από αντίκτυπο σε τοπικό επίπεδο. Η νυχτερινή οικονομία αποτελεί ένα ταχέως αναπτυσσόμενο πεδίο αστικής πολιτικής σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, το οποίο αναγνωρίζεται όλο και περισσότερο ως καθοριστικός παράγοντας για τη βιώσιμη ανάπτυξη των πόλεων.

2.3 Ο Πειραιάς Επαναπροσδιορίζει τον Νυχτερινό Αστικό του Παλμό

Figure 3 - Street Party στην Τρούμπα

Μέσα από τη συμμετοχή του στο πρόγραμμα Cities After Dark , ο Δήμος Πειραιά διαμόρφωσε μια καινοτόμο στρατηγική επιδιώκοντας να αναπτύξει μια νυχτερινή ζωή ζωντανή, ασφαλή και βιώσιμη - όχι μόνο στα δημοφιλή σημεία κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, αλλά σε όλες τις γειτονιές, όλο το χρόνο. Το παρόν στρατηγικό σχέδιο περιγράφει το όραμα, τις προτεραιότητες και τις συγκεκριμένες δράσεις του Δήμου για τη βελτίωση της αστικής ζωής μετά τη δύση του ηλίου.

Η προώθηση μιας έντονης νυχτερινής ζωής καθ' όλη τη διάρκεια του έτους - και όχι μόνο κατά τους καλοκαιρινούς μήνες στις παράκτιες περιοχές - αποτελεί μια από τις κύριες προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο Πειραιάς, συνδεδεμένη άμεσα με την αναζωογόνηση των γειτονιών. Σε μια πόλη όπου η νυχτερινή οικονομία έχει αναπτυχθεί τα τελευταία χρόνια χάρη, στη δημιουργία νέων επιλογών διαμονής και ψυχαγωγίας, η αποτελεσματική διαχείριση των υπηρεσιών και των δημόσιων χώρων στα κεντρικά και περιφερειακά σημεία

νυχτερινής δραστηριότητας αποτελεί προτεραιότητα. Η αντιμετώπιση της ηχορύπανσης είναι ακόμη μια σημαντική πρόκληση σε μια πόλη όπως ο Πειραιάς, όπου η ένταση του θορύβου διαφέρει αισθητά μεταξύ του κέντρου και των παράκτιων περιοχών. Η οδική κυκλοφορία στην περιοχή του λιμανιού, καθώς και στην υπόλοιπη πόλη, συνιστά μια επιπλέον πηγή θορύβου, την οποία ο Δήμος επιδιώκει να περιορίσει, προωθώντας βιώσιμες μορφές μετακίνησης και μειώνοντας τη χρήση ιδιωτικών αυτοκινήτων τη νύχτα. Ο Πειραιάς επικεντρώνεται επίσης στη βελτίωση του αισθήματος ασφάλειας για τους κατοίκους, τους επισκέπτες και τους εργαζόμενους κατά τη διάρκεια της νύχτας καθώς και στην προώθηση υπεύθυνης συμπεριφοράς από πλευράς επιχειρηματικών φορέων και της τοπικής κοινότητας.

Μέσω του στρατηγικού του σχεδίου, ο Δήμος Πειραιά επιδιώκει να δημιουργήσει ένα πλαίσιο που να υποστηρίζει τη συνύπαρξη και να βελτιώνει την ποιότητα ζωής για όλες τις ομάδες κατοίκων και επισκεπτών της πόλης μετά τη δύση του ηλίου. Οι προτεραιότητες αυτές δεν αντιμετωπίζονται μεμονωμένα, αλλά απαιτούν συντονισμένη αστική διακυβέρνηση. Η αποτελεσματική κατανομή αρμοδιοτήτων, η βελτίωση της επικοινωνίας μεταξύ των υπηρεσιών και η ανάπτυξη κοινών μηχανισμών λήψης αποφάσεων είναι βασικές προϋποθέσεις για την επιτυχή διαχείριση της πολυπλοκότητας της νυχτερινής ζωής στον Πειραιά.

2.4 Συνεργασία σε Τοπικό Επίπεδο - Η Ομάδα URBACT Πειραιά

Figure 4 - Πρώτη συνάντηση της Τοπικής Ομάδας URBACT Πειραιά

Figure 5 - Problem Tree – Εργαλείο URBACT για χαρτογράφηση προκλήσεων

Η **Τοπική Ομάδα URBACT Πειραιά** αποτέλεσε τον πυρήνα μιας συμμετοχικής και επαναληπτικής διαδικασίας σχεδιασμού, που ακολούθησε τη μεθοδολογία του προγράμματος URBACT. Μέσα από αυτή τη συνεργατική προσέγγιση, συνδυάστηκε η **συν-δημιουργία σε τοπικό επίπεδο** με τη **διακρατική ανταλλαγή εμπειριών και γνώσεων**.

Η Τοπική Ομάδα περιλαμβάνει εκπροσώπους με εμπειρία και τεχνογνωσία από διαφορετικούς κλάδους, όπως δημοτικές διευθύνσεις και υπηρεσίες, την Ελληνική και τη Δημοτική Αστυνομία, επιχειρηματικούς φορείς, κατοίκους και νέους πολίτες, πολιτιστικούς οργανισμούς, φορείς για την ισότητα των φύλων, επιχειρηματίες του τομέα της εστίασης, αθλητικούς συλλόγους κ.ά. Η ενεργός εμπλοκή των τοπικών φορέων, σε συνδυασμό με την εξειδικευμένη καθοδήγηση

εμπειρογνομόνων, συνέβαλε καθοριστικά στη διαμόρφωση του Ολοκληρωμένου Σχεδίου Δράσης (ΟΣΔ) του Πειραιά. Το σχέδιο ενσωματώνει κρίσιμες πτυχές της νυχτερινής οικονομίας -όπως η ψηφιακή μετάβαση, η ισότητα των φύλων και η περιβαλλοντική βιωσιμότητα- αξιοποιώντας επικαιροποιημένες γνώσεις και καλές ευρωπαϊκές πρακτικές.

Παράλληλα, τα μέλη του ULG συμμετείχαν ενεργά σε όλες τις διακρατικές συναντήσεις των πόλεων-εταίρων και σε θεματικές διαδικτυακές συζητήσεις για ζητήματα όπως η νυχτερινή κινητικότητα, η διακυβέρνηση, η ασφάλεια και η κοινωνική ένταξη. Μέσα από αυτές τις συνεργασίες, ο Πειραιάς μπόρεσε να μοιραστεί εμπειρίες, να αντλήσει ιδέες και να προσαρμόσει επιτυχημένες λύσεις στο δικό του τοπικό πλαίσιο.

Figure 6 - Συνέντευξη για το έργο Cities After Dark στο δημοτικό ραδιόφωνο Κανάλι Ένα 90.4 FM

Μέσα από τη δυναμική της σύσταση και λειτουργία, η ομάδα του αυτή διασφαλίζει ότι παραμένει αποτελεσματική και ουσιαστική στην αντιμετώπιση των εξελισσόμενων προκλήσεων και ευκαιριών της τοπικής κοινότητας, με κύριο χαρακτηριστικό την ευελιξία και την προσαρμοστικότητα στις μεταβαλλόμενες τοπικές ανάγκες και συνθήκες της πόλης. Κύριος στόχος της είναι η ενίσχυση της διακυβέρνησης της νυχτερινής οικονομίας, προωθώντας τη σταθερή και θεσμοθετημένη συνεργασία μεταξύ των τοπικών αρχών, φορέων και της κοινωνίας των πολιτών.

Δομή Τοπικής Ομάδας URBACT Πειραιά:

- Δήμος Πειραιά - Διεύθυνση Πληροφορικής
- Δήμος Πειραιά - Διεύθυνση Οικονομικών
- Δήμος Πειραιά - Τμήμα Οικονομικής Επιτροπής
- Δήμος Πειραιά - Διεύθυνση Σχεδιασμού & Βιώσιμης Ανάπτυξης
- Δήμος Πειραιά - Διεύθυνση Τουρισμού
- Δήμος Πειραιά - Δημοτική Αστυνομία
- Αντιδήμαρχοι: Οικονομικών Υπηρεσιών, Πολιτισμού, Διεύθυνσης Επισκευών Συντηρήσεων και Έργων Αυτεπιστασίας, Πολιτικής Προστασίας και Διαχείρισης Κρίσεων & Περιουσίας και Κτηματολογίου
- Αναπτυξιακός Οργανισμός Δήμου Πειραιά
- Οργανισμός Νεολαίας Πολιτισμού και Αθλητισμού Πειραιά
- Τοπικό Συμβούλιο Πρόληψης Παραβατικότητας
- Δημοτική Επιτροπή Ισότητας
- Διεύθυνση Αστυνομίας Πειραιά
- Europe Direct Πειραιάς
- Ταξιδιωτικοί πράκτορες
- Κάτοικοι
- Ιδιοκτήτες Μπαρ - Εστιατορίων
- Γκαλερί - Ιδιοκτήτες χώρων

Figure 7 - Το συνεργατικό οικοσύστημα του ULG Πειραιά

2.5 Θεματικοί Πυλώνες: Προτεραιότητες και Επόμενα Βήματα

Το ΟΣΔ Πειραιά θέτει τα θεμέλια για μια βιώσιμη νυχτερινή οικονομία, αντιμετωπίζοντας κοινωνικές και χωρικές προκλήσεις που εντοπίστηκαν μέσα από συνεργασία με την τοπική κοινωνία και τα ευρωπαϊκά δίκτυα. Αποτυπώνει ένα κοινό όραμα για μια συμπεριληπτική, δυναμική και βιώσιμη αστική ζωή τη

νύχτα, , αντανακλώντας τις προτεραιότητες που συνδιαμορφώθηκαν μέσα από έναν ευρύ διάλογο με φορείς και πολίτες.

Η προώθηση μιας ακμάζουσας και βιώσιμης νυχτερινής οικονομίας που συμβάλλει στην κοινωνική ζωή και την οικονομική δυναμική της πόλης αποτελεί τον κύριο στόχο του Πειραιά. Σε αυτή την κατεύθυνση, το σχέδιο επικεντρώνεται σε οκτώ θεματικούς πυλώνες: **ασφάλεια, πολιτιστική αναζωογόνηση , βιώσιμη αστική κινητικότητα, κοινωνική ένταξη, ποιότητα και χρήση των δημόσιων χώρων, τουρισμός, μείωση της ηχορύπανσης και βελτίωση της αστικής διακυβέρνησης.** Η πόλη στοχεύει στη διασφάλιση μιας ισορροπημένης συνύπαρξης διαφορετικών μορφών νυχτερινών δραστηριοτήτων προς όφελος των κατοίκων και των επισκεπτών: Πολιτιστικές και αθλητικές εκδηλώσεις, πρωτοβουλίες ψυχαγωγίας και οι παρεμβάσεις αστικού σχεδιασμού σε επίπεδο γειτονιάς αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της ολοκληρωμένης στρατηγικής που θέλει να αναπτύξει η πόλη σε συνεργασία με τους τοπικούς φορείς.

Figure 8 - Θεματικοί Πυλώνες

Τα επόμενα κεφάλαια παρουσιάζουν το πλήρες πεδίο εφαρμογής του ΟΣΔ:

- **Το Κεφάλαιο 3** παρουσιάζει το πλαίσιο της νυχτερινής ζωής της πόλης, τις βασικές προκλήσεις καθώς και το κοινό όραμα που συν-δημιουργήθηκε με την Τοπική Ομάδα URBACT Πειραιά.
- **Το Κεφάλαιο 4** περιγράφει λεπτομερώς τη λογική και τη συνολική δομή του σχεδίου, παρουσιάζοντας πώς οι θεματικοί πυλώνες αλληλοσυνδέονται και αντιμετωπίζουν τις οριζόντιες θεματικές προτεραιότητες.
- **Το Κεφάλαιο 5** αναλύει τις προτεινόμενες δράσεις, τους αρμόδιους φορείς, τα αναμενόμενα αποτελέσματα και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.
- **Το Κεφάλαιο 6** παρουσιάζει το πλαίσιο υλοποίησης, συμπεριλαμβανομένων των εργαλείων διακυβέρνησης, χρηματοδότησης και παρακολούθησης που θα υποστηρίξουν την υλοποίηση του σχεδίου μετά τη λήξη του προγράμματος URBACT.

3. Πλαίσιο, Προκλήσεις και Όραμα

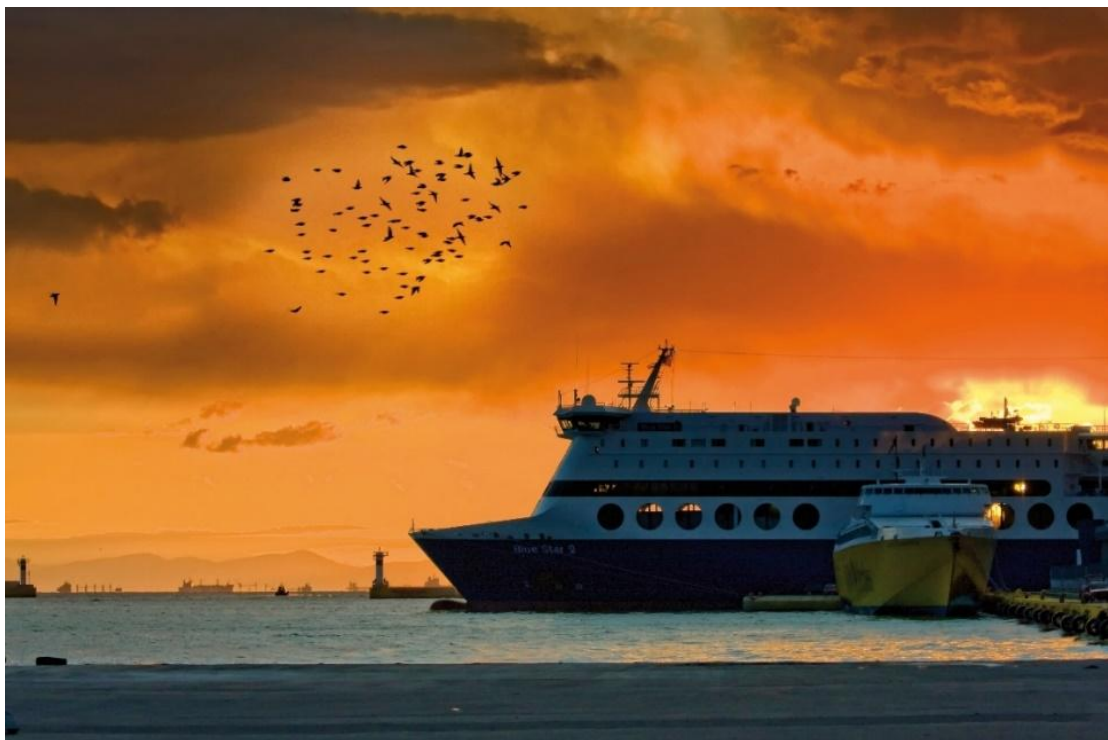

Figure 9 - Ηλιοβασίλεμα στο λιμάνι του Πειραιά

3.1 Οι Βασικές Αρχές του Cities After Dark

Το δίκτυο URBACT “Cities After Dark” επανεξετάζει τον ρόλο της αστικής ζωής μετά τη δύση του ηλίου, αναγνωρίζοντας τη νυχτερινή οικονομία ως βασικό στοιχείο του κοινωνικού, πολιτιστικού και οικονομικού ιστού μιας πόλης. Το δίκτυο κινείται πέρα από τις παραδοσιακές έννοιες της νυχτερινής ζωής που περιορίζονται στην ψυχαγωγία και τη φιλοξενία και αντ’ αυτού ασπάζεται μια

ευρύτερη, πιο συμπεριληπτική κατανόηση της νυχτερινής αστικής δυναμικής. Υποστηρίζει τις πόλεις στην ανάπτυξη ολοκληρωμένων στρατηγικών που βελτιώνουν τη διακυβέρνηση, την ένταξη, τη βιωσιμότητα και τη ζωντάνια κατά τις νυχτερινές ώρες. Ο Δήμος Πειραιά, μέσω της συμμετοχής του στο δίκτυο, διερευνά τα ακόλουθα θεματικά πεδία της πρωτοβουλίας Cities After Dark, τα οποία περιλαμβάνουν:

Πολιτιστική Βιομηχανία και Νυχτερινή Ζωή

Η νυχτερινή οικονομία έχει παραδοσιακά συνδεθεί με την άνθηση των πολιτιστικών και ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων στις πόλεις. Τα θέατρα, οι κινηματογράφοι, οι μουσικές σκηνές και τα νυχτερινά κέντρα διασκέδασης αποτελούν τη ραχοκοκαλιά μιας ζωντανής νυχτερινής οικονομίας, συμβάλλοντας στη δημιουργία θέσεων εργασίας, στην ενίσχυση της ασφάλειας, στην προώθηση του κοινοτικού πνεύματος και την πολιτιστική ανάπτυξη. Η συνεργασία μεταξύ των δημόσιων αρχών, των πολιτιστικών επιχειρήσεων και της τοπικής καλλιτεχνικής σκηνής είναι απαραίτητη για την εφαρμογή μιας σειράς μέτρων για την υποστήριξη του τομέα.

Ασφάλεια και Ηχορύπανση

Η ασφάλεια και η ηχορύπανση αποτελούν δύο από τις σημαντικότερες προκλήσεις της νυχτερινής ζωής, ζητήματα τα οποία συχνά αντιμετωπίζονται αρνητικά από την κοινή γνώμη. Η συνεργασία του Δήμου, των επιχειρήσεων και των κατοίκων είναι απαραίτητη για τη μείωση των εντάσεων και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής. Ωστόσο, οι αυξανόμενες προκλήσεις σχετικά με την ηχορύπανση δεν οφείλονται μόνο με μουσικούς ή καλλιτεχνικούς χώρους, αλλά και σε ρυθμιστικές αλλαγές σε εθνικό επίπεδο, όπως η απαγόρευση του καπνίσματος σε εσωτερικούς χώρους, που μετέβαλαν τη συμπεριφορά των πελατών, επηρεάζοντας συχνά αρνητικά την ποιότητα ζωής των κατοίκων. Επιπλέον, τα επίπεδα θορύβου από την κυκλοφορία, τη μουσική και η αντικοινωνική συμπεριφορά σε δημόσιους χώρους τη νύχτα μπορούν επίσης να θεωρηθούν πηγές αντιπαραθέσεων και παράγοντες που επηρεάζουν σημαντικά την αντίληψη για την ασφάλεια τη νύχτα.

Χρήση των Δημόσιων Χώρων

Η αναζωογόνηση και η αξιοποίηση των δημόσιων χώρων τη νύχτα αποτελεί κοινή πρόκληση για τις τοπικές αρχές και την κοινότητα. Η διοργάνωση φεστιβάλ, δημόσιων εκδηλώσεων και πολιτιστικών δράσεων σε πλατείες και δρόμους τη νύχτα, αποτελεί μια ενδιαφέρουσα πρακτική που εφαρμόζεται από πολλές πόλεις καθώς συμβάλλει στην ενίσχυση του αισθήματος ασφάλειας, ενεργοποιεί την τοπική κοινωνία και προάγει την κοινωνική συνοχή μέσα από την ενεργό συμμετοχή.

Ισότητα των Φύλων και Αστικός Σχεδιασμός Χωρίς Αποκλεισμούς

Ο τρόπος με τον οποίο τα άτομα βιώνουν την πόλη τη νύχτα ποικίλλει σημαντικά, ανάλογα με το φύλο, την ηλικία, τις ικανότητες και το μορφωτικό υπόβαθρο. Το "Cities After Dark" υπογραμμίζει τη σημασία του αστικού

σχεδιασμού με γνώμονα το φύλο και των συμπεριληπτικών υπηρεσιών που ανταποκρίνονται σε ποικίλες ανάγκες. Ένας βασικός παράγοντας είναι ο φωτισμός, ο οποίος επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό την αντίληψη της ασφάλειας το βράδυ - ιδιαίτερα για τις γυναίκες, των οποίων οι εμπειρίες συχνά διαφέρουν σημαντικά από αυτές των ανδρών. Η προσαρμογή των αστικών υποδομών ώστε να αντικατοπτρίζουν τις εκάστοτε ανάγκες όλων των ανθρώπων μπορεί να βοηθήσει στη μείωση των ανισοτήτων των φύλων και να προωθήσει ασφαλέστερη και πιο ισότιμη πρόσβαση σε δημόσιους χώρους, ευκαιρίες εργασίας και νυχτερινές δραστηριότητες.

Βιώσιμη Κινητικότητα και Υποδομές Μεταφορών

Πολλές πόλεις σχεδιάζουν και εφαρμόζουν την επέκταση των δημόσιων συγκοινωνιών τη νύχτα, η οποία έχει θετικό αντίκτυπο στη μείωση του θορύβου από την κίνηση στους δρόμους. Η επέκταση οικονομικά προσιτών και αξιόπιστων υπηρεσιών μετακίνησης στοχεύει σε πολλούς διαφορετικούς τύπους χρηστών - από τους θαμώνες χώρων ψυχαγωγίας έως τους εργαζόμενους σε νυχτερινές βάρδιες - και εστιάζει όχι μόνο στα κέντρα των πόλεων και τις ζώνες διασκέδασης, αλλά σε ορισμένες περιπτώσεις και σε πιο απομακρυσμένες οικιστικές περιοχές .

Πρόσβαση στην εργασία

Η βελτίωση της αστικής κινητικότητας τη νύχτα είναι ένας από τους παράγοντες που επιτρέπουν την ισότιμη πρόσβαση στην νυχτερινή εργασία. Το ζήτημα του πώς ορισμένες ομάδες, όπως προσωπικό καθαριότητας, οι εργαζόμενοι στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης ή το προσωπικό στον τομέα του τουρισμού, μετακινούνται από και προς την εργασία τους είναι θεμελιώδες για να καταστεί η συζήτηση για τη νυχτερινή οικονομία πιο συμπεριληπτική. Οι τοπικές αρχές οφείλουν να εξετάσουν τον τρόπο με τον οποίο αυτοί οι εργαζόμενοι - οι οποίοι συχνά ζουν σε προάστια ή ανήκουν σε κοινωνικά ευάλωτες ομάδες και μειονότητες - κινούνται στην πόλη τη νύχτα.

Πράσινοι χώροι και βιωσιμότητα

Μια βιώσιμη πόλη τη νύχτα λαμβάνει υπόψη της την κατανάλωση ενέργειας, τα επίπεδα θορύβου, τον φωτισμό, τη διαχείριση απορριμμάτων και τις ευρύτερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Το *“Cities After Dark”* ενθαρρύνει την υιοθέτηση πράσινων τεχνολογιών και περιβαλλοντικά υπεύθυνων πρακτικών, όπως η αποτελεσματική νυχτερινή αποκομιδή απορριμμάτων και ο «έξυπνος» φωτισμός. Η αναζωογόνηση πάρκων και ανοιχτών χώρων το βράδυ είναι επίσης καθοριστική - όχι μόνο για περιβαλλοντικά οφέλη αλλά και για τη βελτίωση της δημόσιας ζωής. Διασφαλίζοντας προσβάσιμους και ασφαλείς χώρους πρασίνου, οι πόλεις μπορούν να υποστηρίξουν υπαίθριες αθλητικές και πολιτιστικές δραστηριότητες και να αναβαθμίσουν συνολικά την ποιότητα ζωής τις βραδινές ώρες.

3.2 Η Νυχτερινή Οικονομία στον Πειραιά

Ο Πειραιάς είναι η τέταρτη μεγαλύτερη πόλη στην Ελλάδα σε αριθμό κατοίκων, με συνολικό πληθυσμό 168.151. Η ευρύτερη περιοχή του Πειραιά, η οποία περιλαμβάνει πέντε δήμους, αριθμεί συνολικά 448.051 κατοίκους. Βρίσκεται 13 χιλιόμετρα νοτιοδυτικά του κέντρου της Αθήνας, στην περιφέρεια Αττικής και φιλοξενεί το σημαντικότερο λιμάνι της Ελλάδας και ένα από τα μεγαλύτερα της Μεσογείου, λειτουργώντας ως κομβική πύλη μεταξύ Ευρώπης, Ασίας και Αφρικής.

Figure 10 - Επιβίβαση επιβατών στο λιμάνι του Πειραιά

Οι δραστηριότητες του λιμανιού αποτελούν βασική κινητήρια δύναμη της τοπικής οικονομίας, καθώς διαχειρίζεται τεράστιο όγκο εμπορικών και επιβατικών πλοίων. Οι ναυτιλιακές υπηρεσίες –όπως ναυπηγήσεις, επισκευές και logistics– ενισχύουν τον ρόλο του Πειραιά, ο οποίος μετά την κρίση του 2009 αναδιάρθρωσε σημαντικούς επιχειρηματικούς τομείς που συνδέονται με το λιμάνι. Σήμερα, **το λιμάνι παραμένει η «καρδιά» της οικονομίας**, διαχειρίζεται πάνω από 5 εκατ. TEUs, εξυπηρετεί 17,4 εκατ. επιβάτες ετησίως και κατέγραψε έσοδα 230,9 εκατ. ευρώ το 2024. Ως εθνικός κόμβος, ο Πειραιάς έχει καθοριστική θέση στις βιομηχανίες κρουαζιέρας και ακτοπλοΐας, υποδεχόμενος πάνω από 1 εκατ. επιβάτες κρουαζιέρας το 2023. Τα τρία φυσικά του λιμάνια –το εμπορικό και οι μαρίνες Ζέας και Μικρολίμανου– συμβάλλουν στη ζωντάνια του παραλιακού μετώπου και στη δυναμική του θαλάσσιου τουρισμού, που ενισχύει τη νυχτερινή οικονομία της πόλης.

Ωστόσο, η ραγδαία ανάπτυξη του τουρισμού κρουαζιέρας έχει εγείρει ανησυχίες για το περιβαλλοντικό και αστικό αποτύπωμα. Σύμφωνα με το ευρωπαϊκό think tank *Transport & Environment*, ο Πειραιάς κατατάσσεται τρίτος

στην Ευρώπη σε εκπομπές ρύπων από κρουαζιερόπλοια, μετά τη Βαρκελώνη (Ισπανία) και τη Civitanecchia (Ιταλία). Όπως και σε άλλες μεσογειακές πόλεις, παρατηρείται υπερτουρισμός και περιορισμένη διάχυση οφελών στην τοπική οικονομία, καθώς πολλοί επιβάτες κρουαζιέρας δεν αλληλοεπιδρούν με τις τοπικές επιχειρήσεις.

Η κυκλοφοριακή συμφόρηση είναι επίσης κρίσιμο ζήτημα: κατά μέσο όρο, τρεις αφίξεις ημερησίως παράγουν χιλιάδες διαδρομές ταξί και πούλμαν, αναδεικνύοντας την ανάγκη για βιώσιμη κινητικότητα και καινοτόμα εργαλεία διαχείρισης κυκλοφορίας, όπως μελέτες βασισμένες σε τεχνητή νοημοσύνη.

Figure 11 - Άποψη από το επιβατικό λιμάνι του Πειραιά

Παράλληλα, ο Πειραιάς προωθεί μια «έξυπνη» στρατηγική γαλάζιας ανάπτυξης, που στηρίζει τη βιώσιμη ναυτιλία και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Η πόλη αποτελεί επίσης σημαντικό εμπορικό κόμβο, με πληθώρα σημείων λιανικής πώλησης, και διαθέτει ισχυρό τουριστικό τομέα, με ξενοδοχεία, εστιατόρια και υπηρεσίες που δίνουν ζωντάνια στις παράκτιες περιοχές και προσελκύουν ολοένα περισσότερους επισκέπτες — πέρα από όσους αναχωρούν από το λιμάνι προς τα ελληνικά νησιά.

Ο αθλητισμός και η παρουσία του Ολυμπιακού, του μεγαλύτερου πολυαθλητικού συλλόγου της πόλης και του κυρίαρχου ποδοσφαιρικού brand στην Ελλάδα, συμβάλλουν ουσιαστικά στην πολιτιστική και οικονομική ζωή,

δημιουργώντας έντονη δραστηριότητα — ιδιαίτερα τις ημέρες των αγώνων, αλλά και καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Το Πανεπιστήμιο Πειραιά, με περίπου 27.000 φοιτητές, ενισχύει τη νεανική δραστηριότητα και τη νυχτερινή οικονομία, προσδίδοντας δυναμισμό στην πόλη. Παράλληλα, η επέκταση της γραμμής του μετρό, που συνδέει τον Πειραιά με την Αθήνα και το αεροδρόμιο, καθώς και οι ψηφιακές παρεμβάσεις για την ασφάλεια και τη λειτουργία των δημόσιων χώρων, έχουν βελτιώσει την κινητικότητα και την ποιότητα ζωής, **ενισχύοντας τον μετασχηματισμό του Πειραιά σε έξυπνη και βιώσιμη πόλη-λιμάνι.**

Figure 12 - Νυχτερινή ζωή στη Μαρίνα Ζέας

Για δεκαετίες, οι δραστηριότητες του λιμανιού ήταν στενά συνδεδεμένες με τη νυχτερινή ζωή του Πειραιά. Η Τρούμπα, δίπλα στο παραλιακό μέτωπο, υπήρξε το επίκεντρο της διασκέδασης. Με την παρακμή της περιοχής και την ανάπτυξη νέων μαρίνων η νυχτερινή ζωή μετατοπίστηκε σε άλλα σημεία της πόλης, προσελκύοντας επισκέπτες από την Αθήνα και την ευρύτερη περιοχή — κυρίως το καλοκαίρι.

Η ανερχόμενη **γαστρονομική και ψυχαγωγική σκηνή** ενίσχυσε σημαντικά την οικονομία και την κοινωνική ζωή του Πειραιά, αναζωογονώντας παλιές βιομηχανικές ζώνες και ανενεργά κτίρια μέσα από νέες πολιτιστικές και επιχειρηματικές χρήσεις. Σήμερα, περίπου **9% των εργαζομένων** απασχολούνται στη φιλοξενία, την εστίαση, τις τέχνες και την ψυχαγωγία, με την πλειονότητα να εργάζεται κατά τις νυχτερινές ώρες.

Ο Πειραιάς διαθέτει επίσης ευρύ φάσμα υπηρεσιών που λειτουργούν όλο το 24ωρο, με χαρακτηριστικό παράδειγμα τα **περίπτερα** – μια αυθεντικά ελληνική αστική παράδοση. Λειτουργώντας σε πολλές περιπτώσεις 24/7, τα περίπτερα

αποτελούν ζωντανά σημεία αναφοράς στις γειτονιές, προσφέροντας άμεσες υπηρεσίες και λειτουργώντας ως **«φάροι ασφάλειας»** που ενισχύουν τον φωτισμό, την ορατότητα και την αίσθηση ασφάλειας στους δημόσιους χώρους μετά τη δύση του ηλίου.

Figure 13 - Περίπτερο στον Πειραιά

Όσον αφορά την περιβαλλοντική βιωσιμότητα, **81 από τα 88 πάρκα και άλση της πόλης είναι ανοιχτά** και επισκέψιμα τη νύχτα, ενισχύοντας τη σχέση των κατοίκων με τους δημόσιους χώρους. Παράλληλα, ο Δήμος Πειραιά υλοποιεί ένα καινοτόμο πρόγραμμα συλλογής απορριμμάτων «door-to-door», το οποίο ενθαρρύνει τους δημότες να χρησιμοποιούν συστήματα ανακύκλωσης και αποκομιδής και κατά τις νυχτερινές ώρες. Η λειτουργία του μετρό έως τις 2 π.μ. τις Παρασκευές και τα Σάββατα, καθώς και δύο νυχτερινές λεωφορειακές γραμμές που συνδέουν τον Πειραιά με το κέντρο και τα βόρεια προάστια της Αθήνας, βελτιώνουν τη νυχτερινή κινητικότητα και την ασφαλή πρόσβαση στην πόλη. Από τις 5 Ιουλίου 2025, η πιλοτική 24ωρη λειτουργία μέσων σταθερής τροχιάς κάθε Σάββατο (2:00–5:30 π.μ.) ενισχύει ακόμη περισσότερο τη νυχτερινή μετακίνηση, αποτελώντας ένα βήμα προς τη μόνιμη καθιέρωση διευρυμένου ωραρίου λειτουργίας.

Τέλος, ο Πειραιάς υιοθετεί βιώσιμες τεχνολογίες για τη βελτίωση της νυχτερινής εμπειρίας: η εγκατάσταση LED φωτισμού, «έξυπνων» διαβάσεων και αισθητήρων ηχορύπανσης έχει ενισχύσει το αίσθημα ασφάλειας και αναβάθμισε την ποιότητα των δημόσιων χώρων τη νύχτα.

Από την Πρόκληση στην Ευκαιρία

Σε όλη την Ελλάδα, η νυχτερινή οικονομία αποτελεί πεδίο έντονου δημόσιου και πολιτικού διαλόγου, από ζητήματα ηχορύπανσης και αστικών οχλήσεων έως τη συμβολή της νυχτερινής ζωής στην πολιτιστική και οικονομική ανάπτυξη. Οι συζητήσεις συχνά περιστρέφονται γύρω από την ισορροπία μεταξύ της ποιότητας ζωής των κατοίκων και των οφελών του τουρισμού και της

φιλοξενίας. Μέσα σε αυτό το εξελισσόμενο τοπίο, πόλεις όπως ο Πειραιάς αναδεικνύονται ως πρωτοπόροι, εφαρμόζοντας πιλοτικές λύσεις όπως έξυπνος φωτισμός, παρακολούθηση θορύβου και βελτιωμένη νυχτερινή κινητικότητα, σε ευθυγράμμιση με τις ευρωπαϊκές προτεραιότητες για ζωντανές, συμπεριληπτικές και βιώσιμες πόλεις.

Αυτές οι πρωτοβουλίες σηματοδοτούν τη μετάβαση από μια αποσπασματική, αντιδραστική προσέγγιση σε ένα ολοκληρωμένο μοντέλο αστικού σχεδιασμού, αναδεικνύοντας την ανάγκη για ένα συνεκτικό Σχέδιο Δράσης για τη Νυχτερινή Οικονομία. Ένα τέτοιο σχέδιο θα επιτρέψει στον Πειραιά να εξελιχθεί σε πρότυπο πόλης για τον σύγχρονο σχεδιασμό και τη διακυβέρνηση της νυχτερινής οικονομίας.

3.4 Εναρμόνιση με Ευρύτερα Στρατηγικά Πλαίσια

Το παρόν ΟΣΔ για τη νυχτερινή οικονομία της πόλης του Πειραιά έχει σχεδιαστεί με τρόπο που ευθυγραμμίζεται και υποστηρίζει τις ευρύτερες στρατηγικές και πολιτικές σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και διεθνές επίπεδο. Στόχος είναι να διασφαλιστεί ότι οι πρωτοβουλίες του σχεδίου όχι μόνο ανταποκρίνονται στις τοπικές ανάγκες, αλλά ενισχύουν παράλληλα τους ευρύτερους κοινωνικούς, οικονομικούς και περιβαλλοντικούς στόχους ανάπτυξης. Αυτή η προσέγγιση υποστηρίζει την ολοκληρωμένη αστική ανάπτυξη και αναδεικνύει τις αρχές του δικτύου “*Cities After Dark*”, προωθώντας την ολοκληρωμένη, συμμετοχική και βιώσιμη αστική διακυβέρνηση. Ακολουθεί μια επισκόπηση από τα βασικά στρατηγικά πλαίσια με τα οποία συνδέεται το ΟΣΔ.

Τοπικές Στρατηγικές και Πολιτικές

Ο Δήμος Πειραιά έχει υιοθετήσει μια ολοκληρωμένη **Στρατηγική «Έξυπνης Πόλης» (2022–2030)**, με στόχο τη μετάβασή του σε μια βιώσιμη και συμπεριληπτική αστική πραγματικότητα βασισμένη στην καινοτομία και την τεχνολογία. Αυτή η στρατηγική βασίζεται σε τέσσερις βασικούς πυλώνες:

- **Τη δημιουργία ενός «Ψηφιακού Δήμου»**
- **Τη διασφάλιση βιώσιμων ψηφιακών υποδομών**
- **Την προώθηση του ψηφιακού μετασχηματισμού των επιχειρήσεων**
- **Την ενίσχυση των ψηφιακών δεξιοτήτων των πολιτών**

Ο Πειραιάς έχει επενδύσει σε έξυπνες τεχνολογίες και ψηφιακές υποδομές που ενισχύουν την αστική ανθεκτικότητα και τη βιωσιμότητα: LED φωτισμός, αισθητήρες θορύβου, ψηφιακή σήμανση, “έξυπνες” διαβάσεις. Παράλληλα, έχουν αναπτυχθεί συστήματα παρακολούθησης αποχέτευσης και πλημμυρών, εποπτεία παιδικών χαρών, σχέδια εκκένωσης σχολικών μονάδων, τεχνολογία ψηφιακών διδύμων. Οι πρωτοβουλίες αυτές αποτελούν μέρος της συνολικής στρατηγικής του Δήμου για τον ψηφιακό εκσυγχρονισμό και την αστική ανθεκτικότητα.

Η **αστική αναγέννηση** αποτελεί βασικό άξονα αυτής της ψηφιακής πολιτικής, με εμβληματικά έργα όπως η ανάπλαση του Μικρολίμανου, η αναβίωση του Δημοτικού Θεάτρου και η επανενεργοποίηση του Πύργου του Πειραιά - που μετά από 46 χρόνια εγκατάλειψης, πλέον λειτουργεί ως πολυλειτουργικό κτήριο-τοπόσημο της παραλιακής ζώνης. Παράλληλα, μεγάλα έργα υποδομής όπως η επέκταση του μετρό, η αναζωογόνηση της Πειραιϊκής και το υπό κατασκευή Δικαστικό Μέγαρο στο εμπορικό κέντρο της πόλης, επαναπροσδιορίζουν την αστική φυσιογνωμία του Πειραιά. Επιπροσθέτως, προγραμματισμένες παρεμβάσεις όπως η υπογειοποίηση της σιδηροδρομικής γραμμής και η αναδιαμόρφωση της Ακτής Θεμιστοκλέους διευρύνουν περαιτέρω την ατξέντα αστικής αναγέννησης της πόλης.

Figure 14 - Μικρολίμανο

Ο Δήμος Πειραιά ενισχύει την πολιτιστική του ταυτότητα μέσα από μια συνολική Πολιτιστική Στρατηγική, που στοχεύει στην ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς, την προώθηση της δημιουργικότητας και τη διεύρυνση της πρόσβασης στον πολιτισμό. Κεντρικό εργαλείο αυτής της στρατηγικής αποτελεί η **Δημοτική Ψηφιακή Πλατφόρμα Πολιτισμού**, η οποία ενσωματώνει τη Βιβλιοθήκη, την Πινακοθήκη, τα Ιστορικά Αρχεία και ψηφιακές περιηγήσεις, δημιουργώντας έναν ενιαίο, ανοιχτό χώρο γνώσης, τέχνης και συμμετοχής. Μέσω αυτής, ο Δήμος ενισχύει τη σύνδεση του πολιτισμού με την καθημερινότητα και ενεργοποιεί τη συμμετοχή της κοινότητας. Το ΟΣΔ έρχεται να εμπλουτίσει αυτή τη βάση, προωθώντας μια ζωντανή και πολυδιάστατη νυχτερινή πολιτιστική δραστηριότητα με δράσεις όπως η επέκταση ωραρίων μουσείων, εκθέσεις τέχνης και ζωντανές παραστάσεις, σε πλήρη εναρμόνιση με

το δίκτυο “Cities After Dark”, που προάγει μια συμπεριληπτική και πολιτιστικά ζωντανή νυχτερινή πόλη.

Παράλληλα, ο Πειραιάς προωθεί τη βιώσιμη ανάπτυξη μέσω της ατζέντας **«Piraeus Green City»**, που ενσωματώνει δράσεις προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, περιβαλλοντικής καινοτομίας και παρακολούθησης οικοσυστημάτων (Climate Piraeus, δορυφορικές υπηρεσίες, Πλατφόρμα Θερμικής Ανάλυσης και Αστικής Ανθεκτικότητας), σε συνέχεια της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας για μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 55% έως το 2030 και κλιματική ουδετερότητα έως το 2050.

Συμπληρωματικά, η **Στρατηγική Γαλάζιας Ανάπτυξης (2018–2024)**, με χρηματοδότηση άνω των 80 εκατ. ευρώ, ενισχύει την καινοτομία στη ναυτιλία, τον τουρισμό, τη μεταφορά και την κυκλική οικονομία, ενδυναμώνοντας τον Πειραιά ως ανταγωνιστικό ναυτιλιακό κόμβο.

Όσον αφορά τον τουρισμό, η πόλη εφαρμόζει ένα Σύστημα Διαχείρισης Προορισμού (**Destination Management System – DMS**), το οποίο χρηματοδοτείται από το Περιφερειακό Πρόγραμμα της Αττικής (2021–2027) και ενισχύει τον συντονισμό των πολιτιστικών, εμπορικών και τουριστικών ροών, βασισμένο σε δεδομένα. Εκδηλώσεις όπως οι **«Ημέρες Θάλασσας»** και το **«Γαστρονομικό Φεστιβάλ του Δήμου Πειραιά»** διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην προσέλκυση επισκεπτών και την ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικότητας.

Παράλληλα, το ευρωπαϊκό έργο **BeSecure–FeelSecure (BSFS)** αξιοποιεί ψηφιακά εργαλεία και συμμετοχικές δράσεις για την ενίσχυση της δημόσιας ασφάλειας, θέτοντας τις βάσεις για σύγχρονη διακυβέρνηση αστικής ασφάλειας. Τα αποτελέσματα του έργου αποτελούν πολύτιμη παρακαταθήκη για τη διακυβέρνηση και τις αρχές αστικής ασφάλειας που ενσωματώνονται σε διάφορες διαστάσεις του ΟΣΔ.

Μέχρι πρόσφατα, ο Πειραιάς δεν διέθετε εξειδικευμένη πολιτική για τη Νυχτερινή Οικονομία. Η εκπόνηση του ΟΣΔ στο πλαίσιο του “Cities After Dark” σηματοδοτεί μια καθοριστική αλλαγή, αποτελώντας την πρώτη ολοκληρωμένη στρατηγική Νυχτερινής Πολιτικής της πόλης. Το ΟΣΔ εισάγει στοχευμένα μέτρα για τη μείωση του θορύβου, την ενίσχυση της ασφάλειας, την πολιτιστική ενεργοποίηση και τη βελτίωση της νυχτερινής κινητικότητας, θέτοντας τα θεμέλια για μακροπρόθεσμο σχεδιασμό και τη θεσμική εδραίωση της νυχτερινής οικονομίας, ενσωματώνοντας τη χρήση ψηφιακών εργαλείων.

Περιφερειακές και Εθνικές Στρατηγικές

Ο Δήμος Πειραιά ευθυγραμμίζει τις δράσεις του με την **Εθνική Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης**, η οποία δίνει έμφαση στην ψηφιακή καινοτομία, την οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική ένταξη. Η πόλη αξιοποιεί πολλαπλά ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά εργαλεία, όπως η «Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (ΟΧΕ)», το «Horizon Europe», το «Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας» και το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία». Παράλληλα, συμμετέχει σε **ευρωπαϊκά συγχρηματοδοτούμενα**

έργα από προγράμματα όπως τα SMILE, LIFE, EUI, CERV, URBACT και Interreg, που καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα δράσεων, από έξυπνες υποδομές και πολιτισμό έως ασφάλεια και συμμετοχική διακυβέρνηση. Οι πρωτοβουλίες αυτές ενισχύουν τη μακροπρόθεσμη αστική ανθεκτικότητα και εντάσσουν τον Πειραιά ενεργά στον ευρωπαϊκό χάρτη των “έξυπνων” πόλεων.

Αν και η Ελλάδα δεν διαθέτει ακόμη εθνική στρατηγική για τη νυχτερινή οικονομία, οι τοπικές πρωτοβουλίες του Πειραιά που αναφέρθηκαν παραπάνω αποτελούν καλές πρακτικές πολιτικής καινοτομίας, που μπορούν να τροφοδοτήσουν τον εθνικό διάλογο και να συμβάλουν στη διαμόρφωση νέων πολιτικών σε ευρύτερο επίπεδο.

Διεθνείς Πολιτικές

Πέρα από τους βασικούς του στόχους του, το ΟΣΔ Πειραιά παρουσιάζει πλήρη εναρμόνιση με μια σειρά από **Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs)** των Ηνωμένων Εθνών. Πιο συγκεκριμένα:

- **Στόχος 5 (Ισότητα των Φύλων):** το σχέδιο προωθεί σχεδιασμό συμπερίληψης, υπηρεσίες φύλαξης παιδιών κατά τις βραδινές ώρες για εργαζόμενες μητέρες και εκπαίδευση των σωμάτων ασφαλείας σε ζητήματα ισότητας και έμφυλης ευαισθητοποίησης.
- **Στόχος 8 (Αξιοπρεπής Εργασία και Οικονομική Ανάπτυξη):** ενισχύει τη δημιουργία θέσεων εργασίας σε τομείς όπως η φιλοξενία, ο πολιτισμός και η γαλάζια οικονομία.
- **Στόχος 9 (Βιομηχανία, Καινοτομία και Υποδομές):** ενσωμάτωση «έξυπνων» τεχνολογιών και αναβαθμίσεις υποδομών που συμβάλλουν στην καινοτομία και τη βιώσιμη ανάπτυξη.
- **Στόχος 10 (Μείωση των Ανισοτήτων):** μέσω στοχευμένων μέτρων για ευάλωτες ομάδες, προωθείται η κοινωνική συνοχή και η ισότιμη συμμετοχή.
- **Στόχος 11 (Βιώσιμες Πόλεις και Κοινότητες):** ενίσχυση της ασφάλειας, της προσβασιμότητας και της ανθεκτικότητας του αστικού περιβάλλοντος.
- **Στόχος 13 (Δράση για το Κλίμα):** μέσα από πρωτοβουλίες μείωσης της ηχορύπανσης, ενεργειακά αποδοτικού φωτισμού και βιώσιμης κινητικότητας, συμβάλλει ενεργά στην πράσινη μετάβαση.
- **Στόχος 16 (Ειρήνη, Δικαιοσύνη και Ισχυροί Θεσμοί):** ενισχύει τη συμμετοχή των πολιτών και την ενδυνάμωση της θεσμικής διακυβέρνησης, προωθώντας τη διαφάνεια και τη συνεργασία.

Αυτή η ισχυρή σύνδεση αποδεικνύει τη δέσμευση του ΟΣΔ να διαμορφώσει μια θετική, καινοτόμο και ανθεκτική νυχτερινή οικονομία, που συμβάλλει τόσο στη βιώσιμη αστική ανάπτυξη όσο και στην προώθηση των παγκόσμιων αξιών του ΟΗΕ.

3.5 Αντιμετωπίζοντας τις Προκλήσεις της Νυχτερινής Οικονομίας στον Πειραιά

Η νυχτερινή οικονομία του Πειραιά βρίσκεται σε φάση δυναμικού μετασχηματισμού, καθοδηγούμενη από το Ολοκληρωμένο Σχέδιο Δράσης και θεμελιωμένη στην πολιτιστική, κοινωνική και ναυτιλιακή ταυτότητα της πόλης. Παράλληλα, προκλήσεις όπως η αστική ασφάλεια, η ηχορύπανση, η ανάγκη για πλουσιότερη πολιτιστική και οικονομική ζωή, οι προσβάσιμες υποδομές και η έλλειψη συντονισμένης διακυβέρνησης εξακολουθούν να επηρεάζουν τη ζωτικότητα και τη βιωσιμότητα της νυχτερινής δραστηριότητας. Η αντιμετώπισή τους απαιτεί ολοκληρωμένη, συνεργατική προσέγγιση, με τη συμμετοχή τοπικών φορέων και σαφή κατανόηση των αιτίων και των επιπτώσεων τους.

Αστική Ασφάλεια

Η αστική ασφάλεια κατά τη διάρκεια των νυχτερινών δραστηριοτήτων αποτελεί ζήτημα ιδιαίτερης σημασίας για τον Πειραιά. Το πρόβλημα αυτό περιπλέκεται περαιτέρω από οριζόντιες παραμέτρους όπως η ισότητα των φύλων και η περιορισμένη πρόσβαση μειονοτήτων ή ευάλωτων ομάδων σε νυχτερινές δραστηριότητες. Η διασφάλιση ότι όλοι οι κάτοικοι και οι επισκέπτες αισθάνονται ασφαλείς και ευπρόσδεκτοι είναι απαραίτητη για μια ακμάζουσα νυχτερινή οικονομία.

Οι βασικές αιτίες περιλαμβάνουν:

- Ανεπαρκής αστυνομική παρουσία και επιτήρηση σε σημεία με έντονη νυχτερινή δραστηριότητα.
- Ελλιπής φωτισμός δρόμων και δημόσιων χώρων.
- Περιορισμένες επιλογές μετακίνησης κατά τις βραδινές ώρες.
- Έλλειψη αστικού σχεδιασμού με έμφυλη και συμπεριληπτική προσέγγιση.
- Ανάγκη για ισχυρότερη διατομεακή συνεργασία.

Οι παράγοντες αυτοί ενδέχεται να αυξήσουν τον κίνδυνο εγκληματικότητας, ιδιαίτερα σε περιοχές με έντονη νυχτερινή δραστηριότητα και να εντείνουν το αίσθημα ανασφάλειας μεταξύ γυναικών, νέων και μειονοτικών κοινοτήτων. Ως αποτέλεσμα, παρατηρείται μειωμένη συμμετοχή στις νυχτερινές δραστηριότητες, ενώ η αρνητική εικόνα για την ασφάλεια της πόλης λειτουργεί αποτρεπτικά τόσο για τουρίστες όσο και για κατοίκους, περιορίζοντας το δυναμισμό της νυχτερινής οικονομίας.

Ηχορύπανση

Η ηχορύπανση από τις νυχτερινές δραστηριότητες αποτελεί ακόμη μια σημαντική ανησυχία. Ο υπερβολικός θόρυβος μπορεί να διαταράξει την οικιστική ηρεμία, να επηρεάσει την υγεία και να δημιουργήσει εντάσεις μεταξύ κατοίκων και επιχειρήσεων.

Οι βασικές αιτίες περιλαμβάνουν:

- Μεγάλη συγκέντρωση χώρων εστίασης και διασκέδασης κοντά σε κατοικημένες περιοχές.
- Ανεπαρκές ρυθμιστικό πλαίσιο και περιορισμένη ικανότητα ελέγχου και επιβολής μέτρων.
- Έλλειψη ηχομόνωσης στους υφιστάμενους χώρους.
- Απουσία παρακολούθησης θορύβου σε πραγματικό χρόνο.

Αυτό το πρόβλημα επηρεάζει επίσης την ελκυστικότητα των νυχτερινών χώρων και εκδηλώσεων. Οι επιπτώσεις περιλαμβάνουν διαταραχές ύπνου και προβλήματα υγείας μεταξύ των κατοίκων, αυξημένο αριθμό καταγγελιών και πιθανών νομικών ενεργειών, καθώς και αρνητικό αντίκτυπο στη φήμη των νυχτερινών χώρων.

Ενίσχυση Πολιτιστικής και Οικονομικής Ζωής

Ενώ ο Πειραιάς έχει πλούσια πολιτιστική ταυτότητα και σημαντικές τουριστικές δυνατότητες, οι νυχτερινές του δραστηριότητες παραδοσιακά χαρακτηρίζονται από έλλειψη συντονισμού, ποικιλίας και προβολής.

Πιθανές αιτίες είναι:

- Αποσπασματικός πολιτιστικός προγραμματισμός και περιστασιακές εκδηλώσεις
- Περιορισμένη συμμετοχή των τοπικών δημιουργικών φορέων στον νυχτερινό σχεδιασμό
- Έλλειψη συνεκτικής στρατηγικής branding για τη νυχτερινή ζωή
- Ανεπαρκής χρήση πολιτιστικών και δημόσιων χώρων μετά τη δύση του ηλίου

Το αποτέλεσμα είναι η απώλεια μιας σημαντικής ευκαιρίας για την τόνωση της τοπικής οικονομίας και την προσέλκυση τόσο τουριστών όσο και κατοίκων σε βραδινές δραστηριότητες. Το τοπικό δημιουργικό δυναμικό συχνά παραμένει αθέατο, ενώ οι ανενεργοί χώροι πολιτισμού συνεπάγονται μειωμένα έσοδα και περιορισμένη οικονομική κινητικότητα. Αυτό οδηγεί σε μειωμένη επισκεψιμότητα, στασιμότητα της οικονομικής δραστηριότητας κατά τις νυχτερινές ώρες και ανισόρροπη κατανομή της πολιτιστικής ζωής μεταξύ των γειτονιών της πόλης.

Κοινωνική Ένταξη και Ευάλωτες Ομάδες

Η νυχτερινή αστική ζωή στον Πειραιά δεν ανταποκρίνεται ακόμη πλήρως στη διαφορετικότητα του πληθυσμού της. Ορισμένες κοινωνικές ομάδες — όπως οι εργαζόμενοι σε βραδινές βάρδιες, οι γυναίκες, οι ηλικιωμένοι, οι μετανάστες, οι νέοι και οι οικογένειες — αντιμετωπίζουν εμπόδια στην πρόσβαση ή αξιοποίηση των υπηρεσιών και δραστηριοτήτων της νύχτας.

Πιθανές αιτίες είναι:

- Έλλειψη δομών φύλαξης παιδιών το βράδυ για εργαζόμενους γονείς
- Ανεπαρκείς υπηρεσίες μετακίνησης για τους εργαζόμενους σε νυχτερινή βάρδια
- Αστικοί χώροι που δεν έχουν σχεδιαστεί πλήρως για προσβασιμότητα ή ασφάλεια
- Χαμηλό επίπεδο ευαισθητοποίησης και συμμετοχής των λιγότερο εκπροσωπούμενων ομάδων

Αυτά τα εμπόδια οδηγούν στον αποκλεισμό ευάλωτων πληθυσμών από πολιτιστικές, οικονομικές και κοινωνικές ευκαιρίες κατά τη διάρκεια της νύχτας. Μειώνουν τη συμμετοχή στο εργατικό δυναμικό και συμβάλλουν στον κοινωνικό διαχωρισμό. Η αποσύνδεση που δημιουργείται καλλιεργεί αισθήματα παραμέλησης και ανασφάλειας σε όσους δεν μπορούν να απολαύσουν πλήρως ή να ωφεληθούν ισότιμα από τις νυχτερινές υπηρεσίες του Πειραιά.

Διακυβέρνηση και Συντονισμός

Η νυχτερινή διακυβέρνηση στον Πειραιά έχει μέχρι σήμερα αντιμετωπίσει κατακερματισμό και αναποτελεσματικότητα λόγω επικαλυπτόμενων αρμοδιοτήτων και έλλειψης κεντρικού συντονισμού.

Πιθανές αιτίες είναι:

- Διασπορά αρμοδιοτήτων μεταξύ διαφόρων δημοτικών διευθύνσεων και υπηρεσιών.
- Περιορισμένη ενσωμάτωση μεταξύ πολιτικών για τον τουρισμό, την ασφάλεια, τον πολιτισμό και τον πολεοδομικό σχεδιασμό.
- Απουσία εξειδικευμένων ρόλων ηγεσίας πριν από την υλοποίηση του ΟΣΔ.
- Έλλειψη ενιαίας επικοινωνιακής στρατηγικής για τα νυχτερινά προγράμματα.

Αυτή η αποσπασματική προσέγγιση καθυστερεί την υλοποίηση βασικών έργων και έχει ως αποτέλεσμα την ασυνεπή εφαρμογή πολιτικών. Τα τμήματα του Δήμου συχνά χάνουν ευκαιρίες συνεργασίας, ενώ το κοινό λαμβάνει αντιφατικά μηνύματα ή παραμένει ανεπαρκώς ενημερωμένο για τις διαθέσιμες δραστηριότητες και πρωτοβουλίες. Αυτά τα κενά υπονομεύουν τις δυνατότητες μιας συντονισμένης και βιώσιμης νυχτερινής οικονομίας.

Εμπλεκόμενοι Φορείς

Η πολυδιάστατη φύση των προκλήσεων που επηρεάζουν τη νυχτερινή οικονομία του Πειραιά απαιτεί συντονισμένη δράση και στενή συνεργασία μεταξύ πολλών εμπλεκόμενων φορέων. Οι φορείς που εμπλέκονται στην αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων περιλαμβάνουν τις τοπικές αρχές, τις δυνάμεις επιβολής του νόμου, τους επαγγελματίες και επιχειρηματίες, τους κατοίκους, τις οργανώσεις υπεράσπισης δικαιωμάτων και τους ειδικούς σε θέματα υγείας και ασφάλειας.

Οι τοπικές αρχές (πολεοδόμοι, δημοτικά στελέχη και φορείς αστικής ανάπτυξης κλπ) καθορίζουν πολιτικές και σχέδια δράσης, ενώ οι δυνάμεις αστυνόμευσης διασφαλίζουν την τάξη και την ασφάλεια. Οι επιχειρηματίες, κυρίως της εστίασης και της ψυχαγωγίας, συνεργάζονται στην εφαρμογή μέτρων θορύβου και πρωτοβουλιών ασφάλειας. Οι κάτοικοι, ιδιαίτερα όσοι ζουν σε ζώνες έντονης νυχτερινής δραστηριότητας, προσφέρουν πολύτιμη ανατροφοδότηση σε δράσεις βάσει κοινότητας. Οι οργανώσεις δικαιωμάτων συνεισφέρουν σε θέματα ισότητας φύλων, μειονοτήτων και περιβάλλοντος, ενώ οι ειδικοί δημόσιας υγείας και περιβαλλοντικού θορύβου στηρίζουν την ανάπτυξη τεκμηριωμένων στρατηγικών.

Όλοι αυτοί οι φορείς συνδιαμορφώνουν το μέλλον της νυχτερινής οικονομίας του Πειραιά μέσα από διατομεακή συνεργασία και συμμετοχικές διαδικασίες.

Προκλήσεις και Αδυναμίες που Εντοπίστηκαν από την Τοπική Ομάδα URBACT

Η Τοπική Ομάδα URBACT (ULG) έχει εντοπίσει αρκετές προκλήσεις και αδυναμίες στην αντιμετώπιση της αστικής ασφάλειας και της ηχορύπανσης, καθώς και ευρύτερα ζητήματα που επηρεάζουν την οικονομία της νύχτας. Όσον αφορά την αστική ασφάλεια, οι περιορισμένοι πόροι για αυξημένη αστυνόμευση και επιτήρηση, καθώς και η έλλειψη εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης ως προς το φύλο, αποτελούν σημαντικά εμπόδια. Όσον αφορά την ηχορύπανση, η μειωμένη εφαρμογή των υφιστάμενων κανονισμών για τον θόρυβο, η απροθυμία των ιδιοκτητών επιχειρήσεων να επενδύσουν στην ηχομόνωση και η ανάγκη για πιο ολοκληρωμένα συστήματα παρακολούθησης θορύβου αποτελούν σημαντικές προκλήσεις. Επιπλέον, ο περιορισμένος συντονισμός μεταξύ των δημοτικών υπηρεσιών και η χαμηλή συμμετοχή στις προσπάθειες πρόληψης του εγκλήματος αποδυναμώνουν τη συνολική ανταπόκριση της πόλης στον τομέα της ασφάλειας. Πέρα από αυτά, το ULG τόνισε επίσης την ανάγκη για ισχυρότερο πολιτιστικό προγραμματισμό, καλύτερη χρήση των νυχτερινών δημόσιων χώρων, βελτιωμένες υπηρεσίες νυχτερινής μετακίνησης και πιο συμπεριληπτικές υπηρεσίες. Οι προκλήσεις διακυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένων των στεγανών πολιτικής, του περιορισμένου διατμηματικού συντονισμού και της χαμηλής ευαισθητοποίησης του κοινού σχετικά με τις πρωτοβουλίες, περιπλέκουν περαιτέρω την εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης και βιώσιμης στρατηγικής για τη νύχτα.

Βασικές Προτεραιότητες Δράσης

Η ενίσχυση της αστικής ασφάλειας απαιτεί στοχευμένα μέτρα, όπως αύξηση της αστυνομικής παρουσίας και της επιτήρησης σε περιοχές με έντονη νυχτερινή δραστηριότητα, μέσω περισσότερων αστυνομικών δυνάμεων, προσωπικού ασφαλείας και εγκατάστασης πρόσθετων καμερών CCTV, καθώς και βελτιωμένο φωτισμό μέσω έξυπνων και ενεργειακά αποδοτικών συστημάτων που προσαρμόζονται στα επίπεδα δραστηριότητας.

Παράλληλα, η εκπαίδευση των σωμάτων ασφαλείας σε ζητήματα ισότητας φύλων και κοινωνικής ένταξης, καθώς και ο σχεδιασμός δημόσιων χώρων με γνώμονα την ασφάλεια και τη συμπερίληψη, ενισχύουν την κοινωνική συνοχή.

Για την αντιμετώπιση της ηχορύπανσης, προτεραιότητα αποτελεί η ενίσχυση των μηχανισμών ελέγχου και επιβολής, με αυστηρότερες κυρώσεις, περισσότερους επιθεωρητές και συχνότερους ελέγχους. Παράλληλα, προτείνεται η προώθηση της ηχομόνωσης μέσω κινήτρων ή επιδοτήσεων, καθώς και η ενσωμάτωση σχετικών προδιαγραφών στους οικοδομικούς κανονισμούς. Η παρακολούθηση θορύβου σε πραγματικό χρόνο με «έξυπνα εργαλεία» και οι εκστρατείες ευαισθητοποίησης μπορούν να συμβάλουν στη διαμόρφωση κουλτούρας σεβασμού και υπεύθυνης νυχτερινής συμπεριφοράς.

Η ενίσχυση της πολιτιστικής και οικονομικής ζωής περιλαμβάνει τη διεύρυνση φεστιβάλ και πολιτιστικών δράσεων, την αξιοποίηση ανενεργών χώρων και τη δημιουργία ψηφιακής πλατφόρμας εκδηλώσεων για καλύτερο συντονισμό και συμμετοχή.

Όσον αφορά την ένταξη και την προσβασιμότητα, προτείνεται η πιλοτική λειτουργία υπηρεσιών φροντίδας παιδιών τις βραδινές ώρες και η επέκταση των δρομολογίων των ΜΜΜ, ώστε να διασφαλίζεται ασφαλής και ισότιμη πρόσβαση για όλους, συμπεριλαμβανομένων των εργαζομένων σε νυχτερινές βάρδιες.

Τέλος, η ενίσχυση της διακυβέρνησης είναι κρίσιμη για τη βιωσιμότητα του σχεδίου: η δημιουργία θέσης Υπεύθυνου Νυχτερινής Οικονομίας, η καθιέρωση δεικτών παρακολούθησης και η συνεχής διαβούλευση με τους φορείς και την κοινότητα θα διασφαλίσουν αποτελεσματικό συντονισμό και μακροπρόθεσμο αντίκτυπο.

Ισότητα των Φύλων

Το ΟΣΔ του Πειραιά δίνει προτεραιότητα στην ισότητα των φύλων, αναγνωρίζοντας ότι μια ζωντανή και χωρίς αποκλεισμούς πόλη την νύχτα πρέπει να είναι ασφαλής και προσβάσιμη για όλους. Οι δράσεις για την ενίσχυση της αστικής ασφάλειας ενσωματώνουν έμφυλη οπτική, συνδυάζοντας αυξημένη επιτήρηση σε περιοχές νυχτερινής δραστηριότητας με εκπαίδευση των σωμάτων ασφαλείας σε θέματα ισότητας και δικαιωμάτων μειονοτήτων. Παράλληλα, ο αστικός σχεδιασμός υιοθετεί αρχές ισότητας και προσβασιμότητας, ώστε οι δημόσιοι και ψυχαγωγικοί χώροι να ανταποκρίνονται στις ανάγκες όλων των φύλων. Μέσα από αυτή την

προσέγγιση, ο Πειραιάς προωθεί μια συμπεριληπτική νυχτερινή οικονομία, όπου κάθε κάτοικος μπορεί να συμμετέχει χωρίς φόβο ή διακρίσεις.

Το ΟΣΔ ευθυγραμμίζεται με τις θεματικές κατευθύνσεις του URBACT, ενσωματώνοντας την ισότητα στη διακυβέρνηση, τον πολιτισμό και τις δημόσιες υπηρεσίες. Δράσεις όπως η νυχτερινή φύλαξη παιδιών, οι εκστρατείες ενημέρωσης και η ενίσχυση της ασφάλειας αντικατοπτρίζουν μια ολιστική προσέγγιση που συνδυάζει έξυπνο σχεδιασμό, συμμετοχικές πολιτικές και έμφυλη ευαισθησία — διασφαλίζοντας ότι **ο Πειραιάς παραμένει ζωντανός, δημιουργικός και ισότιμος.**

Πράσινη Μετάβαση

Η προσέγγιση του ΟΣΔ Πειραιά για την προώθηση βιώσιμων μορφών νυχτερινής ζωής ευθυγραμμίζεται με το θεματικό πεδίο «Πράσινη Μετάβαση» του URBACT. Ο Πειραιάς επιδιώκει να ισορροπήσει την οικονομική ανάπτυξη με την περιβαλλοντική ευθύνη, εφαρμόζοντας μέτρα ελέγχου του θορύβου και ενθαρρύνοντας επιχειρήσεις να επενδύσουν σε τεχνολογίες ηχομόνωσης και φιλικές προς το περιβάλλον πρακτικές.

Παράλληλα, η αναβάθμιση του δημοτικού φωτισμού με ενεργειακά αποδοτικούς λαμπτήρες LED ενισχύει τους στόχους βιωσιμότητας της πόλης. Μέσα από αυτές τις παρεμβάσεις, ο Πειραιάς ενσωματώνει τις περιβαλλοντικές παραμέτρους στην οικονομία της νύχτας, συμβάλλοντας σε ένα ανθεκτικό, υπεύθυνο και κλιματικά ευαισθητοποιημένο αστικό τοπίο, προσαρμοσμένο στις ευρωπαϊκές κατευθύνσεις και τις τοπικές ανάγκες.

Ψηφιακή Μετάβαση

Η ψηφιακή μετάβαση αποτελεί βασικό πυλώνα του Ολοκληρωμένου Σχεδίου Δράσης (ΟΣΔ) του Πειραιά, ενισχύοντας την αστική ασφάλεια, τη βιωσιμότητα και τη διαχείριση της νυχτερινής δραστηριότητας. Ο Δήμος αξιοποιεί ψηφιακές τεχνολογίες όπως τα έξυπνα συστήματα φωτισμού, που προσαρμόζονται σε πραγματικό χρόνο ανάλογα με την κίνηση και τη δραστηριότητα, βελτιώνοντας την ορατότητα, την ενεργειακή απόδοση και το αίσθημα ασφάλειας στους δημόσιους χώρους.

Παράλληλα, η αναβάθμιση του δικτύου επιτήρησης (CCTV) και η εγκατάσταση αισθητήρων θορύβου επιτρέπουν την παρακολούθηση και καταγραφή περιστατικών σε πραγματικό χρόνο, διευκολύνοντας την έγκαιρη επέμβαση και την εφαρμογή των κανονισμών. Η χρήση ψηφιακών συστημάτων ανάλυσης δεδομένων προσφέρει αξιόπιστα στοιχεία για τη βελτίωση της πολιτικής λήψης αποφάσεων.

Για να διασφαλιστεί το μέγιστο αντίκτυπο αυτών των παρεμβάσεων, όλα τα ψηφιακά εργαλεία και οι έξυπνες λύσεις που θα αναπτυχθούν στο πλαίσιο του ΟΣΔ -από τον έξυπνο φωτισμό έως τα συστήματα παρακολούθησης θορύβου, τις αναβαθμίσεις CCTV και το ψηφιακό ημερολόγιο νυχτερινών εκδηλώσεων- θα ενσωματωθούν πλήρως στο «Κέντρο Επιχειρήσεων» των Έξυπνων Λειτουργιών της πόλης. Οι υπηρεσίες θα έχουν ενιαία εποπτεία και

ροές δεδομένων σε πραγματικό χρόνο, επιτρέποντας προληπτική διαχείριση και καλύτερο συντονισμό με τις υπόλοιπες δράσεις της έξυπνης πόλης.

Με τον τρόπο αυτό, ο Πειραιάς ευθυγραμμίζεται με τη θεματική “Ψηφιακή Ολοκλήρωση” του URBACT, αποτελώντας παράδειγμα βέλτιστης πρακτικής στο δίκτυο “*Cities After Dark*” για τη χρήση σύγχρονων τεχνολογιών στην ανάπτυξη μιας ασφαλούς, ζωντανής και βιώσιμης νυχτερινής οικονομίας.

3.6 Πιλοτικές Δράσεις: Σύνδεσμος μεταξύ Στρατηγικής και Πρακτικής Εφαρμογής

Στο πλαίσιο της προκαταρκτικής φάσης υλοποίησης του Ολοκληρωμένου Σχεδίου Δράσης, ο Πειραιάς σχεδίασε και εφάρμοσε μια σειρά στοχευμένων Πιλοτικών Δράσεων για την εφαρμογή λύσεων στις βασικές προκλήσεις που εντόπισε η Τοπική Ομάδα URBACT. Αυτές οι μικρής κλίμακας παρεμβάσεις αναπτύχθηκαν για την προώθηση των τεσσάρων στρατηγικών στόχων του σχεδίου (που αναλύονται εκτενώς στην επόμενη ενότητα): **(1) Ενίσχυση της δυναμικής της νυχτερινής οικονομίας, (2) ενίσχυση της αστικής ασφάλειας και προσβασιμότητας, (3) ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης και υποστήριξη των εργαζομένων τη νύχτα και (4) ενθάρρυνση της βιωσιμότητας στις νυχτερινές δραστηριότητες**. Συνολικά, αυτές οι δράσεις στοχεύουν στην τόνωση της νυχτερινής οικονομίας της πόλης, στον εμπλουτισμό της πολιτιστικής ζωής, στη βελτίωση της πραγματικής και της αντίληψης για την ασφάλεια και στη διασφάλιση ευρύτερης συμμετοχής της κοινότητας - αντιμετωπίζοντας παράλληλα βασικές προκλήσεις όπως ο περιορισμένος πολιτιστικός συμπεριγραμματισμός, η μειωμένη ασφάλεια τη νύχτα, η περιορισμένη συμπερίληψη και η ελλιπής προβολή πολιτιστικών εκδηλώσεων.

Πιλοτική Δράση: Santa Night Run

Figure 15 - Santa Night Run

Στις 21 Δεκεμβρίου 2024, ο καθιερωμένος αγώνας δρόμου “Santa Run”, που τα τελευταία χρόνια αποτελεί αγαπημένη δράση του εορταστικού προγράμματος της πόλης “Χριστούγεννα στον Πειραιά”, πραγματοποιήθηκε για πρώτη φορά τη νύχτα, στο πλαίσιο του έργου “Cities After Dark”. Η μετατροπή του σε “**Santa Night Run**” σηματοδότησε μια νέα προσέγγιση, με στόχο σημαντικές εκδηλώσεις να πραγματοποιούνται μετά τη δύση του ηλίου, συμβάλλοντας στην ενίσχυση της νυχτερινής οικονομίας της πόλης. Ο αγώνας, που συνέπεσε συμβολικά με τη μεγαλύτερη νύχτα του χρόνου, συγκέντρωσε περισσότερους από 1.000 δρομείς με στολές Άγιου Βασίλη (αύξηση περίπου 43% σε σχέση με τις προηγούμενες διοργανώσεις) και πλημμύρισε τους δρόμους του Πειραιά με φως, μουσική και γιορτινή διάθεση, δημιουργώντας ένα εορταστικό θέαμα για όλες τις ηλικίες.

Πέρα από τον εορταστικό χαρακτήρα, το γεγονός εξυπηρέτησε βασικούς στόχους:

- Αναζωογόνηση ανενεργών δημόσιων χώρων μετά τη δύση του ηλίου,
- Ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικής δραστηριότητας
- Βελτίωση του συντονισμού και της προβολής των εκδηλώσεων, σύμφωνα με τις προτεραιότητες του ULG.

Το « **Santa Night Run** » στοχεύει στην υποστήριξη των στρατηγικών στόχων (βλ. κεφάλαιο 4) του ΟΣΔ, αναζωογονώντας τη νυχτερινή οικονομία της πόλης (ΣΣ1) μέσω μιας ζωντανής, φιλικής προς την οικογένεια εκδήλωσης που ενεργοποίησε τους δημόσιους χώρους μετά τη δύση του ηλίου και προσέλκυσε ευρύτερο κοινό. Ταυτόχρονα, στοχεύει στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης

(ΣΣ3) ενθαρρύνοντας τη συμμετοχή διαφορετικών ομάδων πληθυσμού, συμπεριλαμβανομένων οικογενειών, νέων και κατοίκων που συνήθως δεν συμμετέχουν σε νυχτερινές δραστηριότητες. Αυτή η δράση ευθυγραμμίζεται πλήρως με τον Άξονα Προτεραιότητας 1: Πολιτιστική και Οικονομική Ενεργοποίηση (βλ. κεφάλαιο 4) , αξιοποιώντας τον πολιτιστικό προγραμματισμό και κοινοτικές δράσεις, ως μέσο ενίσχυσης της δυναμικής, της συμπερίληψης και της προβολής της νυχτερινής ζωής στον Πειραιά.

Πιλοτική Δράση: Κόκκινη Νύχτα

Figure 16 - Κόκκινη Νύχτα

Στις 20 Δεκεμβρίου 2024, ο Δήμος Πειραιά διοργάνωσε την **“Κόκκινη Νύχτα” (Red Night)**, στο πλαίσιο του εορταστικού προγράμματος του Δήμου “Χριστούγεννα στον Πειραιά” και του έργου “Cities After Dark”. Η γιορτινή αυτή βραδιά, που διήρκεσε από τις 5 μ.μ. έως τις 11 μ.μ., περιελάμβανε παρατάξεις ωραρίου λειτουργίας, ειδικές προσφορές και ζωντανές μουσικές και καλλιτεχνικές δράσεις.

Η πιλοτική εφαρμογή της δράσης παρείχε πολύτιμα συμπεράσματα για τη δυναμική της τοπικής αγοράς και την ανταπόκριση των πολιτών. Η υψηλή συμμετοχή περισσότερων από 50 επιχειρήσεων (καταστήματα, εστιατόρια, μπαρ και εμπορικά κέντρα) και η αυξημένη επισκεψιμότητα στο κέντρο της πόλης επιβεβαίωσαν τη θετική απήχηση της πρωτοβουλίας και ανέδειξαν τις δυνατότητες περαιτέρω αξιοποίησης του Πειραιά ως ελκυστικού νυχτερινού προορισμού. Παράλληλα, καταγράφηκε αυξημένο ενδιαφέρον συνεργασίας

μεταξύ δημοτικών φορέων και επιχειρηματικής κοινότητας για μελλοντικές δράσεις. Η πρωτοβουλία προώθησε βασικούς στρατηγικούς στόχους:

- Τόνωση της νυχτερινής οικονομικής δραστηριότητας μέσω εκτεταμένου ωραρίου λειτουργίας και προσφορών.
- Ενίσχυση του αστικού παλμού με DJ sets και καλλιτεχνικές παραστάσεις.
- Προώθηση της κοινωνικής ένταξης, προσφέροντας προσβάσιμη ψυχαγωγία για οικογένειες, νέους και εργαζόμενους σε νυχτερινές βάρδιες.

Η “Κόκκινη Νύχτα” υποστήριξε τον Στρατηγικό Στόχο 1 (Ενίσχυση της Δυναμικής της Νυχτερινής Οικονομίας) και τον Στρατηγικό Στόχο 3 (Κοινωνική Ένταξη και Νυχτερινή Εργασία), δοκιμάζοντας παράλληλα τους Άξονες Προτεραιότητας 1 και 3, μέσα από τη σύνδεση του πολιτισμού, της οικονομίας και των αναγκών της τοπικής κοινότητας.

Πιλοτική Δράση: Ψηφιακό Ημερολόγιο Εκδηλώσεων

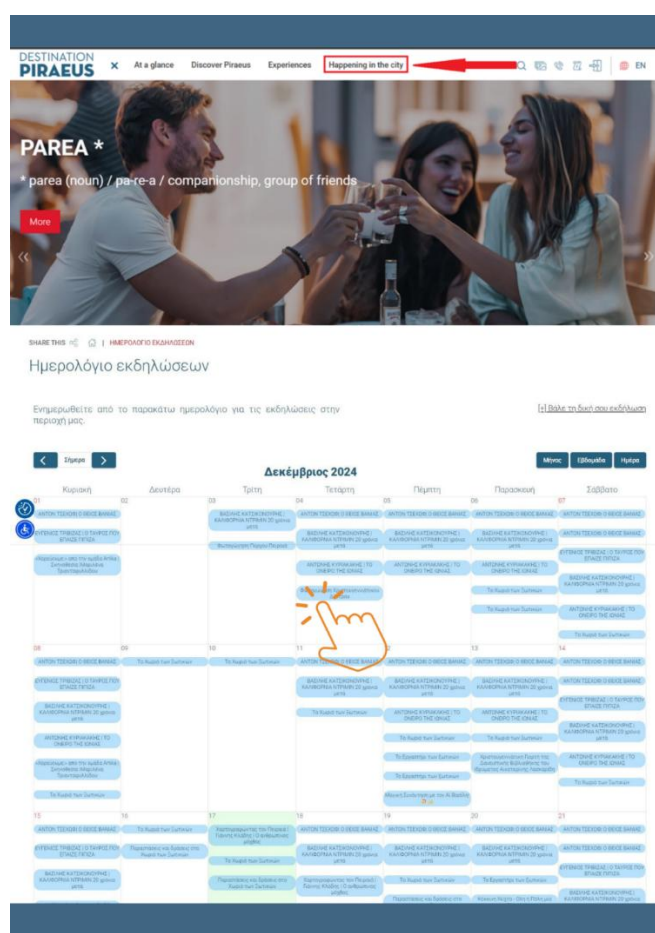

Figure 17 - Ψηφιακό Ημερολόγιο Εκδηλώσεων

Στο πλαίσιο της εφαρμογής των πιλοτικών δράσεων, ο Δήμος Πειραιά ανέπτυξε ένα **Ψηφιακό Ημερολόγιο Εκδηλώσεων**, το οποίο περιλαμβάνει και

νυχτερινά δρώμενα της πόλης. Το ημερολόγιο φιλοξενείται στην επίσημη ιστοσελίδα του Δήμου και έχει ενσωματωθεί στην τουριστική πλατφόρμα DestinationPiraeus.com, η οποία λειτουργεί ως το βασικό τουριστικό Portal της πόλης. Με την ενεργή υποστήριξη της Τοπικής Ομάδας URBACT (ULG), η πρωτοβουλία αυτή έρχεται να αντιμετωπίσει μακροχρόνιες αδυναμίες περιορισμένης προβολής και ανεπαρκούς συντονισμού μεταξύ των πολιτιστικών δράσεων. Με την ενοποίηση των πληροφοριών για όλες τις εκδηλώσεις - τόσο δημοτικές όσο και ανεξάρτητες- η πλατφόρμα ενισχύει την προσβασιμότητα και συνδέει κατοίκους και επισκέπτες με το πλήρες φάσμα των εμπειριών που προσφέρει η πόλη τη νύχτα.

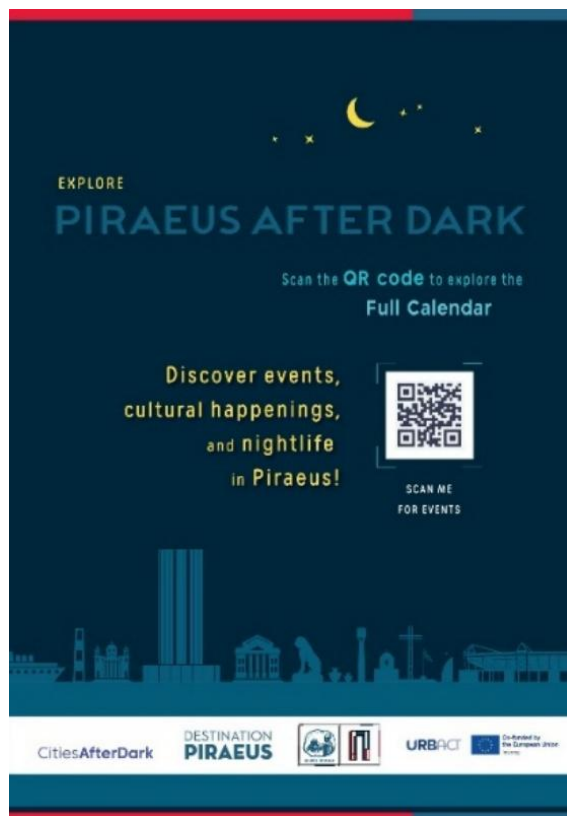

Figure 18 - Αφίσα Προώθησης του Ψηφιακού Ημερολογίου Εκδηλώσεων

Επιπλέον, στο πλαίσιο του έργου “*Cities After Dark*”, δημιουργήθηκαν ειδικά σχεδιασμένες αφίσες που αναρτήθηκαν σε κεντρικά σημεία της πόλης, επιτρέποντας σε πολίτες και επισκέπτες, μέσω σάρωσης QR code, να έχουν άμεση πρόσβαση στο ημερολόγιο και στις πολιτιστικές και ψυχαγωγικές εκδηλώσεις που λαμβάνουν χώρα στην πόλη.

Η πιλοτική εφαρμογή του Ψηφιακού Ημερολογίου είχε ως βασικό στόχο τη δοκιμή της λειτουργικότητας του εργαλείου, την αξιολόγηση της συμμετοχής των πολιτιστικών φορέων και την αποτύπωση της ανταπόκρισης του κοινού. Από την πιλοτική φάση προέκυψαν χρήσιμα συμπεράσματα: αυξημένος αριθμός επισκέψεων στην τουριστική πλατφόρμα, διευρυμένη συμμετοχή τοπικών φορέων στην καταχώριση εκδηλώσεων και θετικά σχόλια σχετικά με την ευκολία χρήσης και την επικαιρότητα των πληροφοριών. Τα δεδομένα αυτά επιβεβαίωσαν την ανάγκη για μόνιμη εφαρμογή του εργαλείου και τη

δυνατότητά του να λειτουργήσει ως κόμβος πολιτιστικής πληροφόρησης για την πόλη.

Η πιλοτική αυτή δράση συμβάλλει στον Στρατηγικό Στόχο 1 (Ενίσχυση της Δυναμικής της Νυχτερινής Οικονομίας) και ευθυγραμμίζεται με τον Άξονα Προτεραιότητας 1 (Πολιτιστική και Οικονομική Ενεργοποίηση), προωθώντας ένα πιο ποικιλόμορφο, συμπεριληπτικό και συντονισμένο πολιτιστικό τοπίο για τις νυχτερινές του δραστηριότητες.

3. 7 Η Νύχτα στον Πειραιά με Ορίζοντα το 2030

«Πειραιάς: Μια πόλη που ζει και αναπτύσσεται δυναμικά μετά τη δύση του ηλίου. Μια πόλη ασφαλής, συμπεριληπτική, δημιουργική και βιώσιμη, όπου η νυχτερινή ζωή συμβάλλει στην αναζωογόνηση της αστικής ζωής, στην ευημερία και την οικονομική ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς.»

Ο Πειραιάς οραματίζεται ένα μέλλον όπου η πόλη μεταμορφώνεται σε έναν ζωντανό, συμπεριληπτικό και βιώσιμο νυχτερινό προορισμό - μια πόλη που σφύζει από πολιτιστική ενέργεια μόλις νυχτώνει, υποδέχεται με ασφάλεια όλους τους ανθρώπους και ευδοκιμεί οικονομικά χωρίς να θέτει υποβαθμίζει την ποιότητα ζωής των κατοίκων της. Αυτό το όραμα αντλεί έμπνευση από τη μοναδική ταυτότητα του Πειραιά ως ιστορικής πόλης-λιμάνι, πλούσιας σε ναυτική κληρονομιά, πολιτιστική ποικιλομορφία και αστικό δυναμισμό. Μέσω του ΟΣΔ, η πόλη στοχεύει να επαναπροσδιορίσει τον τρόπο με τον οποίο οι δρόμοι, οι χώροι και οι θεσμοί της πόλης λειτουργούν μετά το σούρουπο - όχι απλώς ως επέκταση της ημερήσιας δραστηριότητας, αλλά ως ευκαιρία για πολιτιστική καινοτομία, κοινωνική σύνδεση και οικονομική ανθεκτικότητα.

Μια πόλη ζωντανή μετά το σούρουπο

Η μελλοντική νυχτερινή οικονομία του Πειραιά θα είναι ζωντανή και πολυδιάστατη, προσφέροντας ένα ευρύ φάσμα πολιτιστικών, ψυχαγωγικών και εμπορικών εμπειριών. Μουσεία, βιβλιοθήκες, θέατρα, εστιατόρια και δημόσιοι χώροι θα επεκτείνουν το ωράριο και τις δραστηριότητες τους, υποστηρίζοντας τόσο τις παραδοσιακές όσο και τις σύγχρονες μορφές ψυχαγωγίας. Πιλοτικές δράσεις όπως η *Κόκκινη Νύχτα*, το *Santa Night Run* και τα νυχτερινά φεστιβάλ θα αποτελούν πλέον θεσμούς στο πολιτιστικό ημερολόγιο της πόλης, ενισχύοντας την τοπική υπερηφάνεια και προσελκύοντας καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Ένα Ασφαλές και Προσβάσιμο Αστικό Περιβάλλον

Η πόλη θα είναι ασφαλής και προσβάσιμη για όλους, όπου οι κάτοικοι και οι επισκέπτες -ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας, προέλευσης, υπόβαθρου ή ικανοτήτων- θα κινούνται με ασφάλεια στην πόλη τη νύχτα. Ο έξυπνος φωτισμός, οι επιλογές μετακίνησης αργά το βράδυ, η ορατή αστυνόμευση και τα μέτρα κοινοτικής ασφαλείας θα συμβάλουν στη δημιουργία ενός πιο

φιλόξενου και προστατευμένου αστικού περιβάλλοντος. Ιδιαίτερη μέριμνα δίνεται στις ανάγκες των γυναικών, των οικογενειών και των εργαζομένων τη νύχτα, διασφαλίζοντας ότι οι δημόσιοι χώροι παραμένουν κοινοί, ανοιχτοί και φιλόξενοι για όλους.

Ένας Κόμβος Δημιουργικότητας και Καινοτομίας

Ο Πειραιάς φιλοδοξεί να εξελιχθεί σε έναν δημιουργικό κόμβο για νέους καλλιτέχνες και επιχειρηματίες, αξιοποιώντας τη δυναμική καλλιτεχνική του κοινότητα, το ταλέντο των νέων και το ναυτικό του πνεύμα. Η πόλη θα στηρίξει τον πολιτιστικό και δημιουργικό τομέα, τους τοπικούς καλλιτέχνες και τις μικρές επιχειρήσεις, ενθαρρύνοντάς τους να συμβάλουν στη διαμόρφωση της νυχτερινής ταυτότητας του Πειραιά μέσα από δράσεις αστικού σχεδιασμού, πολιτιστικά γεγονότα και συνεργατικά έργα. Χώροι που μέχρι σήμερα παρέμεναν ανενεργοί τη νύχτα — όπως παλιές βιομηχανικές περιοχές και υποαξιοποιημένα πάρκα — θα αποκτήσουν νέα ζωή μέσα από πολιτιστικές πρωτοβουλίες και προσωρινές ενεργοποιήσεις που θα ενισχύσουν τη δημιουργικότητα και τη συμμετοχή. Μια περιβαλλοντικά υπεύθυνη και βιώσιμη νυχτερινή οικονομία

Η νυχτερινή οικονομία θα λειτουργεί σε αρμονία με τον αστικό ιστό και το περιβάλλον. Μέσα από επενδύσεις σε ηχομόνωση, συστήματα παρακολούθησης θορύβου, ενεργειακά αποδοτικό φωτισμό και περιβαλλοντικά υπεύθυνες επιχειρηματικές πρακτικές, ο Πειραιάς επιδιώκει να μειώσει το οικολογικό αποτύπωμα των δραστηριοτήτων του μετά τη δύση του ηλίου. Η διαχείριση του θορύβου και των απορριμμάτων θα γίνεται με προληπτικό τρόπο, ενώ η συζήτηση για την ισορροπία ανάμεσα στη νυχτερινή διασκέδαση και την οικιστική ζωή θα περιορίζεται μέσα από συνεργατικά μοντέλα διακυβέρνησης που ενισχύουν τον σεβασμό και τη συνύπαρξη.

Μια Συμμετοχική και Συνεργατική Πόλη

Η υλοποίηση αυτού του οράματος θα βασιστεί στη διατομεακή διακυβέρνηση και την ενεργό συμμετοχή των πολιτών. Η Τοπική Ομάδα URBACT, θα συνεχίσει να καθοδηγεί και να συνδημιουργεί τη στρατηγική για την οικονομική ανάπτυξη τη νύχτα. Εργαλεία όπως το Ψηφιακό Ημερολόγιο Εκδηλώσεων, το Τοπικό Συμβούλιο Πρόληψης Παραβατικότητας (ΤοΣΠΠα) και τα συμμετοχικά εργαστήρια θα διασφαλίσουν τη διαφανή λήψη αποφάσεων και τη συλλογική ανάληψη ευθύνης για τον μετασχηματισμό της νυχτερινής οικονομίας.

Ο Πειραιάς του 2030 τη Νύχτα οραματίζεται μια πόλη:

- **Με όραμα και συντονισμό** – μια πόλη με αποτελεσματική νυχτερινή διακυβέρνηση και ηγεσία
- **Ζωντανή και ανοιχτή** – με ενεργούς δημόσιους χώρους και πλούσια νυχτερινή δραστηριότητα

- **Ασφαλής και προσβάσιμη** – που καλωσορίζει όλους, χωρίς αποκλεισμούς
- **Δημιουργική και καινοτόμα** – που ενισχύει τον πολιτισμό, την επιχειρηματικότητα και τη συνεργασία με έξυπνες λύσεις
- **Βιώσιμη** – που σέβεται το περιβάλλον και μειώνει το αποτύπωμά της
- **Συμμετοχική, Συμπεριληπτική και Ενδυναμωμένη** – με ενεργούς πολίτες που συνδιαμορφώνουν τον αστικό χώρο

Το όραμα αυτό δεν περιορίζεται στις τοπικές φιλοδοξίες, αλλά συνδέεται στενά με τους ευρύτερους ευρωπαϊκούς στόχους — όπως η Αστική Ατζέντα της ΕΕ, η Νέα Χάρτα της Λειψίας (ΕΕ) και οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΟΗΕ). Μέσα από αυτή τη στρατηγική προσέγγιση, ο Πειραιάς αναδεικνύεται σε πρότυπο πόλης με ανθεκτική, συμπεριληπτική και προοδευτική πολιτική για τη νύχτα.

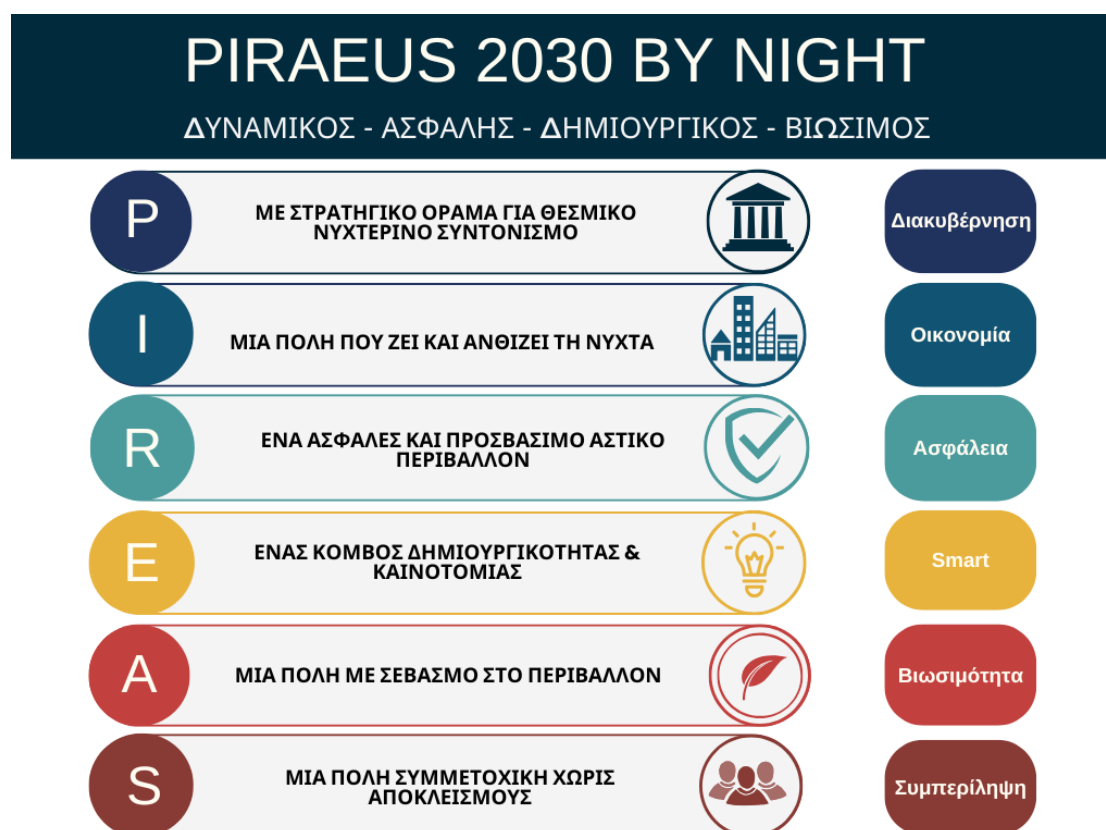

Figure 19 - Το Όραμα του Πειραιά για τη νύχτα το 2030

3.8 Ενσωμάτωση Πολιτικών και Πρακτικών στην Νυχτερινή Ανάπτυξη του Πειραιά

Η ενότητα αυτή εξετάζει τα βασικά ζητήματα που προέκυψαν στη διαδικασία υλοποίησης του ΟΣΔ και αποτιμά τον βαθμό εφαρμογής και συνάφειας των 12 στοιχείων ολοκληρωμένης προσέγγισης του URBACT - (i) Συμμετοχή των φορέων στον σχεδιασμό, (ii) Ευθυγράμμιση με υφιστάμενες

στρατηγικές, (iii) Βιώσιμη αστική ανάπτυξη, (iv) Τομεακή ενσωμάτωση, (v) Χωρική ενσωμάτωση, (vi) Περιφερειακή ενσωμάτωση, (vii) Πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, (viii) Ενσωμάτωση οριζόντιων θεματικών, (ix) Ενσωμάτωση μακροπρόθεσμα, (x) Συνδυασμένες Μορφές Επενδύσεων, (xi) Εξασφάλιση Χρηματοδότησης, (xii) Συμμετοχή των φορέων στην υλοποίηση)- ως προς τη συγκεκριμένη θεματική. Παράλληλα, αναδεικνύει τα στοιχεία εκείνα που θεωρούνται καθοριστικά για την περαιτέρω ενίσχυση της ολοκληρωμένης στρατηγικής σε τοπικό επίπεδο.

Η νυχτερινή οικονομία του Πειραιά αποτελεί ένα σύνθετο πεδίο, που καλύπτει πολλούς τομείς -από τον τουρισμό, τον πολιτισμό και τις μεταφορές έως την ασφάλεια, τη βιωσιμότητα και την απασχόληση. Η πόλη διαθέτει ήδη σημαντικά πλεονεκτήματα: τη ναυτική της κληρονομιά, τον δυναμισμό του θερινού τουρισμού, την έντονη πολιτιστική και αθλητική δραστηριότητα, καθώς και ένα αναπτυσσόμενο πλαίσιο «έξυπνης πόλης».

Ωστόσο, ζητήματα όπως οι χωρικές ανισορροπίες, η εποχικότητα της δραστηριότητας, οι ανησυχίες για την ασφάλεια, οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις και η περιορισμένη συμμετοχή ευάλωτων ομάδων αναδεικνύουν την ανάγκη για πιο ολοκληρωμένες και διασυνδεδεμένες πολιτικές, που θα ενώνουν διαφορετικά επίπεδα διακυβέρνησης, φορείς, τομείς και χρονικούς ορίζοντες.

Σημαντικότερα Στοιχεία Ενσωμάτωσης για τον Πειραιά

Μεταξύ των 12 στοιχείων του ολοκληρωμένου σχεδιασμού, έξι ξεχωρίζουν ως ιδιαίτερα κρίσιμα για την επιτυχία του ΟΣΔ για τη νυχτερινή οικονομία του Πειραιά:

1. Συμμετοχή και Συνεργασία Φορέων στον Σχεδιασμό και την Υλοποίηση (i & xii)

Η διαχείριση της νυχτερινής δραστηριότητας της πόλης απαιτεί διαρκή συνεργασία και ουσιαστική επικοινωνία μεταξύ των δημοτικών υπηρεσιών, των επιχειρηματιών, των πολιτιστικών και κοινωνικών φορέων, αλλά και των ίδιων των κατοίκων. Η Τοπική Ομάδα URBACT (ULG) του Πειραιά λειτουργεί ως δίκτυο συνεργασίας, που συγκεντρώνει ένα ευρύ φάσμα συμμετεχόντων. Ωστόσο, παραμένει η ανάγκη για περαιτέρω ενίσχυση και διεύρυνση της συμμετοχής, με έμφαση στις γειτονίες και τις κοινωνικές ομάδες που μέχρι σήμερα δεν εκπροσωπούνται επαρκώς, όπως οι εργαζόμενοι της νύχτας, οι γυναίκες και οι νέοι.

Τρέχον επίπεδο: Μέτριο

Προτεραιότητα βελτίωσης: Υψηλή – η στενή συνεργασία των φορέων είναι καθοριστική για τον συν-σχεδιασμό συμπεριληπτικών λύσεων και τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης εφαρμογής τους.

2. Ευθυγράμμιση με τις Υπάρχουσες Στρατηγικές (ii)

Το ΟΣΔ του Πειραιά συνδέεται άμεσα με αρκετές τοπικές στρατηγικές, όπως:

- Η Στρατηγική για τη Γαλάζια Ανάπτυξη (οικονομικός μετασχηματισμός μέσω της ναυτιλιακής καινοτομίας)
- Το Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας
- Πρωτοβουλίες για «έξυπνες πόλεις» για ασφάλεια και ενεργειακή απόδοση
- Το Σχέδιο για την Ισότητα των Φύλων

Παράλληλα, ο Δήμος αξιοποιεί την εμπειρία του από το έργο UIA BeSecure-FeelSecure (BSFS), μια στρατηγική πρωτοβουλία που ενισχύει τον σχεδιασμό της νυχτερινής πολιτικής μέσα από καινοτόμες δράσεις αστικής ασφάλειας, συνεργασία μεταξύ φορέων - μέσα από τη σύσταση του Τοπικού Συμβουλίου Πρόληψης Παραβατικότητας - και αξιοποίηση ψηφιακών εργαλείων, όπως η πλατφόρμα CURiM. Το BSFS αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα του πώς ολοκληρωμένα, διατομεακά έργα μπορούν να ενδυναμώσουν το αίσθημα ασφάλειας, να βελτιώσουν την εικόνα της πόλης και να ενισχύσουν τη διακυβέρνησης σε διαφορετικά επίπεδα.

Τρέχον επίπεδο: Υψηλό

Προτεραιότητα βελτίωσης: Μέτρια – οι προσπάθειες πρέπει πλέον να εστιάσουν στην ουσιαστική ευθυγράμμιση των νυχτερινών δράσεων με τους στόχους κοινωνικοοικονομικής αναζωογόνησης και στον καλύτερο συντονισμό των τμημάτων.

3. Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη (iii)

Το ΟΣΔ αντικατοπτρίζει οικονομικούς, περιβαλλοντικούς και κοινωνικούς πυλώνες: προώθηση των επιχειρήσεων και του πολιτισμού, βελτίωση της ασφάλειας και της προσβασιμότητας, υποστήριξη των εργαζομένων τη νύχτα και χρήση βιώσιμης τεχνολογίας. Η έμφαση στην ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς (π.χ. πολιτικές που λαμβάνουν υπόψη τη διάσταση του φύλου, προσβασιμότητα στους δημόσιους χώρους) και η μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων (λαμπτήρες LED, παρακολούθηση θορύβου, συλλογή αποβλήτων) δείχνουν σαφή δέσμευση για βιωσιμότητα.

Τρέχον επίπεδο: Ισχυρό

Προτεραιότητα βελτίωσης: Υψηλή – απαιτείται διαρκής ισορροπία και προσεκτική αξιολόγηση επιπτώσεων, καθώς νέες επενδύσεις στην ψυχαγωγία και τον τουρισμό διαμορφώνουν το αστικό περιβάλλον.

4. Ενσωμάτωση Μακροπρόθεσμα (ix)

Η μετάβαση προς μια ολοκληρωμένη νυχτερινή πολιτική αποτελεί μια μακροπρόθεσμη διαδικασία. Το ΟΣΔ περιλαμβάνει βραχυπρόθεσμες

παρεμβάσεις (π.χ. η λειτουργία βρεφονηπιακών σταθμών βραδινές ώρες), μεσαίου ορίζοντα δράσεις πολιτιστικού προγραμματισμού και μακροπρόθεσμες θεσμικές προβλέψεις (π.χ. διορισμός Υπεύθυνου Οικονομίας Νυχτερινής Οικονομίας). Ωστόσο, ο χρονικός προσδιορισμός και η αλληλεξάρτηση των παρεμβάσεων απαιτείται να αποτυπωθούν σαφέστερα κατά τη διάρκεια υλοποίησης.

Τρέχον επίπεδο: Αρχικό

Προτεραιότητα βελτίωσης: Υψηλή – ιδίως ως προς τον καθορισμό σαφούς χρονοδιαγράμματος για την προώθηση θεσμικών και υποδομικών μεταρρυθμίσεων.

5. Τομεακή και Χωρική Ενσωμάτωση (iv & v)

Η πολιτική για τη νυχτερινή ζωή επηρεάζει πολλούς τομείς την ασφάλεια, την οικονομία, την κινητικότητα, τον πολιτισμό και το περιβάλλον, καθώς και διαφορετικές περιοχές του Πειραιά, από το κέντρο και το παραλιακό μέτωπο έως τις πιο απομακρυσμένες γειτονίες. Παρότι το ΟΣΔ επιχειρεί να καλύψει αυτό το εύρος, οι δράσεις του επικεντρώνονται κυρίως στις κεντρικές και παράκτιες ζώνες. Για να επιτευχθεί πραγματικά ολοκληρωμένη ανάπτυξη, απαιτείται μεγαλύτερη μέριμνα για τις περιφερειακές περιοχές, ώστε να διασφαλιστεί ισότιμη πρόσβαση όλων των κατοίκων του Πειραιά στις ευκαιρίες και τα οφέλη της νυχτερινής οικονομίας.

Τρέχον επίπεδο: Μερικό

Προτεραιότητα για βελτίωση: Υψηλή – ιδίως μέσω πολιτιστικών και συγκοινωνιακών παρεμβάσεων για την ενεργοποίηση γειτονιών που παραμένουν έως σήμερα λιγότερο αξιοποιημένες.

6. Ενσωμάτωση Οριζόντιων Θεματικών (viii)

Το Σχέδιο ενσωματώνει οριζόντιες θεματικές όπως τη διάσταση του φύλου (π.χ. υποστήριξη εργαζόμενων μητέρων τη νύχτα), τη χρήση ψηφιακών εργαλείων (ψηφιακό ημερολόγιο εκδηλώσεων, «έξυπνος» φωτισμός, αισθητήρες IoT) και περιβαλλοντικούς στόχους (μείωση θορύβου, βιώσιμη κινητικότητα). Παρ' όλα αυτά, ζητήματα όπως η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, οι περιβαλλοντικά υπεύθυνες προμήθειες και η ψηφιακή ένταξη χρειάζεται να αποδοθούν με μεγαλύτερη έμφαση και σαφήνεια κατά ενσωμάτωση.

Τρέχον επίπεδο: Μέτριο

Προτεραιότητα βελτίωσης: Μέτρια έως Υψηλή - καθώς τα οριζόντια αυτά ζητήματα αναμένεται να αποτελέσουν βασική προϋπόθεση σε μελλοντικά χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ.

Προαιρετικά Στοιχεία Ενσωμάτωσης

- **Περιφερειακή Ενσωμάτωση (vi):** Υπάρχει ήδη ένας βαθμός έμμεσης διασύνδεσης με τους όμορους δήμους (π.χ. μέσω των δικτύων μεταφορών), ωστόσο η ενισχυμένη συνεργασία σε ζητήματα όπως ο νυχτερινός τουρισμός, η αστυνόμευση και η κινητικότητα θα μπορούσε να συμβάλει ουσιαστικά στην ανάπτυξη της ευρύτερης μητροπολιτικής περιοχής.
- **Πολυεπίπεδη Διακυβέρνηση (vii):** Ο Πειραιάς έχει αρχίσει να συνδέει τις στρατηγικές του για τη νυχτερινή οικονομία με τις Εθνικές και Ενωσιακές ατζέντες (όπως οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης και η Ευρωπαϊκή Αστική Ατζέντα). Ωστόσο, απαιτείται πιο ενεργή συνεργασία με τις περιφερειακές αρχές και τα αρμόδια υπουργεία, προκειμένου να ενισχυθεί η θεσμική επιρροή και η αποτελεσματικότητα των πολιτικών.
- **Συνδυασμένες Μορφές Επενδύσεων (x):** Το σχέδιο επιτυγχάνει μια ισορροπία ανάμεσα σε δράσεις κοινωνικού χαρακτήρα (όπως οι βραδινοί βρεφονηπιακοί σταθμοί και οι εκστρατείες ευαισθητοποίησης) και σε παρεμβάσεις υποδομής (όπως ο φωτισμός και οι μεταφορές), ωστόσο το χρηματοδοτικό πλάνο χρειάζεται περαιτέρω διαμόρφωση.
- **Εξασφάλιση Χρηματοδότησης (xi):** Πρόκειται για μια κρίσιμη πρόκληση, καθώς το σχέδιο θα πρέπει να ενισχυθεί μέσω μιας μεικτής χρηματοδοτικής στρατηγικής, που θα συνδυάζει ευρωπαϊκούς, δημοτικούς και ιδιωτικούς πόρους.

4. Ο Πειραιάς Μετά τη Δύση του Ηλίου: Το Όραμα και η Προοπτική

4.1 Στρατηγικοί Στόχοι

Το Ολοκληρωμένο Σχέδιο Δράσης του Πειραιά διαμορφώνει το όραμα μιας ζωντανής, συμπεριληπτικής και βιώσιμης νυχτερινής οικονομίας, η οποία συμβάλλει ουσιαστικά στην πολιτιστική, κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της πόλης. Αξιοποιώντας τη θαλάσσια ταυτότητα, την πλούσια ναυτική κληρονομιά και τη δυναμική αστική φυσιογνωμία του, ο Πειραιάς φιλοδοξεί να αναδειχθεί σε προορισμό που ζει και αναπτύσσεται και μετά τη δύση του ηλίου, προσφέροντας ποιοτικές εμπειρίες σε κατοίκους και επισκέπτες. Το σχέδιο συνδέεται με περιφερειακούς, εθνικούς και διεθνείς στόχους - όπως οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών (SDGs) και η Αστική Ατζέντα της Ε.Ε., εξασφαλίζοντας ότι η ανάπτυξη της νυχτερινής οικονομίας συμβάλλει μακροπρόθεσμα στη βιώσιμη αστική εξέλιξη της πόλης. Υιοθετεί μια ολοκληρωμένη και συμμετοχική προσέγγιση, ενεργοποιώντας φορείς από όλο το φάσμα της τοπικής ζωής (επιχειρήσεις, πολιτιστικούς οργανισμούς, κοινωνικές ομάδες και κατοίκους) με στόχο τη διαμόρφωση μιας ενιαίας στρατηγικής, ρεαλιστικής και με προοπτική συνέχειας. Η συνολική του φιλοσοφία αναπτύσσεται γύρω από τέσσερις αλληλένδετους στρατηγικούς

στόχους (Σ.Σ.), που αποτελούν το θεμέλιο της νυχτερινής μεταμόρφωσης του Πειραιά.

Figure 20 - Στρατηγικοί Στόχοι Νυχτερινής Οικονομίας

Προώθηση της Δυναμικής της Νυχτερινής Οικονομίας (ΣΣ1)

Ενίσχυση και προώθηση των πολιτιστικών, εμπορικών και ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων και υπηρεσιών που ενισχύουν την ελκυστικότητα της πόλης μετά τη δύση του ήλιου. Στόχος είναι η τόνωση της τοπικής επιχειρηματικότητας, η προσέλκυση επισκεπτών και η δημιουργία ενός ζωντανού, ασφαλούς και φιλόξενου κοινωνικού περιβάλλοντος για κατοίκους και τουρίστες.

Figure 21 - Αεροφωτογραφία της Μαρίνας Ζέας & μέρος του λιμανιού

Ο Πειραιάς είναι μια πόλη με δυναμική ταυτότητα, πλούσια ιστορία και ζωντανό πολιτιστικό παλμό. Ωστόσο, η νυχτερινή οικονομία της παραμένει λιγότερο ανεπτυγμένη σε σύγκριση με τις δυνατότητές της. Η ενίσχυση αυτού του

τομέα μπορεί να τονώσει την τοπική οικονομία, να αυξήσει τα δημοτικά έσοδα, να προσελκύσει νέες ομάδες επισκεπτών και να συμβάλει ουσιαστικά στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων.

Οφέλη:

- Υποστηρίζει μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις στους τομείς του εμπορίου, της εστίασης, του τουρισμού και της ψυχαγωγίας.
- Διευρύνει την τοπική οικονομία πέρα από τις παραδοσιακές δραστηριότητες της ημέρας και τον κυρίαρχο ρόλο του λιμανιού.
- Αυξάνει την ελκυστικότητα της πόλης τόσο για τους κατοίκους όσο και για τους επισκέπτες.
- Ενεργοποιεί τους δημόσιους χώρους τις βραδινές ώρες, βελτιώνοντας τη χρήση και την εικόνα τους.

Βελτίωση της Αστικής Ασφάλειας και Προσβασιμότητας (ΣΣ2)

Ο Πειραιάς οφείλει να αποτελεί μια πόλη ασφαλή και φιλόξενη, τόσο κατά τη διάρκεια της ημέρας όσο και τη νύχτα. Η ενίσχυση της ασφάλειας και της προσβασιμότητας εξασφαλίζει ότι η νυχτερινή ζωή της πόλης παραμένει ανοιχτή και προσιτή σε όλους – ιδιαίτερα στις πιο ευάλωτες και περιθωριοποιημένες ομάδες του πληθυσμού.

Μια ακμάζουσα νυχτερινή οικονομία προϋποθέτει την ουσιαστική συμμετοχή όλων των κατοίκων και επισκεπτών – ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας ή κοινωνικής ομάδας – στη νυχτερινή ζωή της πόλης. Η ζωντάνια και η βιωσιμότητα αυτής της ζωής εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από το πόσο ασφαλείς και άνετα νιώθουν οι άνθρωποι να κυκλοφορούν τη νύχτα. Χωρίς στοχευμένες παρεμβάσεις για την ενίσχυση της ασφάλειας και της προσβασιμότητας, η συμμετοχή κινδυνεύει να παραμένει περιορισμένη – ιδιαίτερα για ευάλωτες ομάδες, όπως οι γυναίκες, οι νέοι και οι ηλικιωμένοι.

Οφέλη:

- Ενισχύει το αίσθημα και το επίπεδο ασφάλειας στις περιοχές νυχτερινής ζωής.
- Διασφαλίζει ισότιμη συμμετοχή και πρόσβαση όλων των κοινωνικών ομάδων.
- Διευκολύνει τη μετακίνηση και τη σύνδεση μεταξύ των γειτονιών.
- Μειώνει τις αρνητικές επιπτώσεις, όπως ο θόρυβος ή οι αντικοινωνικές συμπεριφορές.

Ενίσχυση της Κοινωνικής Ένταξης και Υποστήριξη των Εργαζομένων τη Νύχτα (ΣΣ3)

Ανταπόκριση στις ιδιαίτερες ανάγκες των εργαζομένων και επαγγελματιών της νυχτερινής οικονομίας (π.χ. μετακινήσεις, φροντίδα παιδιών), με ταυτόχρονη προώθηση των ίσων ευκαιριών και τη διαμόρφωση ενός συμπεριληπτικού περιβάλλοντος.

Figure 22 - Εργαζόμενοι στην κεντρική δημοτική αγορά

Πίσω από τη νυχτερινή οικονομία βρίσκονται χιλιάδες εργαζόμενοι μεταξύ των οποίων γυναίκες, νέοι και μετανάστες που συμβάλλουν καθημερινά στη ζωντάνια και τη λειτουργία της. Ωστόσο, οι ανάγκες τους, όπως η φροντίδα παιδιών, η μετακίνηση και η ασφάλεια, συχνά παραμένουν χωρίς επαρκή μέριμνα. Μια κοινωνικά δίκαιη νυχτερινή οικονομία πρέπει να αναγνωρίζει και να στηρίζει ουσιαστικά τους ανθρώπους που την κρατούν ζωντανή.

Οφέλη:

- Προωθεί την ισότητα των φύλων και διευκολύνει την πρόσβαση στην εργασία.
- Παρέχει στήριξη σε οικογένειες και ευάλωτες ομάδες με εξειδικευμένες υπηρεσίες.
- Βελτιώνει την ποιότητα ζωής και τη σταθερότητα των εργαζομένων στους κλάδους της φιλοξενίας και του πολιτισμού.
- Συμβάλλει στην αποφυγή κοινωνικών εντάσεων, ενθαρρύνοντας τη συμμετοχή όλων των κοινοτήτων στην αστική ζωή.

Ενθάρρυνση της Βιωσιμότητας και της Τεκμηριωμένης Διακυβέρνησης (ΣΣ4)

Η ενσωμάτωση περιβαλλοντικών κριτηρίων – όπως η μείωση της ηχορύπανσης, η χρήση πράσινων τεχνολογιών και η προώθηση βιώσιμων πρακτικών – εξασφαλίζει ότι η οικονομική ανάπτυξη της πόλης συμβαδίζει με τους στόχους της βιωσιμότητας. Ταυτόχρονα, μια σύγχρονη, τεκμηριωμένη και συμμετοχική διακυβέρνηση ενισχύει τη διαφάνεια και την αποτελεσματικότητα στη λήψη αποφάσεων.

Μια υπεύθυνη και βιώσιμη οικονομία οφείλει να ελαχιστοποιεί το περιβαλλοντικό της αποτύπωμα. Η φωτορύπανση και η ηχορύπανση, η αυξημένη κατανάλωση ενέργειας και η παραγωγή αποβλήτων αποτελούν βασικές προκλήσεις απαιτούν στοχευμένες παρεμβάσεις, ιδιαίτερα στις οικιστικές και παράκτιες περιοχές. Η αποτελεσματική και τεκμηριωμένη διακυβέρνηση είναι απαραίτητη για την παρακολούθηση αυτών των επιπτώσεων, τη χάραξη κατάλληλων πολιτικών και τη συνεχή βελτίωση προς μια πιο βιώσιμη κατεύθυνση.

Οφέλη:

- Ευθυγραμμίζεται με τις δεσμεύσεις της πόλης στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και της κλιματικής ουδετερότητας.
- Μειώνει τις συγκρούσεις μεταξύ κατοίκων και φορέων νυχτερινής διασκέδασης.
- Χτίζει μια θετική, «πράσινη» ταυτότητα του Πειραιά ως μιας σύγχρονης και βιώσιμης πόλης με υψηλή ποιότητα ζωής
- Ενθαρρύνει τη βιώσιμη καινοτομία στις επιχειρήσεις (π.χ. ηχομόνωση, χρήση LED).
- Προωθεί τεκμηριωμένη και διαφανή διακυβέρνηση για την παρακολούθηση των περιβαλλοντικών επιδόσεων και τη λήψη τεκμηριωμένων πολιτικών αποφάσεων.

4.2 Άξονες Προτεραιότητας και Δράσεις

Το Ολοκληρωμένο Σχέδιο Δράσης (ΟΣΔ) καθορίζει τέσσερις Άξονες Προτεραιότητας (ΑΠ), που λειτουργούν ως μοχλοί για την ανάπτυξη της νυχτερινής οικονομίας. Κάθε άξονας συνοδεύεται από στοχευμένες και εφαρμόσιμες δράσεις, οι οποίες είναι μετρήσιμες, συμμετοχικές και προσανατολισμένες στη βιωσιμότητα.

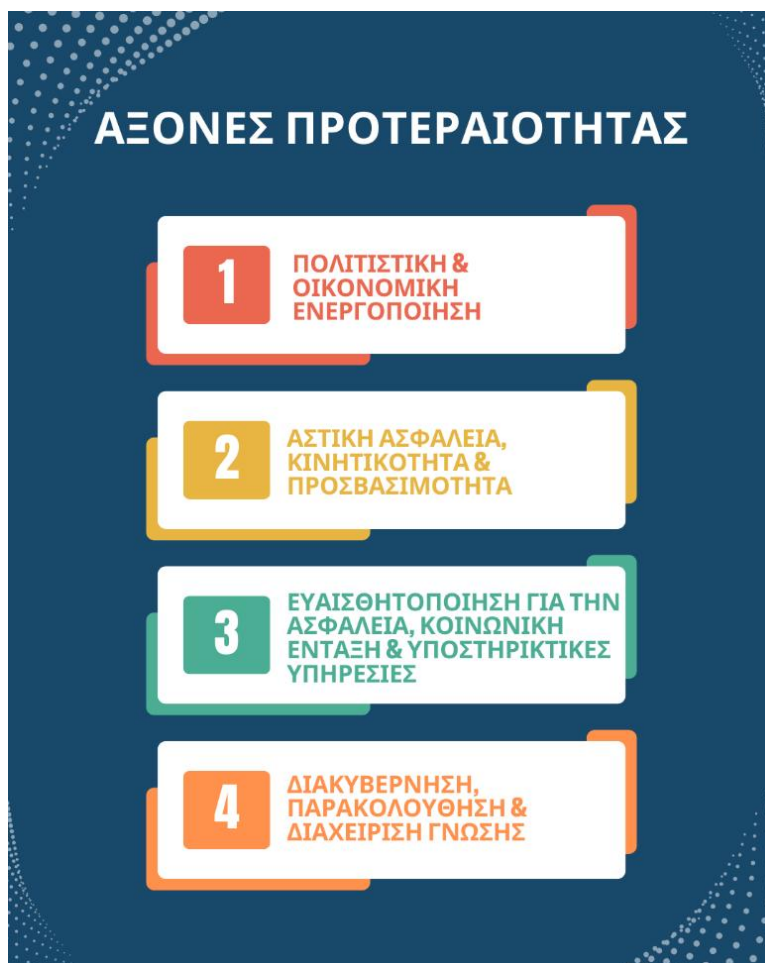

Figure 23 - Άξονες Προτεραιότητας

ΑΠ1: Πολιτιστική και Οικονομική Ενεργοποίηση

Ο παρών άξονας εστιάζει στην αξιοποίηση πολιτιστικών και οικονομικών ευκαιριών για την ενίσχυση της νυχτερινής αναζωογόνησης και την ενδυνάμωση της συμμετοχής της κοινότητας. Η πόλη διοργανώνει ήδη αξιόλογες εκδηλώσεις και φεστιβάλ, αλλά η σύνδεσή τους με τη νυχτερινή οικονομία είναι περιορισμένη. Ο άξονας αυτός επιδιώκει να αναδείξει τον πολιτισμό ως κινητήριο μοχλό της βραδινής δραστηριότητας και της οικονομικής ανάπτυξης. Μέσα από τη δημιουργική διεύρυνση των πολιτιστικών προγραμμάτων προς τις βραδινές ώρες και τη στενότερη διασύνδεσή τους με τον τουρισμό και την τοπική επιχειρηματικότητα, ο Πειραιάς μπορεί να ενισχύσει την ταυτότητά του ως μιας ζωντανής, κοσμοπολίτικης πόλης με 24ωρο ρυθμό ζωής.

Η πολιτιστική ενεργοποίηση δεν αφορά μόνο εκδηλώσεις μεγάλης κλίμακας, αλλά και τη δυνατότητα των τοπικών κοινοτήτων να εκφραστούν, να συμβάλουν στη διαμόρφωση του τόπου και να ενισχύσουν τους αστικούς κοινωνικούς δεσμούς. Η αναζωογόνηση της αστικής ζωής τη νύχτα μέσω πολιτιστικής και οικονομικής δραστηριότητας ενισχύει το τοπικό αίσθημα υπερηφάνειας, προσελκύει νέο κοινό και δημιουργεί επιχειρηματικές ευκαιρίες σε τομείς όπως η γαστρονομία, το λιανεμπόριο, οι δημιουργικές βιομηχανίες και ο τουρισμός. Η καθιέρωση οργανωμένων και επαναλαμβανόμενων

δραστηριοτήτων μετά τη δύση του ήλιου μπορεί να βελτιώσει την εμπειρία των επισκεπτών και να αυξήσει τον χρόνο παραμονής τους στην πόλη, ενώ παράλληλα ενεργοποιεί ανεκμετάλλετους δημόσιους χώρους.

Στοχευμένες δράσεις όπως θεματικά φεστιβάλ, ψηφιακά εργαλεία όπως ένα ημερολόγιο εκδηλώσεων και στρατηγικές προώθησης που απευθύνονται σε τουρίστες και επιβάτες κρουαζιέρας μπορούν να ενισχύσουν περαιτέρω την προβολή. Μαζί, αυτές οι πρωτοβουλίες συμβάλλουν σε μια ποικιλόμορφη και χωρίς αποκλεισμούς νυχτερινή προσφορά που υπερβαίνει τη νυχτερινή ζωή και δημιουργεί οικονομικές επιπτώσεις σε όλες τις γειτονίες. Συνολικά, οι πρωτοβουλίες αυτές συμβάλλουν στη διαμόρφωση μιας πολύπλευρης και συμπεριληπτικής νυχτερινής εμπειρίας, που υπερβαίνει τα στενά όρια της νυχτερινής διασκέδασης και δημιουργεί θετικές οικονομικές επιδράσεις σε ολόκληρη την πόλη.

Figure 24 - Νυχτερινή ζωή στον Πειραιά

- **Δράση 1.1 - Επέκταση των Θεματικών Φεστιβάλ της Πόλης**

Εμπλουτισμός των υφιστάμενων εκδηλώσεων, όπως «Χριστούγεννα στον Πειραιά», «Ημέρες Θάλασσας», «Γαστρονομικό Φεστιβάλ Πειραιά» και Καρναβαλικές εκδηλώσεις, μέσω ενσωμάτωσης βραδινών δράσεων και προγραμμάτων. Η συνεργασία και η σύμπραξη με τοπικές επιχειρήσεις, πολιτιστικούς φορείς και χορηγούς θα διασφαλίσουν εκτεταμένη συμμετοχή, προβολή και νέα δυναμική στη νυχτερινή ζωή της πόλης.

- **Δράση 1.2 - Ψηφιακό Ημερολόγιο Εκδηλώσεων**

Δημιουργία κεντρικής ψηφιακής πλατφόρμας για όλες τις εκδηλώσεις του Πειραιά, σε σύνδεση με την επίσημη ιστοσελίδα του Δήμου και το τουριστικό

portal destinationpiraeus.com. Η νέα πλατφόρμα -ένανς πολύγλωσσος ψηφιακός οδηγός πολιτιστικής ζωής- θα συγκεντρώνει σε ένα σημείο κάθε πολιτιστική, ψυχαγωγική και κοινωνική δραστηριότητα της πόλης, καθ' όλη τη διάρκεια του 24ώρου. Μέσω ενσωμάτωσης σε mobile app, κάτοικοι και επισκέπτες θα έχουν άμεση και εύκολη πρόσβαση σε πληροφορίες και προτάσεις του ημερολογίου εκδηλώσεων. Η πλατφόρμα θα υποστηρίζεται από στοχευμένη καμπάνια προβολής, ώστε να ενισχυθεί η αναγνωσιμότητά της και να αποτελέσει κεντρικό εργαλείο ενημέρωσης και συμμετοχής στην πολιτιστική ζωή του Πειραιά. Για τον εμπλουτισμό του Ψηφιακού Ημερολογίου Εκδηλώσεων, ο Δήμος Πειραιά είναι αρμόδιος να καταχωρεί τις διοργανώσεις που υλοποιεί, ενώ οι τοπικοί φορείς και επιχειρήσεις συμμετέχουν με τις δικές τους εκδηλώσεις.

- **Δράση 1.3 - Διεύρυνση Ωραρίου Δημοτικής Βιβλιοθήκης και Νυχτερινές Πολιτιστικές Δραστηριότητες**

Πιλοτική επέκταση του ωραρίου λειτουργίας της Δημοτικής Βιβλιοθήκης και άλλων πολιτιστικών χώρων, με στόχο τη δημιουργία ασφαλών και συμπεριληπτικών χώρων μάθησης, δημιουργίας και κοινωνικής αλληλεπίδρασης. Ιδιαίτερη μέριμνα θα δοθεί σε μαθητές, οικογένειες και ομάδες που συνήθως υπο-εκπροσωπούνται στη συμμετοχή σε πολιτιστικές δραστηριότητες. Παράλληλα, η Δημοτική Βιβλιοθήκη μπορεί να υλοποιήσει "pop-up" μικρές βιβλιοθήκες σε διάφορα σημεία της πόλης, ενισχύοντας τις επιλογές αναψυχής και πολιτισμού για κατοίκους και επισκέπτες.

- **Δράση 1.4 - Στοχευμένες Καμπάνιες Επικοινωνίας για Νυχτερινές Δράσεις**

Στοχευμένες καμπάνιες προβολής στα social media και παραγωγή δίγλωσσου προωθητικού υλικού για την καλύτερη ενημέρωση και προσέλκυση επισκεπτών με στόχευση ιδιαίτερα στους τουρίστες και επιβάτες κρουαζιέρας, προβάλλοντας τη νυχτερινή ζωή και τα πολιτιστικά δρώμενα του Πειραιά.

- **Δράση 1.5 - Αξιοποίηση του Θερμού Κλίματος του Πειραιά για την Παράταση των Νυχτερινών Εκδηλώσεων**

Αξιοποίηση του ευνοϊκού μεσογειακού κλίματος του Πειραιά για την επιμήκυνση της πολιτιστικής περιόδου και μετά τον Σεπτέμβριο και την ενίσχυση των ευκαιριών συμμετοχής και οικονομικής ανάπτυξης καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

- **Δράση 1.6 - Οργάνωση Νυχτερινών Εκδηλώσεων σε Σκάφη**

Διοργάνωση βραδινών εκδηλώσεων σε πλοία, με στόχο την ανάδειξη της ναυτικής ταυτότητας του Πειραιά και τη δημιουργία μοναδικών εμπειριών που θα προσελκύουν κατοίκους και επισκέπτες.

ΑΠ2: Αστική Ασφάλεια, Κινητικότητα και Προσβασιμότητα

Αυτός ο άξονας δίνει προτεραιότητα στην ασφάλεια, την κινητικότητα και την προσβασιμότητα ως θεμελιώδεις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη μιας ασφαλούς και βιώσιμης νυχτερινής οικονομίας. Μια πόλη δεν μπορεί να ευημερεί αν δεν διασφαλίζει ασφάλεια, βιώσιμες μετακινήσεις και επαρκείς υποδομές πρόσβασης. Πολλοί πολίτες, ιδίως γυναίκες, ηλικιωμένοι και άτομα με αναπηρία, αποφεύγουν τη νυχτερινή έξοδο εξαιτίας ανησυχιών για την ασφάλεια ή περιορισμένων μεταφορικών επιλογών. Στον Πειραιά, παρότι έχουν υλοποιηθεί βασικές βελτιώσεις στις υποδομές (π.χ. επέκταση γραμμής μετρό), απαιτείται μια πιο στοχευμένη και τεκμηριωμένη στρατηγική για την αναβάθμιση του φωτισμού, την επέκταση των δημόσιων συγκοινωνιών και τον περιορισμό των οχλήσεων, όπως η ηχορύπανση.

Αξιοποιώντας την εμπειρία του ευρωπαϊκού έργου BeSecure–FeelSecure, ο άξονας αυτός υιοθετεί μια προληπτική προσέγγιση στην αστική ασφάλεια, συνδυάζοντας έξυπνες τεχνολογίες, ανθεκτικές υποδομές και συμπεριληπτικό σχεδιασμό του δημόσιου χώρου, ώστε η πόλη να παραμένει ασφαλής και φιλόξενη και κατά τη διάρκεια της νύχτας. Η επένδυση σε υποδομές ασφάλειας και προσβασιμότητας δημιουργεί πολλαπλά κοινωνικά και οικονομικά οφέλη: καλύτερα φωτισμένοι δρόμοι, παρατεταμένη λειτουργία των μέσων μαζικής μεταφοράς και πιο προστατευμένοι χώροι διασκέδασης ενισχύουν το αίσθημα εμπιστοσύνης των πολιτών προς το αστικό περιβάλλον, ενώ ταυτόχρονα ενθαρρύνουν τη συμμετοχή σε νυχτερινές δραστηριότητες.

Οι παρεμβάσεις αυτές ενισχύουν τις τοπικές επιχειρήσεις, αυξάνοντας την επισκεψιμότητα και τη δραστηριότητα σε εμπορικές ζώνες, ενώ παράλληλα διευκολύνουν τη μετακίνηση των εργαζομένων τις βραδινές ώρες με ασφάλεια και αποτελεσματικότητα. Εν τέλει, αυτός ο άξονας υποστηρίζει ένα βιώσιμο, ισορροπημένο αστικό περιβάλλον όπου η ασφάλεια και η συμπερίληψη επιτρέπουν τη βιώσιμη ανάπτυξη.

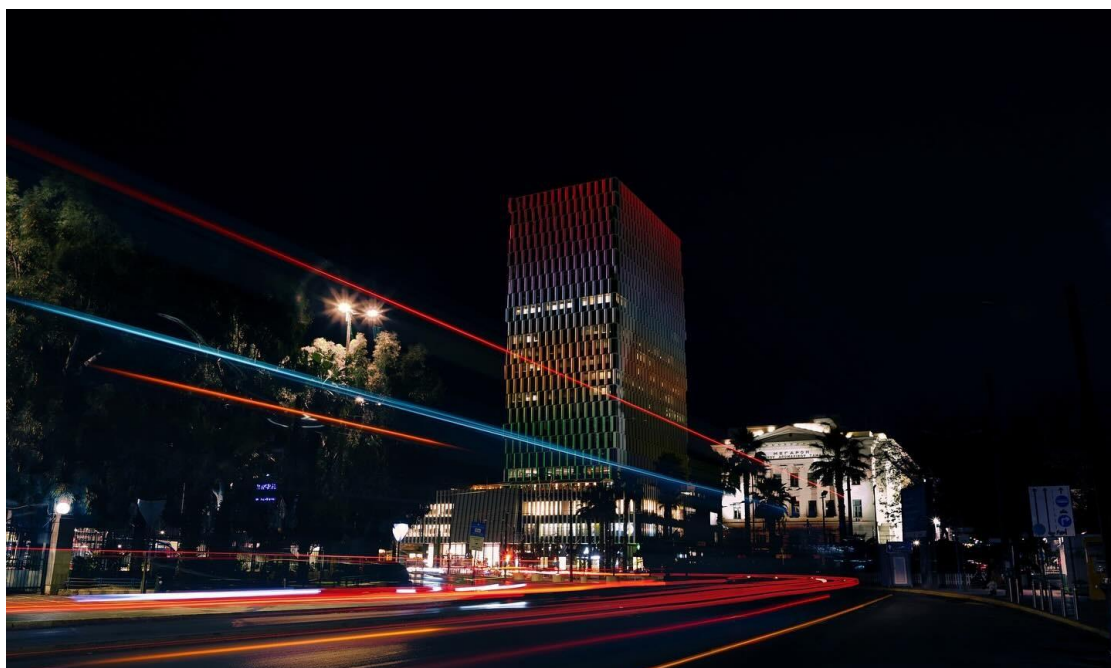

Figure 25 - Λιμάνι Πειραιά – Φώτα της Πόλης (πηγή: Ntino Photography)

- **Δράση 2.1 - Επέκταση των Δημοτικών Λεωφορειακών Δρομολογίων**

Πιλοτική λειτουργία νυχτερινών γραμμών δημοτικών λεωφορείων που θα συνδέουν βασικά σημεία νυχτερινής δραστηριότητας. Οι διαδρομές θα σχεδιαστούν με γνώμονα τη διευκόλυνση των εργαζομένων και των επισκεπτών, ενώ η αποδοτικότητά τους θα αξιολογείται βάσει στοιχείων επιβατικής κίνησης και δεικτών απόδοσης.

- **Δράση 2.2 - Βελτίωση του Αστικού Φωτισμού**

Αναβάθμιση του οδοφωτισμού σε περιοχές με αυξημένη δραστηριότητα, με την εγκατάσταση ενεργειακά αποδοτικών λαμπτήρων LED. Η χρήση «έξυπνων» συστημάτων φωτισμού που προσαρμόζονται στα πραγματικά επίπεδα κίνησης θα ενισχύσει την ασφάλεια και θα προωθήσει τη βιωσιμότητα.

- **Δράση 2.3 - Παρακολούθηση Θορύβου**

Αναβάθμιση του συστήματος καταγραφής θορύβου με δυνατότητα άμεσης παρακολούθησης και ανάλυσης δεδομένων από περιοχές με έντονη δραστηριότητα, ώστε να υποστηριχθεί η εφαρμογή στοχευμένων παρεμβάσεων ηχορύπανσης.

- **Δράση 2.4 - Στοχευμένες Στρατηγικές Μείωσης Θορύβου**

Αξιοποίηση των δεδομένων παρακολούθησης θορύβου για την αποτελεσματική εφαρμογή των κανονισμών και την ανάπτυξη συνεργατικών λύσεων με κατοίκους και επιχειρήσεις. Οι δράσεις θα περιλαμβάνουν κίνητρα

προς τις επιχειρήσεις για την υιοθέτηση τεχνολογιών ηχομόνωσης και περιβαλλοντικά υπεύθυνων πρακτικών λειτουργίας.

ΑΠ3: Ευαισθητοποίηση για την Ασφάλεια, Κοινωνική Ένταξη και Υποστηρικτικές Υπηρεσίες

Η νυχτερινή αστική ζωή πρέπει να είναι προσβάσιμη σε όλους - όχι μόνο στους επισκέπτες και τους καταναλωτές αλλά και στους εργαζόμενους, τις οικογένειες και τις πιο ευάλωτες κοινωνικές ομάδες. Πέρα από τις υποδομές ασφάλειας, κρίσιμο ρόλο διαδραματίζουν και οι κοινωνικές αντιλήψεις και συμπεριφορές που καθορίζουν το πώς βιώνουν οι άνθρωποι την πόλη όταν πέφτει η νύχτα. Συχνά, η απουσία βασικών υπηρεσιών (όπως η παιδική φροντίδα σε βραδινές ώρες, η επαρκής μετακίνηση ή η στοχευμένη ενημέρωση για την πρόληψη και την ασφάλεια) περιορίζει τη συμμετοχή, ιδιαίτερα για τις γυναίκες, τους νέους, τους ηλικιωμένους και τα άτομα με χαμηλότερα εισοδήματα. Ο άξονας αυτός επικεντρώνεται στην άρση των εμποδίων συμμετοχής στη νυχτερινή οικονομία, δημιουργώντας ένα ασφαλές και συμπεριληπτικό αστικό περιβάλλον και απαντά σε αυτά τα ζητήματα με υποστηρικτικές δράσεις, όπως η λειτουργία παιδικών σταθμών με διευρυμένο ωράριο, εκστρατείες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης καθώς και στοχευμένες πρωτοβουλίες αστικής ασφάλειας.

Η κοινωνική ένταξη αναδεικνύεται σε κεντρικό στοιχείο μιας ανθρώπινης και δίκαιης νυχτερινής οικονομίας, αξιοποιώντας τη δυναμική έργων όπως το “BeSecure-FeelSecure”. Η έμφαση στις ανάγκες διαφορετικών κοινωνικών ομάδων ενισχύει την ισοτιμία και τη συμμετοχικότητα, διασφαλίζοντας ότι όλοι μπορούν να απολαμβάνουν τις ευκαιρίες που προσφέρει η πόλη όταν σουρουπώνει. Η καθιέρωση βραδινής φροντίδας παιδιών, η συνέχιση προγραμμάτων ασφάλειας γειτονιάς και η διατήρηση ορατής αστυνόμευσης στις ζώνες διασκέδασης καλλιεργούν το αίσθημα ότι η πόλη τη νύχτα δεν είναι μόνο τόπος ψυχαγωγίας, αλλά χώρος ζωής, εργασίας και κοινωνικής αλληλεπίδρασης. Τέλος, η στήριξη των εργαζομένων της νύχτας, πολλοί εκ των οποίων απασχολούνται σε επισφαλείς κλάδους, στέλνει ένα σαφές μήνυμα αναγνώρισης και σεβασμού της συμβολής τους. Μέσα από τη συμπερίληψη, την ενημέρωση και τη συνεργασία, ο άξονας αυτός ενισχύει την κοινωνική συνοχή και θεμελιώνει μια πόλη όπου η νύχτα ανήκει σε όλους.

Figure 26 - Μαθητές συμμετέχουν ενεργά, επιλέγουν το graffiti για το σχολείο τους

- **Δράση 3.1 - Καθιέρωση Υπηρεσιών Νυχτερινής Παιδικής Φροντίδας**

Πιλοτική εφαρμογή ενός δημοτικού βρεφονηπιακού σταθμού με διευρυμένο ωράριο λειτουργίας για την υποστήριξη των εργαζόμενων γονέων. Τα δεδομένα συμμετοχής θα καθοδηγήσουν την πιθανή επέκταση αυτής της υπηρεσίας.

- **Δράση 3.2 – Εκπαιδευτικές και Ενημερωτικές Εκστρατείες για την Ασφάλεια**

Εκπαίδευση κατοίκων, σχολείων και επιχειρήσεων σε θέματα ασφάλειας κατά τις νυχτερινές ώρες μέσω εργαστηρίων και ενημερωτικού υλικού. Οι καμπάνιες θα δίνουν έμφαση στην υπεύθυνη συμπεριφορά και θα προβάλλουν τα διαθέσιμα μέσα και υπηρεσίες ασφάλειας.

- **Δράση 3.3 – Ενίσχυση της Αστυνόμευσης**

Πρόβλεψη για εντατικοποίηση αστυνομικών περιπολιών και εγκατάσταση επιπλέον συστημάτων CCTV σε περιοχές με αυξημένη νυχτερινή δραστηριότητα. Η αποτελεσματικότητα των μέτρων θα αξιολογείται μέσω μηχανισμών ανατροφοδότησης από την κοινότητα, ώστε να παρακολουθείται η αίσθηση ασφάλειας των πολιτών. Το ΟΣΔ δίνει σαφή νυχτερινό προσανατολισμό στην αστυνόμευση, με προσαρμογή περιπολιών, ωραρίων και σχεδίων δράσης στις περιοχές διασκέδασης και στους συγκοινωνιακούς κόμβους. Η στοχευμένη αυτή παρουσία συμβάλλει στην πρόληψη περιστατικών που σχετίζονται με κατανάλωση αλκοόλ, παρενόχληση ή ευαλωτότητα συγκεκριμένων ομάδων. Παράλληλα, η

εκπαίδευση του προσωπικού σε θέματα ισότητας φύλων και δικαιωμάτων μειονοτήτων ενισχύει τόσο την ουσιαστική όσο και την αντιληπτή ασφάλεια, καλλιεργώντας εμπιστοσύνη και δημιουργώντας συνθήκες για μια θετική και ασφαλή νυχτερινή εμπειρία.

- **Δράση 3.4 –Επέκταση του Έργου “BeSecure-FeelSecure” (BSFS)**

Αξιοποιώντας τα επιτυχημένα αποτελέσματα του έργου “BeSecure-FeelSecure” (BSFS), προβλέπεται η αξιοποίηση επιπλέον οχημάτων περιπολίας, η βελτίωση των συστημάτων επιτήρησης μέσω της πλατφόρμας “CURiM” (Collaborative Urban Risk Management), καθώς και τη συνέχιση των εκστρατειών ευαισθητοποίησης για τη δημόσια ασφάλεια σε περιοχές με έντονη νυχτερινή ζωή. Η διεύρυνση του BSFS προσαρμόζει τα εργαλεία του στις ιδιαίτερες προκλήσεις της νυχτερινής πόλης, αξιοποιώντας ψηφιακές εφαρμογές, εργαλεία ευαισθητοποίησης και συνεργατικά σχήματα ασφάλειας σε σημεία πολιτιστικού και ψυχαγωγικού ενδιαφέροντος. Μέσα από αυτές τις παρεμβάσεις, ενισχύεται η αίσθηση ασφάλειας των κατοίκων και των επισκεπτών, προωθώντας τη χρήση των δημόσιων χώρων μετά τη δύση του ηλίου και υποστηρίζοντας μια συμπεριληπτική και βιώσιμη νυχτερινή οικονομία.

ΑΠ4: Διακυβέρνηση, Παρακολούθηση και Διαχείριση Γνώσης

Η αποτελεσματική διακυβέρνηση, η συστηματική παρακολούθηση και η κουλτούρα συνεχούς μάθησης αποτελούν θεμέλια για την επιτυχία μιας ολοκληρωμένης και ανθεκτικής πολιτικής για τη νυχτερινή οικονομία. Επικεντρώνεται στη δημιουργία μόνιμων μηχανισμών συντονισμού, παρακολούθησης και επικαιροποίησης της υλοποίησης του ΟΣΔ, μεταξύ των οποίων και ο ορισμός Υπεύθυνου για τη Νυχτερινή Οικονομία. Παράλληλα, προβλέπει την ανάπτυξη και εφαρμογή σύγχρονων εργαλείων παρακολούθησης και αξιολόγησης, όπως ψηφιακοί πίνακες ελέγχου, πλατφόρμες ανταλλαγής δεδομένων και μελέτες αναφοράς και χαρτογράφησης της νυχτερινής οικονομίας του Πειραιά, με στόχο τη λήψη αποφάσεων βασισμένων σε τεκμηριωμένα στοιχεία. Για να διασφαλιστεί η διαφάνεια και η πρόοδος, ο Άξονας προωθεί τη συστηματική συλλογή και ανάλυση ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών, ενώ μέσω θεματικών ομάδων εργασίας, εκπαιδευτικών δράσεων και του Ετήσιου “*Night-Time Forum*”, ενισχύεται η ανταλλαγή γνώσης και η συνεχής ανάπτυξη ικανοτήτων των εμπλεκόμενων φορέων. Συνολικά, ο Άξονας Προτεραιότητας 4 ενσωματώνει όλα τα κρίσιμα στοιχεία που εξασφαλίζουν ότι το ΟΣΔ θα παραμείνει ένα δυναμικό και ευέλικτο εργαλείο, ικανό να ανταποκρίνεται στις νέες προκλήσεις και να διατηρεί τον αντίκτυπό του και μετά την ολοκλήρωση του ευρωπαϊκού έργου “*Cities After Dark*”.

Figure 27 - Συνάντηση της Τοπικής Ομάδας URBACT (ULG) στο Κέντρο Επιχειρήσεων Πειραιά

- **Δράση 4.1 – Θεσμοθέτηση Ρόλου Υπευθύνου Νυχτερινής Οικονομίας**

Θεσμοθέτηση ειδικού δημοτικού ρόλου για τον συντονισμό όλων των πολιτικών και δράσεων που αφορούν την εφαρμογή του ΟΣΔ και τη νυχτερινή οικονομία. Ο Υπεύθυνος Νυχτερινής Οικονομίας θα λειτουργεί ως συνδετικός κρίκος μεταξύ των δημοτικών υπηρεσιών, των επιχειρήσεων, των φορέων πολιτισμού και των κατοίκων, διασφαλίζοντας τον συντονισμό, την άμεση ανταπόκριση και τον συνεχή διάλογο μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων πλευρών.

- **Δράση 4.2 – Ανάπτυξη Δεικτών Απόδοσης (KPI) για τη Νυχτερινή Οικονομία**

Ανάπτυξη Δεικτών Απόδοσης (KPIs) σε βασικούς τομείς όπως η ασφάλεια, η συμμετοχή του κοινού, τα έσοδα των επιχειρήσεων, η χρήση των μέσων μεταφοράς και η προσέλκυση σε εκδηλώσεις. Οι δείκτες αυτοί θα αποτελέσουν εργαλείο τεκμηριωμένης χάραξης πολιτικής και θα συμβάλλουν στη διαφανή αξιολόγηση και ενημέρωση σχετικά με την πορεία και τα αποτελέσματα των δράσεων.

- **Δράση 4.3 – Διεξαγωγή Αρχικής Μελέτης Αναφοράς της Τοπικής Νυχτερινής Οικονομίας**

Διεξαγωγή ολοκληρωμένης οικονομικής και κοινωνικής χαρτογράφησης με στόχο την ποσοτικοποίηση του μεγέθους και της συμβολής της νυχτερινής οικονομίας στον Πειραιά (απασχόληση, προστιθέμενη αξία, κατανάλωση ενέργειας, κόστος δημόσιας ασφάλειας κ.ά.) και τον εντοπισμό τάσεων ανά

κλάδο. Τα αποτελέσματα θα αποτελέσουν σημείο αναφοράς για τη στοχοθέτηση πολιτικών και την παρακολούθηση της προόδου.

Οριζόντια Ενοποίηση των Αξόνων Προτεραιότητας

Οι τέσσερις (4) άξονες προτεραιότητας είναι αλληλένδετοι: η πολιτιστική ενεργοποίηση προάγει την κοινωνική συνοχή και την ασφάλεια, ενώ τα μέτρα βιωσιμότητας ενδυναμώνουν τη ζωντάνια και την προσβασιμότητα της νυχτερινής οικονομίας. Η συνεργασία μεταξύ των φορέων, η ενεργή συμμετοχή των πολιτών και η συνεχής ανατροφοδότηση από το κοινό είναι κεντρικής σημασίας για να διασφαλιστεί ότι αυτές οι παρεμβάσεις παραμένουν συνεκτικές και προσαρμοσμένες στις εξελισσόμενες ανάγκες της πόλης.

4.3 Ολοκληρωμένη Προσέγγιση

Το ΟΣΔ υιοθετεί μια ολοκληρωμένη και συμμετοχική προσέγγιση, που ενώνει τους στρατηγικούς στόχους και τις επιμέρους δράσεις σε ένα συνεκτικό πλαίσιο. Η πολιτιστική ζωντάνια, η αστική ασφάλεια, η κοινωνική ένταξη και η βιωσιμότητα λειτουργούν συμπληρωματικά, ενισχύοντας η μία την άλλη και δημιουργώντας ένα σταθερό υπόβαθρο για βιώσιμη ανάπτυξη της νυχτερινής οικονομίας. Η συνεχής παρακολούθηση, η αξιολόγηση και ο ανοιχτός διάλογος με τους φορείς και τους πολίτες διασφαλίζουν ότι οι πολιτικές του Πειραιά προσαρμόζονται έγκαιρα στις νέες ανάγκες και προκλήσεις. Το Σχέδιο εναρμονίζεται πλήρως με τις 12 Αρχές της Ολοκληρωμένης Προσέγγισης του προγράμματος URBACT, επιδιώκοντας:

- να εξισορροπήσει τις κοινωνικές, οικονομικές, περιβαλλοντικές και πολιτιστικές προτεραιότητες (θεματική ολοκλήρωση)
- να διασφαλίσει τον συντονισμό δράσεων μεταξύ δημοτικών υπηρεσιών και τοπικών φορέων (οριζόντια ολοκλήρωση)
- και να συνδέσει τις τοπικές πρωτοβουλίες με τα περιφερειακά, εθνικά και ευρωπαϊκά πλαίσια πολιτικής (κάθετη ολοκλήρωση)

Μέσα από αυτή την προσέγγιση, ο Πειραιάς αξιοποιεί τη μεθοδολογία του URBACT για να διαμορφώσει πολιτικές με ουσιαστικό κοινωνικό, πολιτιστικό και οικονομικό αντίκτυπο, προς όφελος των κατοίκων, των επιχειρήσεων και των επισκεπτών της πόλης.

5. Αναλυτικός Σχεδιασμός Δράσεων

Το παρόν κεφάλαιο παρουσιάζει μια αναλυτική επισκόπηση κάθε δράσης που περιλαμβάνεται στο ΟΣΔ για την ενίσχυση της νυχτερινής οικονομίας του Πειραιά. Για κάθε δράση περιγράφονται τα βασικά στοιχεία υλοποίησης, όπως τα επιμέρους βήματα, το ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα και οι ρόλοι και αρμοδιότητες των κύριων και υποστηρικτικών φορέων. Επιπλέον, για

κάθε δράση παρατίθενται το εκτιμώμενο κόστος, οι πιθανές πηγές χρηματοδότησης, οι δείκτες παρακολούθησης για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας, καθώς και οι πιθανοί κίνδυνοι με τα αντίστοιχα μέτρα αντιμετώπισης. Με αυτή τη δομημένη μεθοδολογική προσέγγιση διασφαλίζει σαφήνεια, διαφάνεια και πρακτικό προσανατολισμό στη διαδικασία υλοποίησης του Σχεδίου.

5.1 Άξονας Προτεραιότητας 1: Πολιτιστική και Οικονομική Ενεργοποίηση

Δράση 1.1 - Επέκταση των Θεματικών Φεστιβάλ της Πόλης		Δράση 1.2 - Ψηφιακό Ημερολόγιο Εκδηλώσεων	
Βήματα	Χρονικό πλαίσιο	Βήματα	Χρονικό πλαίσιο
Εντοπισμός κατάλληλων φεστιβάλ για νυχτερινές δράσεις	Έτος 1	Επιλογή ψηφιακής πλατφόρμας για τη φιλοξενία του ημερολογίου. Διαδικασία προμηθειών και πιλοτική δράση.	Έτος 1
Σύνταξη ενχειριδίου για εσωτερική χρήση που να καταγράφει όλα τα θεματικά φεστιβάλ και τις δράσεις/εκδηλώσεις που σχετίζονται με το καθένα	Έτος 1-3	Ανάπτυξη της διεπαφής του ημερολογίου, με εξασφάλιση συμβατότητας για κινητές συσκευές και πολυγλωσσικής υποστήριξης.	Έτος 1-3
Προώθηση των διευρυμένων φεστιβάλ μέσω καμπανιών μάρκετινγκ	Έτος 1-10	Ενσωμάτωση του ημερολογίου με υπάρχουσες πλατφόρμες (π.χ., ιστότοπο του δήμου, <i>destinationpiraeus.com</i>), ενσωμάτωση διαδραστικού χάρτη (π.χ. Χάρτες Google)	Έτος 1-3
Ενσωμάτωση νυχτερινών στοιχείων στα φεστιβάλ	Έτος 1-10	Εκκίνηση προωθητικής καμπάνιας για την αύξηση της ευαισθητοποίησης και της χρήσης	Έτος 2-10
Χρονοδιάγραμμα Έργου	Περίοδος 2026-2036	Συλλογή σχολίων χρηστών και εφαρμογή ενημερώσεων	Έτος 3-10
Ρόλοι		Ρόλοι	
Το τμήμα Εξωστρέφειας, Προβολής και Προώθησης του Δήμου ηγείται αυτής της δράσης λόγω της εμπειρίας του στην οργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων και της εδραιωμένης συνεργασίας του με τοπικούς οργανισμούς. Στους υποστηρικτικούς εταίρους περιλαμβάνονται διοργανωτές εκδηλώσεων, τοπικοί καλλιτέχνες, επιχειρήσεις, η Διεύθυνση Πολιτισμού και η Δ/ση Προσόδων και Εμπορίου για να διασφαλιστεί η ευρεία συμμετοχή και η ομαλή υλοποίηση.		Η Δ/ση Πληροφορικής & Νέων Τεχνολογιών του Δήμου Πειραιά θα ηγηθεί της δράσης λόγω της εμπειρίας του στα ψηφιακά συστήματα και της ευθύνης του για τους ιστότοπους και τα ψηφιακά εργαλεία του δήμου. Στους υποστηρικτικούς εταίρους περιλαμβάνονται τοπικοί πολιτιστικοί φορείς και επιχειρήσεις για την εισαγωγή δεδομένων εκδηλώσεων, το τμήμα τουρισμού και <i>destination management</i> για την ενσωμάτωση με πλατφόρμες επισκεπτών, καθώς και ιδιωτικούς παρόχους πληροφορικής για την ανάπτυξη της πλατφόρμας.	
Κόστος		Κόστος	
Ετήσια έξοδα εκδηλώσεων	€ 30.000,00	Ανάπτυξη πλατφόρμας (Μία φορά)	30.000,00 €
Καμπάνιες μάρκετινγκ (Ετήσιες)	€ 10.000,00	Ενσωμάτωση και δοκιμή (Μία φορά)	5.000,00 €
Σύνολο (περίοδος)	€ 400.000,00	Προώθηση και μάρκετινγκ (Ετήσια)	10.000,00 €
Πηγές χρηματοδότησης		Πηγές χρηματοδότησης	
Δημοτικός προϋπολογισμός (Εξωστρέφεια, Πολιτισμός), ERDF, Πρόγραμμα "EU Creative Europe", ιδιωτικές χορηγίες		Δημοτικός προϋπολογισμός (IT), ERDF, Ταμείο Ψηφιακής Μετάβασης της ΕΕ, RRF	
Δείκτες Παρακολούθησης		Δείκτες Παρακολούθησης	
Ανατροφοδότηση από τους συμμετέχοντες και τους διοργανωτές της εκδήλωσης		Έρευνες ικανοποίησης χρηστών, ανατροφοδότηση ενδιαφερόμενων φορέων.	
Αριθμός εκδηλώσεων που προστέθηκαν, αριθμός φεστιβάλ που επεκτάθηκαν, στοιχεία συμμετοχής, έσοδα που δημιουργήθηκαν		Αριθμός καταχωρημένων εκδηλώσεων, επισκεψιμότητα ιστοσελίδας, λήψεις εφαρμογής, δείκτες αλληλεπίδρασης κοινωνία.	
Κίνδυνοι	Μείωση	Κίνδυνοι	Μείωση
Χαμηλή συμμετοχή (Πιθανότητα: Μέτρια)	Στοχευμένο μάρκετινγκ και συνεργασίες με ομάδες των τοπικών κοινοτήτων	Χαμηλή υιοθέτηση από τους χρήστες (Πιθανότητα: Μέτρια).	Δυναμική προωθητική καμπάνια και φιλικός προς τον χρήστη σχεδιασμός, με διασφάλιση προσβασιμότητας (υιοθέτηση προτύπων WCAG)
Καιρικές διαταραχές (Πιθανότητα: Χαμηλή)	Συμπερίληψη σχεδίων έκτακτης ανάγκης για εσωτερικούς χώρους	Τεχνικά προβλήματα μετά την κυκλοφορία (Πιθανότητα: Χαμηλή).	Διάθεση πόρων για συνεχή συντήρηση και υποστήριξη.

Figure 28 - Δράσεις 1.1 & 1.2

Δράση 1.3 - Διεύρυνση ωραρίου Δημοτικής Βιβλιοθήκης και νυχτερινές πολιτιστικές δραστηριότητες		Δράση 1.4 - Στοιχευμένες καμπάνιες επικοινωνίας για νυχτερινές δραστηριότητες	
Βήματα	Χρονικό πλαίσιο	Βήματα	Χρονικό πλαίσιο
Αξιολόγηση της ζήτησης για διευρυμένο ωράριο λειτουργίας της βιβλιοθήκης	Έτος 1	Ανάπτυξη διγλωσσού (τουλάχιστον) διαφημιστικού υλικού	Έτος 1-2
Προσαρμογή των χρονοδιαγραμμάτων στέλεχωσης και εκπαίδευση του προσωπικού για νυχτερινές υπηρεσίες	Έτος 2	Προσδιορισμός και δοκιμή βασικών τοποθεσιών για διανομή	Έτος 1-2
Παρατεταμένο ωράριο πιλοτικής έναρξης	Έτος 2-3	Εκκίνηση καμπανιών κοινωνικών μέσων που στοχεύουν σε συγκεκριμένα δημογραφικά στοιχεία	Έτος 2-10
Σχεδίαση και προγραμματισμός νυχτερινών εκδηλώσεων στη βιβλιοθήκη, στην πινακοθήκη ή σε περίπτερα.	Έτος 3-10	Παρακολούθηση της απόδοσης της καμπάνιας και προσαρμογή των στρατηγικών	Έτος 2-10
Συλλογή ανατροφοδότησης χρηστών και υλοποίηση προσαρμογών	Έτος 3-10	Χρονοδιάγραμμα Έργου	Περίοδος 2026-2036
Χρονοδιάγραμμα Έργου	Περίοδος 2026-2036		
Ρόλοι		Ρόλοι	
Η Δημοτική Βιβλιοθήκη (Διεύθυνση Πολιτισμού) είναι υπεύθυνη για αυτήν την ενέργεια χάρη στην άμεση διαχείριση των λειτουργιών της βιβλιοθήκης και την ισχυρή παρουσία της στην κοινότητα. Θα συνεργαστεί με τα τοπικά σχολεία, τη Δημοτική Πινακοθήκη, το πανεπιστήμιο και τους πολιτιστικούς οργανισμούς για την εμπλοκή των πολιτών και τον από κοινού σχεδιασμό περιεχομένου.		Το Τμήμα Εξωστρέφειας, Προβολής και Προώθησης του Δήμου θα ηγηθεί αυτής της δράσης, βασιζόμενο στην εμπειρία του στις δημόσιες σχέσεις και το μάρκετινγκ. Θα συνεργαστεί στενά με το Γραφείο Διαχείρισης Προορισμών, τις τοπικές επιχειρήσεις, το Τμήμα Κρουαζιέρας του Οργανισμού Λιμένα Πειραιά (ΟΛΠ), influencers και μέσα ενημέρωσης για την ευαισθητοποίηση και την προβολή των νυχτερινών δραστηριοτήτων.	
Κόστος		Κόστος	
Μελέτη ζήτησης, εκπαίδευση (Μία φορά)	30.000,00 €	Πρωωθητικό υλικό (Μοναδικό)	20.000,00 €
Κόστος προσωπικού (Ετήσιο)	60.000,00 €	Καμπάνιες στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (ετήσιες)	5.000,00 €
Προγραμματισμός και υλοποίηση εκδηλώσεων (Ετήσιο)	10.000,00 €	Σύνολο (περίοδος)	65.000,00 €
Σύνολο (περίοδος)	590.000,00 €		
Πηγές χρηματοδότησης		Πηγές χρηματοδότησης	
Δημοτικός προϋπολογισμός (Πολιτισμός), ERDF, Πρόγραμμα "EU Creative Europe", ιδιωτικές χορηγίες		Δημοτικός προϋπολογισμός (Εξωστρέφεια), ERDF, επιχορηγήσεις της ΕΕ για τον τουρισμό, χορηγίες διαφήμισης από τον ιδιωτικό τομέα.	
Δείκτες Παρακολούθησης		Δείκτες Παρακολούθησης	
Έρευνες ικανοποίησης χρηστών, ανατροφοδότηση από συνεργάτες		Ανατροφοδότηση από επιχειρήσεις και συμμετέχοντες.	
Αριθμός χρηστών της βιβλιοθήκης κατά τη διάρκεια του διευρυμένου ωραρίου λειτουργίας, προσέλευση σε εκδηλώσεις.		Μετρήσεις απήχησης και αλληλεπίδρασης στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, αριθμοί διανομής.	
Κίνδυνοι	Μείωση	Κίνδυνοι	Μείωση
Χαμηλή προσέλευση (Πιθανότητα: Μέτρια).	Συνεργασία με σχολεία και εκτενής προώθηση των εκδηλώσεων.	Περιορισμένη εμβέλεια (Πιθανότητα: Μέτρια).	Συνεργασία με τοπικούς influencers και βελτιστοποίηση του περιεχομένου για πλατφόρμες.
Υπερβάσεις προϋπολογισμού (Πιθανότητα: Χαμηλή).	Προσεκτική παρακολούθηση των εξόδων και αναζήτηση επιπλέον χρηματοδότησης εάν χρειαστεί.	Ελλιπής συνεργασίας μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών (Πιθανότητα: Χαμηλή).	Εμπλοκή των ενδιαφερόμενων φορέων νωρίς στη διαδικασία σχεδιασμού.

Figure 29 - Δράσεις 1.3 & 1.4

Δράση 1.5 - Αξιοποίηση του θερμού κλίματος του Παραιά για την παράταση των νυχτερινών εκδηλώσεων		Δράση 1.6 - Οργάνωση Νυχτερινών Εκδηλώσεων σε Σκάφη	
Βήματα	Χρονικό πλαίσιο	Βήματα	Χρονικό πλαίσιο
Προσδιορισμός βασικών παράκτιων, τουριστικών και αστικών τοποθεσιών για εκτεταμένες εκδηλώσεις	Έτος 1-2	Έναρξη συνεργασιών με ιδιοκτήτες σκαφών και ναυτιλιακούς οργανισμούς	Έτη 1-2
Σχεδιασμός και προγραμματισμός καλοκαιρινών εκδηλώσεων που απευθύνονται σε ντόπιους και τουρίστες	Έτος 1-3	Σχεδιασμός της εφοδιαστικής αλυσίδας και των μέτρων ασφαλείας για τις εκδηλώσεις	Έτος 1-3
Συνεργασία με τοπικές επιχειρήσεις και πολιτιστικούς οργανισμούς για χορηγίες	Έτος 2-3	Προώθηση των εκδηλώσεων σε κατοίκους και επισκέπτες.	Έτη 1-10
Λανσάρισμα του διευρυμένου προγράμματος θερινών εκδηλώσεων.	Έτος 3-10	Εκδηλώσεις για σκάφη αναψυχής που παρέχουν υπηρεσίες εστίασης	Έτη 1-10
Παρακολούθηση της προσέλευσης και συλλογή ανατροφοδότησης από τους συμμετέχοντες	Έτος 3-10	Αξιολόγηση της επιτυχίας και σχεδιασμός περαιτέρω επεκτάσεων	Έτος 3-10
Χρονοδιάγραμμα Έργου	Περίοδος 2026-2036	Χρονοδιάγραμμα Έργου	Περίοδος 2026-2036
Ρόλοι		Ρόλοι	
Το Τμήμα Εξωστρέφειας, Προβολής και Προώθησης του Δήμου ηγείται αυτής της δράσης λόγω της εμπειρίας του στη διοργάνωση μεγάλης κλίμακας δημόσιων εκδηλώσεων. Θα υποστηριχθεί από το Γραφείο Διαχείρισης Προορισμού και επιχειρήσεις του τουριστικού τομέα, ώστε να διασφαλιστεί η ευρεία συμμετοχή και η επαγγελματική υλοποίηση.		Το Γραφείο "Piraeus Blue Office" ηγείται αυτής της δράσης λόγω της γνώσης του σχετικά με τους ναυτιλιακούς κανονισμούς και τις διασυνδέσεις στον ναυτιλιακό τομέα. Στους υποστηρικτικούς εταίρους περιλαμβάνονται τοπικοί τουριστικοί πράκτορες, διοργανωτές εκδηλώσεων, το Τμήμα Εξωστρέφειας, Προβολής και Προώθησης, ο Οργανισμός Λιμένος Πειραιά (ΟΛΠ) και το Λιμενικό Σώμα Πειραιά.	
Κόστος		Κόστος	
Προετοιμασία και σχεδιασμός (Μία φορά)	20.000,00 €	Προετοιμασία και σχεδιασμός (Μία φορά)	50.000,00 €
Logistics, σχεδιασμός και υλοποίηση (Ετήσια)	50.000,00 €	Οργάνωση εκδηλώσεων (Ετήσια)	40.000,00 €
Προώθηση και μάρκετινγκ (Ετήσια)	15.000,00 €	Προώθηση και μάρκετινγκ (Ετήσια)	10.000,00 €
Σύνολο (περίοδος)	670.000,00 €	Σύνολο (περίοδος)	550.000,00 €
Πηγές Χρηματοδότησης		Πηγές Χρηματοδότησης	
Δημοτικός προϋπολογισμός (Εξωστρέφεια), Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης της ΕΕ, ιδιώτες χορηγοί, Πρόγραμμα "EU Creative Europe"		Δημοτικός προϋπολογισμός (Εξωστρέφεια, Γαλάζια ανάπτυξη) ERDF, Ταμείο Γαλάζιας Οικονομίας της ΕΕ, ιδιωτικές συμπράξεις, Αθλητικός Όμιλος Ολυμπιακού και άλλοι ιστιοπλοϊκοί όμιλοι, ένωση εφοπλιστών	
Δείκτες Παρακολούθησης		Δείκτες Παρακολούθησης	
Ανατροφοδότηση από τοπικές επιχειρήσεις και συμμετέχοντες.		Έρευνες ικανοποίησης συμμετεχόντων, ανατροφοδότηση από φορείς/παρόχους.	
Αριθμός εκδηλώσεων, προσέλευση επισκεπτών, οικονομικός αντίκτυπος.		Αριθμός εκδηλώσεων, πωλήσεις εισιτηρίων, δημογραφικά στοιχεία συμμετεχόντων	
Κίνδυνοι	Μείωση	Κίνδυνοι	Μείωση
Ανεπαρκής χρηματοδότηση (Πιθανότητα: Μέτρια).	Επιδίωξη έγκαιρων χορηγικών δεσμεύσεων και διάθεση δημοτικών αποθεματικών.	Ανησυχίες για την ασφάλεια (Πιθανότητα: Μέτρια).	Εφαρμογή αυστηρών πρωτόκολλων ασφαλείας και ασφαλιστική κάλυψη.
Περιβαλλοντικές ανησυχίες (Πιθανότητα: Χαμηλή).	Εξασφάλιση περιβαλλοντικών αδειών και συμμόρφωσης με τους κανονισμούς.	Περιορισμένο ενδιαφέρον (Πιθανότητα: Χαμηλή).	Διεξαγωγή προωθητικών ενεργειών πριν την έναρξη και προσφορά εκπτώσεων για έγκαιρες κρατήσεις.

Figure 30 - Δράσεις 1.5 & 1.6

5.2 Άξονας Προτεραιότητας 2: Αστική Ασφάλεια, Κινητικότητα και Προσβασιμότητα

Δράση 2.1 - Επέκταση των Δημοτικών Λεωφορειακών Δρομολογίων		Δράση 2.2 - Βελτίωση του Αστικού Φωτισμού		
Βήματα	Χρονικό πλαίσιο	Βήματα	Χρονικό πλαίσιο	
Αξιολόγηση της ζήτησης για δημόσιες συγκοινωνίες αργά τη νύχτα	Έτος 1	Διεξαγωγή ελέγχου φωτισμού για τον εντοπισμό περιοχών με ανεπαρκή φωτισμό	Μήνας 1-2	
Σχεδιασμός διαδρομών που καλύπτουν βασικά σημεία νυχτερινής πρόσβασης και διέλευσης εργαζομένων	Έτη 1-2	Προμήθεια ενεργειακά αποδοτικών συστημάτων φωτισμού LED	Μήνες 2-4	
Συνεργασία με την δημοτική αρχή μεταφορών και ιδιωτικούς φορείς	Έτη 2-10	Εγκατάσταση έξυπνων συστημάτων φωτισμού σε βασικά σημεία με έντονη νυχτερινή δραστηριότητα	Μήνες 4-9	
Έναρξη της πιλοτικής υπηρεσίας και συλλογή ανατροφοδότησης από τους χρήστες	Έτη 2-10	Παρακολούθηση της εξοικονόμησης ενέργειας και της της αποδοχής από το κοινό μετά την εφαρμογή	Μήνες 12+	
Αξιολόγηση της απόδοσης και εξέταση επέκτασης με βάση τα δεδομένα επιβατικής κίνησης	Έτη 2-10	Χρονοδιάγραμμα Έργου	1 έτος	
Χρονοδιάγραμμα Έργου	Περίοδος 2026-2036			
Ρόλοι		Ρόλοι		
Το Τμήμα Κίνησης Οχημάτων – Μηχανημάτων και Δημοτικής Συγκοινωνίας θα ηγηθεί αυτής της δράσης, λόγω της εξειδίκευσής του στη διαχείριση συστημάτων δημόσιων μεταφορών και στη διασφάλιση του συντονισμού των υπηρεσιών. Θα συνεργαστεί με το Υπουργείο Μεταφορών, ιδιωτικούς φορείς λεωφορείων, τοπικές επιχειρήσεις και εργατικά σωματεία, με στόχο τη βελτίωση της νυχτερινής κινητικότητας και προσβασιμότητας.		Η Δ/ση Υπηρεσίας Δομησης και Γενικού Σχεδιασμού Πόλης και το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών και Ενεργειακών Έργων θα ηγηθούν αυτής της δράσης με βάση την ευθύνη τους για τα έργα αστικών υποδομών και την τεχνική εποπτεία. Στους υποστηρικτικούς εταίρους περιλαμβάνονται οι πάροχοι ενέργειας και τα τοπικά περιφερειακά συμβούλια για να διασφαλιστεί η συντονισμένη αναβάθμιση και η ευθυγράμμιση της κοινότητας με τις ανάγκες της νυχτερινής οικονομίας.		
Κόστος		Κόστος		
Λειτουργικά έξοδα	50.000,00 €	Συστήματα φωτισμού και εγκατάσταση	100.000,00 €	
Κόστος Προσωπικού	50.000,00 €	Ενσωμάτωση φωτισμού με το Σύστημα Κέντρου Δημοτικών Επιχειρήσεων	2.000,00 €	
Μάρκετινγκ και προώθηση	10.000,00 €	Παρακολούθηση και συντήρηση	15.000,00 €	
Σύνολο (ετήσιο)	110.000,00 €	Σύνολο	117.000,00 €	
Πηγές Χρηματοδότησης		Πηγές Χρηματοδότησης		
Προϋπολογισμός δημοτικών μεταφορών, Ταμείο Συνολής της ΕΕ, χορηγίες τοπικών επιχειρήσεων.		Προϋπολογισμός υποδομών, κονδύλια ΙΣΙ, ταμεία της Πράσινης Συμφωνίας της ΕΕ, ιδιωτικές ενεργειακές συμπράξεις, EUI		
Δείκτες Παρακολούθησης		Δείκτες Παρακολούθησης		
Αριθμοί επιβατών, λειτουργικά κόστη, έρευνες ανατροφοδότησης χρηστών.		Μείωση της κατανάλωσης ενέργειας, αριθμός εγκατεστημένων φωτιστικών σωμάτων.		
Επίπεδα ικανοποίησης μεταξύ των επιβατών, ανατροφοδότηση από τις επιχειρήσεις.		Έρευνες πολιτών σχετικά με την αντίληψη βελτίωσης της ασφάλειας.		
Κίνδυνοι	Μείωση	Κίνδυνοι	Μείωση	
Χαμηλή επιβατική κίνηση (Πιθανότητα: Μέτρια).	Προώθηση της υπηρεσίας μέσω στοχευμένων καμπανιών μάρκετινγκ.	Καθυστερήσεις στις προμήθειες (Πιθανότητα: Μέτρια).	Συνεργασία με προεγκριμένους προμηθευτές για την απλοποίηση των διαδικασιών.	
Υψηλό λειτουργικό κόστος (Πιθανότητα: Χαμηλή).	Συνεργασία με ιδιωτικούς φορείς για λύσεις επιμερισμού του κόστους.	Υψηλό κόστος συντήρησης (Πιθανότητα: Χαμηλή).	Χρησιμοποίηση συστημάτων LED μακράς διάρκειας και σύναψη συμβολαίων συντήρησης.	

Figure 31 - Δράσεις 2.1 & 2.2

Δράση 2.3 - Παρακολούθηση Θορύβου		Δράση 2.4 - Στοιχευμένες Στρατηγικές Μείωσης Θορύβου	
Βήματα	Χρονικό πλαίσιο	Βήματα	Χρονικό πλαίσιο
Εγκατάσταση συσκευών παρακολούθησης θορύβου σε επιλεγμένες οικιστικές περιοχές και σημεία νυχτερινής διασκέδασης.	Μήνες 1–2 αλλά σε εξέλιξη	Ανάπτυξη πολιτικών για τα όρια θορύβου με βάση τα δεδομένα παρακολούθησης	Μήνες 1-4
Ανάπτυξη ψηφιακού πίνακα ελέγχου για ανάλυση δεδομένων θορύβου σε πραγματικό χρόνο. Αξιοποίηση τεχνητής νοημοσύνης για την ανίχνευση προτύπων.	Μήνες 3-5	Συνεργασία με επιχειρήσεις νυχτερινής διασκέδασης για την εισαγωγή λύσεων μετριασμού του θορύβου	Μήνες 4-8
Εκπαίδευση του δημοτικού προσωπικού στη χρήση εργαλείων παρακολούθησης και στην ερμηνεία δεδομένων	Μήνες 4–5	Πιλοτική εγκατάσταση τεχνολογιών ηχομόνωσης σε περιοχές υψηλού θορύβου	Μήνες 4-11
Διεξαγωγή εκστρατειών ενημέρωσης του κοινού σχετικά με τα οφέλη της παρακολούθησης του θορύβου	Μήνες 2–12	Παρακολούθηση των επιπέδων θορύβου μετά την παρέμβαση για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας	Μήνας 5 -12
Ανάλυση δεδομένων για τον εντοπισμό προβληματικών περιοχών και τάσεων	Μήνες 3-12	Χρονοδιάγραμμα Έργου	1 έτος
Χρονικό πλαίσιο	1 έτος	Ρόλοι	
Ρόλοι		Ρόλοι	
Δ/ση Περιβάλλοντος – Κλιματικής Αλλαγής και η Δ/ση Πληροφορικής & Νέων Τεχνολογιών ηγούνται από κοινού αυτής της δράσης λόγω της συνδυασμένης εμπειρίας τους στην περιβαλλοντική παρακολούθηση και τη συλλογή δεδομένων. Θα συνεργαστούν με το Πανεπιστήμιο Πειραιά και παρόχους τεχνολογίας για τη συλλογή και ανάλυση δεδομένων που υποστηρίζουν ένα βιώσιμο και ασφαλές νυχτερινό περιβάλλον.		Η Δ/ση Περιβάλλοντος – Κλιματικής Αλλαγής και Δημοτικής Αστυνομίας θα ηγηθούν αυτής της δράσης λόγω της κοινής τους ευθύνης για την επιβολή των κανονισμών περί θορύβου στην πόλη. Θα υποστηριχθούν από το Τοπικό Συμβούλιο Πρόληψης Παραβατικότητας, καθώς και από τοπικούς επιχειρηματικούς συνδέσμους και εταιρείες τεχνολογίας και κατασκευών, για την εφαρμογή αποτελεσματικών λύσεων μείωσης και παρακολούθησης του θορύβου και τη διασφάλιση της συμμόρφωσης.	
Κόστος		Κόστος	
Εξοπλισμός και αρχική εγκατάσταση	40.000,00 €	Ανάπτυξη πολιτικής και ενημέρωση	15.000,00 €
Νέες εγκαταστάσεις, συντήρηση και ανάλυση (ετησίως)	6.000,00 €	Πιλοτικά έργα	25.000,00 €
Εκπαίδευση και ενημέρωση του κοινού	10.000,00 €	Σύνολο	40.000,00 €
Σύνολο για το 1ο έτος	56.000,00 €	Πηγές Χρηματοδότησης	
Πηγές Χρηματοδότησης		Πηγές Χρηματοδότησης	
Δημοσπικώς προϋπολογισμός περιβαλλοντικής διαχείρισης, Πρόγραμμα LIFE της ΕΕ, τοπικές χορηγίες, EUI		Δημοσπικώς προϋπολογισμός περιβαλλοντικής διαχείρισης, Πρόγραμμα Horizon της ΕΕ, συμπράξεις ιδιωτικού τομέα, EUI	
Δείκτες Παρακολούθησης		Δείκτες Παρακολούθησης	
Αριθμός εγκατεστημένων συσκευών παρακολούθησης, καταγεγραμμένα επίπεδα θορύβου.		Μείωση των επιπέδων θορύβου σε στοχευμένες τοποθεσίες, αριθμός επιχειρήσεων που υιοθετούν μέτρα.	
Ανατροφοδότηση από το κοινό σχετικά με την ευαισθητοποίηση για τη μείωση του θορύβου.		Έρευνες ικανοποίησης κατοίκων, ανατροφοδότηση από επιχειρήσεις.	
Κίνδυνοι	Μείωση	Κίνδυνοι	Μείωση
Αντίσταση στην παρακολούθηση (Πιθανότητα: Μέτρια).	Έμφαση στη διασφάλιση απορρήτου κατά τις εκστρατείες ενημέρωσης.	Αντίσταση από επιχειρήσεις (Πιθανότητα: Μέτρια).	Προσφορά κινήτρων και ανάδειξη των οφελών για την κοινότητα.
Τεχνικές δυσλειτουργίες (Πιθανότητα: Χαμηλή).	Πρωτόκολλα τακτικής συντήρησης και άμεσης αντιμετώπισης προβλημάτων.	Μη ικανοποιητικά αποτελέσματα της πιλοτικής εφαρμογής. (Πιθανότητα: Χαμηλή).	Προσαρμογή της προσέγγισης βάσει των αποτελεσμάτων της πιλοτικής φάσης.

Figure 32 - Δράσεις 2.3 & 2.4

5.3 Άξονας Προτεραιότητας 3: Ευαισθητοποίηση για την Ασφάλεια, Κοινωνική Ένταξη και Υποστηρικτικές Υπηρεσίες

Δράση 3.1 - Καθιέρωση υπηρεσιών νυχτερινής παιδικής φροντίδας		Δράση 3.2 - Εκπαιδευτικές και Ενημερωτικές Εκστρατείες για την Ασφάλεια	
Βήματα	Χρονικό πλαίσιο	Βήματα	Χρονικό πλαίσιο
Διεξαγωγή έρευνας αξιολόγησης αναγκών για εργαζόμενους γονείς	Μήνες 1-4	Ανάπτυξη πολυγλωσσικού υλικού ασφαλείας	Μήνες 1–2
Εντοπισμός και προετοιμασία κατάλληλων δημοτικών εγκαταστάσεων	Μήνες 2–6	Οργάνωση και υλοποίηση εργαστηρίων για σχολεία, επιχειρήσεις και θαμώνες νυχτερινής διασκέδασης	Μήνες 3–5
Πρόσληψη και εκπαίδευση προσωπικού παιδικής φροντίδας	Μήνες 3–6	Έναρξη εκστρατείας ευαισθητοποίησης για την ψηφιακή ασφάλεια σε επίπεδο πόλης	Μήνες 5–12
Έναρξη πιλοτικών υπηρεσιών φροντίδας παιδιών	Μήνας 6-12, πιλοτικό πρόγραμμα 3 ετών	Συλλογή σχολίων για τη βελτίωση των στρατηγικών επικοινωνίας	Μήνας 5-12
Παρακολούθηση της χρήσης της υπηρεσίας και συλλογή σχολίων από τους γονείς	3 πιλοτικά έτη	Χρονοδιάγραμμα Έργου	Περίοδος 2026-2036
Χρονοδιάγραμμα Έργου	Περίοδος 2026-2036		
Ρόλοι		Ρόλοι	
Η Διεύθυνση Βρεφονηπιακών Σταθμών θα ηγηθεί αυτής της δράσης λόγω της εμπειρίας του στις κοινοτικές υπηρεσίες και την παροχή φροντίδας παιδιών. Στους υποστηρικτικούς εταίρους περιλαμβάνονται η Δ/ση Δημοσίας Υγείας και Κοινωνικών Υπηρεσιών και η Δ/ση Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης , τοπικές ΜΚΟ που επικεντρώνονται στην υποστήριξη της οικογένειας και ιδιωτικοί πάροχοι φροντίδας παιδιών που συνεισφέρουν με την τεχνογνωσία τους		Το Τοπικό Συμβούλιο Πρόληψης Παραβατικότητας ηγείται αυτής της δράσης λόγω της εμπειρίας του στην ευαισθητοποίηση και την εκπαίδευση σε θέματα ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης για την ασφάλεια σε ποικίλα κοινωνικά πλαίσια.Θα συνεργαστεί με τα τοπικά σχολεία, τη Δ/ση Παιδείας κ Δια Βίου Μάθησης, την Δημοτική και την Ελληνική Αστυνομία και το Πανεπιστήμιο Πειραιά για την υλοποίηση στοχευμένων πρωτοβουλιών ευαισθητοποίησης και εκπαιδευτικών εκστρατειών.	
Κόστος		Κόστος	
Προετοιμασία εγκαταστάσεων	30.000,00 €	Παραγωγή επικοινωνιακού υλικού	10.000,00 €
Πρόσληψη και εκπαίδευση προσωπικού	20.000,00 €	Διοργάνωση εργαστηρίων (ετήσιο)	15.000,00 €
Λειτουργικά έξοδα (12 μήνες)	150.000,00 €	Καμπάνια ενημέρωσης και συλλογή ανατροφοδότησης (ετήσια)	5.000,00 €
Σύνολο (πιλοτικό πρόγραμμα 3 ετών)	500.000,00 €	Σύνολο (περίοδος)	210.000,00 €
Πηγές Χρηματοδότησης		Πηγές Χρηματοδότησης	
Δημοτικός Προϋπολογισμός Κοινωνικής Πρόνοιας, Ταμεία Κοινωνικής Ένταξης της ΕΕ, ιδιωτικές χορηγίες.		Δημοτικοί προϋπολογισμοί για την ασφάλεια και την εκπαίδευση, πρόγραμμα Erasmus+ της ΕΕ, ιδιωτικές χορηγίες.	
Δείκτες Παρακολούθησης		Δείκτες Παρακολούθησης	
Αριθμός εγγεγραμμένων παιδιών, ώρες παρεχόμενης υπηρεσίας, ποσοστό ανταπόκρισης σε ανατροφοδότηση.		Αριθμός εργαστηρίων που πραγματοποιήθηκαν, μετρήσεις απήχησης καμπάνιας.	
Έρευνες ικανοποίησης γονέων, αξιολογήσεις απόδοσης προσωπικού.		Έρευνες συμμετεχόντων, σχόλια από την κοινότητα.	
Κίνδυνοι	Μείωση	Κίνδυνοι	Μείωση
Χαμηλή εγγραφή (Πιθανότητα: Μέτρια).	Διεξαγωγή ενημερώσεων πριν από την έναρξη και προσαρμογή του ωραρίου στις ανάγκες των γονέων.	Περιορισμένη συμμετοχή (Πιθανότητα: Μέτρια).	Εφαρμογή στοχευμένων δράσεων προσέγγισης για τη συμμετοχή διαφορετικών κοινωνικών ομάδων
Ελλείψεις προσωπικού (Πιθανότητα: Χαμηλή).	Διατήρηση εκπαιδευμένου σώματος αναπληρωματικού προσωπικού.	Αναποτελεσματική επικοινωνία (Πιθανότητα: Χαμηλή).	Πιλοτική δοκιμή του υλικού σε ομάδες στόχους

Figure 33 - Δράσεις 3.1 & 3.2

Δράση 3.3 - Ενίσχυση της Ασυνόμειψης		Δράση 3.4 - Επέκταση του Έργου BeSecure-FeelSecure (BSFS)	
Βήματα	Χρονικό πλαίσιο	Βήματα	Χρονικό πλαίσιο
Πρόσληψη και εκπαίδευση επιπλέον αστυνομικών της Δημοτικής Αστυνομίας για νυχτερινές περιπολίες	Έτη 1-2	Ενίσχυση της ασυνόμειψης με πρόσθετα περιπολικά οχήματα σε περιοχές με αυξημένη νυχτερινή δραστηριότητα	Μήνες 1-12
Ανάπτυξη περιπολιών σε περιοχές υψηλής δραστηριότητας με εργαλεία επικοινωνίας σε πραγματικό χρόνο	Έτη 2-3	Ενσωμάτωση της πλατφόρμας CURiM για προηγμένη διαχείριση κινδύνου	Μήνες 1-12
Εγκατάσταση επιπλέον καμερών CCTV σε εντοπισμένα σημεία πρόσβασης (hotspots)	Έτη 2-3	Διεξαγωγή ημερίδων ευαισθητοποίησης του κοινού σχετικά με την ασφάλεια στις πόλεις	Μήνες 1-12
Συλλογή δεδομένων σχετικά με τα ποσοστά εγκληματικότητας και την αντίληψη του κοινού για την ασφάλεια	Έτη 2-12	Συνεργασία με τις τοπικές αρχές επιβολής του νόμου για την επέκταση των προγραμμάτων κατάρτισης	Μήνες 1-12
Χρονοδιάγραμμα Έργου	Περίοδος 2026-2036	Παρακολούθηση και αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των πρωτοβουλιών BSFS	Μήνες 9-12
		Χρονοδιάγραμμα Έργου	1 έτος
Ρόλοι		Ρόλοι	
Το Τοπικό Συμβούλιο Πρόληψης Παραβατικότητας ηγείται αυτής της δράσης χάρη στην εμπειρία του στην ευαισθητοποίηση και τη νεκταύδευση σχετικά με την ασφάλεια σε διάφορους τομείς. Στους υποστηρικτικούς εταίρους περιλαμβάνονται τα τοπικά σχολεία, η Διεύθυνση Παιδείας κ Διαβίου Μάθησης, η Δημοτική και Ελληνική Αστυνομία και το Πανεπιστήμιο Πειραιά, διασφαλίζοντας μια ολιστική και συμμετοχική προσέγγιση, προσανατολισμένη στην τοπική κοινότητα.		Το Τοπικό Συμβούλιο Πρόληψης Παραβατικότητας θα ηγηθεί αυτής της δράσης λόγω της εμπειρίας του στην επίβλεψη μέτρων αστικής ασφάλειας και στην εφαρμογή προγραμμάτων ευαισθητοποίησης του κοινού, καθώς και λόγω της εξοικειώσής του με το έργο BSFS. Θα συνεργαστεί με την Ελληνική και Δημοτική Αστυνομία, το Πανεπιστήμιο Πειραιά και προμηθευτές τεχνολογίας για την ανάπτυξη και εφαρμογή αποτελεσματικών λύσεων αστικής ασφάλειας. Η Δ/ση Πληροφορικής και Νέων Τεχνολογιών θα χρησιμοποιήσει το CURiM για στατιστικά στοιχεία και χαρτογράφηση εγκληματικότητας, ώστε να τροφοδοτήσει τη διαδικασία	
Κόστος		Κόστος	
Προσλήψεις και εκπαίδευση (ετήσια)	80.000,00 €	Προμήθεια επιπλέον περιπολικών οχημάτων για τη Δημοτική Αστυνομία	80.000,00 €
Αναβαθμίσεις τεχνολογίας	60.000,00 €	Ενσωμάτωση πλατφόρμας CURiM	25.000,00 €
Συλλογή και ανάλυση δεδομένων (ετήσια)	5.000,00 €	Εκστρατείες ευαισθητοποίησης του κοινού	10.000,00 €
Σύνολο (περίοδος)	910.000,00 €	Σύνολο	115.000,00 €
Πηγές Χρηματοδότησης		Πηγές Χρηματοδότησης	
Προϋπολογισμός Δημοτικής Αστυνομίας, Ταμείο Ασφάλειας της ΕΕ, συμπράξεις ιδιωτικής ασφάλειας, EUI, URBACT		Προϋπολογισμός Δημοτικής Αστυνομίας, Ταμείο Ασφάλειας της ΕΕ, συμπράξεις ιδιωτικής ασφάλειας, EUI, URBACT	
Δείκτες Παρακολούθησης		Δείκτες Παρακολούθησης	
Αριθμός περιπολιών που διεξήχθησαν, στατιστικά στοιχεία για το ποσοστό εγκληματικότητας.		Προϋπολογισμός για την ασφάλεια του δήμου.	
Έρευνες αντίληψης του κοινού, ανατροφοδότηση από τις αρχές επιβολής του νόμου.		Ταμείο Ασφάλειας της ΕΕ, ιδιωτικές συμπράξεις, EUI, URBACT	
Κίνδυνοι	Μείωση	Κίνδυνοι	Μείωση
Αντίσταση του κοινού στην αυξημένη επιτήρηση (Πιθανότητα: Μέτρια).	Συμμετοχή σε ανοιχτό διάλογο με τους ενδιαφερόμενους φορείς της κοινότητας.	Αντίσταση στην αυξημένη επιτήρηση (Πιθανότητα: Μέτρια).	Εγκαιρη ενεργοποίηση των ενδιαφερόμενων φορέων και ανάδειξη των ωφελειών.
Περιορισμοί πόρων (Πιθανότητα: Χαμηλή).	Αναζήτηση πρόσθετης χρηματοδότησης από συνεργασίες.	Ανεπαρκής χρηματοδότηση (Πιθανότητα: Χαμηλή).	Εξασφάλιση έγκαιρης συνεργασίας με ιδιωτικούς φορείς.

Figure 34 - Δράσεις 3.3 & 3.4

5.4 Άξονας Προτεραιότητας 4: Διακυβέρνηση, Αξιολόγηση και Διαχείριση Γνώσης

Δράση 4.1 - Θεσμοθέτηση Ρόλου Υπευθύνου Νυχτερινής Οικονομίας		Δράση 4.2 - Ανάπτυξη Δεικτών Απόδοσης (KPI) για τη Νυχτερινή Οικονομία	
Βήματα	Χρονικό πλαίσιο	Βήματα	Χρονικό πλαίσιο
Ορισμός της περιγραφής του ρόλου και των αρμοδιοτήτων	Μήνας 1	Συν-σχεδιασμός πλαισίου KPI με ενδιαφερόμενους φορείς	Μήνες 1-2
Εξασφάλιση δημοτικής έγκρισης και χρηματοδότησης	Μήνες 2-4	Προσδιορισμός των πηγών δεδομένων και των εργαλείων συλλογής	Μήνες 3-5
Έναρξη διαγωνισμού προσλήψεων	Μήνες 4-6	Δείκτες πιλοτικών δοκιμών	Μήνες 6-9
Διορισμός και εκπαίδευση υπευθύνου λειτουργού	Μήνας 7	Βελτιστοποίηση και υιοθέτηση του πίνακα ελέγχου KPI	Μήνας 10
Ενσωμάτωση στις υφιστάμενες διοικητικές και διακυβερνητικές δομές	Μήνες 7-12	Δημοσίευση ετήσιας έκθεσης KPI	Μήνας 12
Χρονοδιάγραμμα Έργου	1 έτος	Χρονοδιάγραμμα Έργου	1 έτος
Ρόλοι		Ρόλοι	
Η Διεύθυνση Πολιτισμού θα ηγηθεί αυτής της δράσης, καθώς έχει την εντολή για στρατηγικές αστικές πρωτοβουλίες και πολιτιστική διακυβέρνηση στην πόλη. Στους υποστηρικτικούς εταίρους περιλαμβάνονται οι ενδιαφερόμενοι φορείς της Τοπικής Ομάδας URBACT (ULG)- όπως εμπλέκονται στο "Cities After Dark"-, οι τοπικοί επιχειρηματικοί, σύλλογοι, η αστυνομία και η δημοτική αστυνομία, ώστε να διασφαλιστεί ο συμπεριληπτικός σχεδιασμός και ο συντονισμένος τρόπος υλοποίησης.		Το Πανεπιστήμιο Πειραιά θα ηγηθεί αυτής της δράσης λόγω της ακαδημαϊκής του εμπειρίας στην ανάπτυξη δεικτών μέτρησης και στη διεξαγωγή αξιολόγησης πολιτικών. Θα υποστηριχθεί από τον Δήμο Πειραιά, τον Εμπορικό Σύλλογο και το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Πειραιά με στόχο τη διασφάλιση της συνάφειας και της πρακτικής αξιοποίησης των αποτελεσμάτων στη διακυβέρνηση και στην τοπική οικονομία.	
Κόστος		Κόστος	
Προσωπικό (μισθός + παροχές)	45.000,00 €	Ερευνα & συντονισμός	30.000,00 €
Εξοπλισμός και εγκατάσταση	10.000,00 €	Λογισμικό/ψηφιακός πίνακας ελέγχου	15.000,00 €
Υλικό επικοινωνίας	10.000,00 €	Αναφορά και διάδοση	5.000,00 €
Σύνολο (ετήσιο)	65.000,00 €	Σύνολο	50.000,00 €
Πηγές Χρηματοδότησης		Πηγές Χρηματοδότησης	
Δημοτικός προϋπολογισμός, Ταμεία Κοινωνικής Ένταξης της ΕΕ, ιδιωτικές χορηγίες.		Πανεπιστημιακό ερευνητικό ταμείο, δημοτική συγχρηματοδότηση, Πρόγραμμα Erasmus+ της ΕΕ., ιδιωτικές χορηγίες, και πρόγραμμα Horizon Europe	
Δείκτες Παρακολούθησης		Δείκτες Παρακολούθησης	
Διορισμός και κατ'ανάληψη καθηκόντων του υπευθύνου εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας		Αριθμός δεικτών απόδοσης (KPIs) που παρακολουθούνται σε ετήσια βάση	
Επίπεδο ικανοποίησης των εμπλεκόμενων φορέων από τον συντονιστικό ρόλο του υπευθύνου		Αξιοποίηση KPI στις επικαιροποιήσεις και αναθεωρήσεις της δημοτικής στρατηγική	
Κίνδυνοι	Μείωση	Κίνδυνοι	Μείωση
Χαμηλό ενδιαφέρον υποψηφίου (Πιθανότητα: Χαμηλή).	Ενισχυμένη δικτύωση και συνεργασία με πανεπιστήμια/δημόσιο τομέα	Ανεπάρκεια δεδομένων (Πιθανότητα: Μέτρια).	Χρήση δεικτών proxy
Αντίσταση από το υπάρχον προσωπικό (Πιθανότητα: Μέτρια).	Σαφής στρατηγική ενσωμάτωσης	Διαφωνία μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών (Πιθανότητα: Χαμηλή).	Συν-σχεδιασμός με το ULG

Figure 35 - Δράσεις 4.1 & 4.2

Δράση 4.3 - Διεξαγωγή Αρχικής Μελέτης Αναφοράς για την Νυχτερινή Οικονομία	
Βήματα	Χρονικό πλαίσιο
Ορισμός μεθοδολογίας και δεικτών	Μήνες 1-2
Συλλογή δεδομένων από βασικούς τομείς (φιλοξενία, πολιτισμός, μεταφορές)	Μήνες 3-6
Ανάλυση ευρημάτων	Μήνες 6-8
Επικύρωση με τα ενδιαφερόμενα μέρη	Μήνες 8-9
Δημοσίευση και παρουσίαση αποτελεσμάτων	Μήνες 9-12
Χρονοδιάγραμμα Έργου	1 έτος
Ρόλοι	
Το Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής ή το Πανεπιστήμιο Πειραιά θα ηγηθούν αυτής της δράσης λόγω της αποδεδειγμένης ερευνητικής τους ικανότητας στην οικονομική ανάπτυξη και τη συλλογή δεδομένων. Τα ιδρύματα θα υποστηριχθούν από τον Δήμο, τον Εμπορικό Σύλλογο, το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Πειραιά και ενδιαφερόμενους ιδιοκτήτες χώρων νυχτερινής διασκέδασης.	
Κόστος	
Ερευνητική ομάδα (μερικής απασχόλησης)	15.000,00 €
Εργαλεία συλλογής και ανάλυσης δεδομένων	5.000,00 €
Εκδηλώσεις διάδοσης	2.000,00 €
Σύνολο	22.000,00 €
Πηγές Χρηματοδότησης	
ERASMUS+, Horizon, Υπουργείο Ανάπτυξης	
Δείκτες Παρακολούθησης	
Βαθμός αξιοποίησης των αποτελεσμάτων στον μελλοντικό σχεδιασμό πολιτικών και δράσεων	
Βαθμός αξιοποίησης των αποτελεσμάτων στον μελλοντικό σχεδιασμό πολιτικών και δράσεων	
Κίνδυνοι	Μείωση
Χαμηλή διαθεσιμότητα δεδομένων	Διενέργεια συνεντεύξεων με εκπροσώπους του τομέα
Καθυστερήσεις στην εργασία πεδίου	Έγκαιρη εμπλοκή συνεργατών

Figure 36 - Δράση 4.3

6. Πλαίσιο Υλοποίησης

Ένα σαφές, οργανωμένο και συνεργατικό πλαίσιο είναι απαραίτητο για να εφαρμοστεί το ΟΣΔ του Πειραιά και να εξασφαλιστεί ότι οι δράσεις που έχουν σχεδιαστεί θα συνεχιστούν αποτελεσματικά και μετά το τέλος του προγράμματος URBACT "Cities After Dark". Το ΟΣΔ λειτουργεί ως πρακτικός οδηγός πορείας, που μετατρέπει το όραμα και τους στρατηγικούς στόχους του σχεδίου σε πράξη: καθορίζει τα βήματα που πρέπει να γίνουν, τα χρονοδιαγράμματα, τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση κινδύνων, αλλά και τους ρόλους κάθε φορέα που συμμετέχει. Η ενεργή συμμετοχή της Τοπικής Ομάδας URBACT και των συνεργαζόμενων φορέων αποτελεί τη βάση για τη συνέχιση της συμμετοχικής φιλοσοφίας που γέννησε το ίδιο το σχέδιο. Στόχος είναι η δημιουργία ενός σταθερού και ευέλικτου μοντέλου διαχείρισης, που θα

περιλαμβάνει τον ορισμό ενός Υπεύθυνου Νυχτερινής Οικονομίας -ενός προσώπου που θα παρακολουθεί, θα συντονίζει και θα επικαιροποιεί το σχέδιο όταν χρειάζεται. Το ΟΣΔ συνδέει τη διακυβέρνηση, τη χρηματοδότηση, τη συνεργασία και την παρακολούθηση σε ένα ενιαίο και ρεαλιστικό σύστημα, βασισμένο στους πίνακες δράσεων και στους άξονες προτεραιότητας του σχεδίου. Μέσα από αυτό, ο Πειραιάς αποκτά ένα πρακτικό εργαλείο σχεδιασμού και δράσης, που ενισχύει τη νυχτερινή οικονομία και τη ζωή της πόλης τη νύχτα με όρους συμμετοχής, βιωσιμότητας και εξωστρέφειας.

6.1 Διακυβέρνηση και Συμμετοχή Ενδιαφερόμενων Φορέων

Η εφαρμογή του Ολοκληρωμένου Σχεδίου Δράσης για τον Πειραιά βασίζεται σε ένα πολυεπίπεδο πλαίσιο διακυβέρνησης, το οποίο διασφαλίζει τη συνέχεια, τη συνοχή και τη συνεργασία μεταξύ των δημοτικών υπηρεσιών και των εμπλεκόμενων φορέων, πέρα από τη διάρκεια του προγράμματος URBACT. Κεντρικός πυλώνας του πλαισίου αυτού είναι η θέσπιση ρόλου Υπεύθυνου Νυχτερινής Οικονομίας (Night Officer), που θα λειτουργεί ως μόνιμος σύνδεσμος μεταξύ του Δήμου, των επιχειρήσεων, των πολιτιστικών οργανισμών, των αρχών και των κατοίκων. Ο ρόλος αυτός θα εξασφαλίζει συντονισμένο σχεδιασμό, ταχεία ανταπόκριση σε νέες προκλήσεις και συνοχή στις πολιτικές που προωθούν το όραμα του ΟΣΔ για μια ισορροπημένη και βιώσιμη νυχτερινή οικονομία. Μαζί, οι μηχανισμοί αυτοί διατηρούν τη σταθερή πολιτική δέσμευση για την προώθηση μιας συμμετοχικής και χωρίς αποκλεισμούς νυχτερινής ζωής.

Για να ενισχυθεί η συμμετοχή των πολιτών και η ενεργή εμπλοκή των ενδιαφερόμενων φορέων στην υλοποίηση, το Σχέδιο προβλέπει τη συνέχιση και εξέλιξη των εργαλείων διαβούλευσης και συνεργασίας που αναπτύχθηκαν στη φάση του σχεδιασμού. Ανάμεσά τους, το ψηφιακό Ημερολόγιο Εκδηλώσεων που διευκολύνει τον συντονισμό και τη διαφάνεια στον πολιτιστικό προγραμματισμό, οι θεματικές ομάδες εργασίας για την ασφάλεια, την ισότητα των φύλων και τη συμμετοχή της νεολαίας, καθώς και τα εργαστήρια κοινοτικής διαβούλευσης, που δίνουν χώρο στις φωνές των τοπικών κοινοτήτων και αναδεικνύουν περιοχές με χαμηλότερη εκπροσώπηση. Η προσέγγιση αυτή αναγνωρίζει ότι η βιώσιμη διακυβέρνηση δεν εξαρτάται μόνο από θεσμικές δομές, αλλά και από συνεχή διάλογο, συνεργασία και συνδημιουργία με την ευρύτερη αστική κοινότητα. Συνδυάζοντας θεσμικά όργανα και συμμετοχικούς μηχανισμούς, το πλαίσιο εφαρμογής του Πειραιά επιδιώκει να ισορροπήσει τη στρατηγική καθοδήγηση με την ενδυνάμωση της κοινότητας, απαντώντας σε βασικές προκλήσεις όπως ο ανεπαρκής συντονισμός, η περιορισμένη συνεργασία μεταξύ φορέων και η χαμηλή ενημέρωση των πολιτών για τις υφιστάμενες πρωτοβουλίες.

Μέσα από αυτή τη δομημένη αλλά ευέλικτη προσέγγιση, ο Πειραιάς διαμορφώνει ένα βιώσιμο σύστημα διακυβέρνησης, που συνδυάζει τη στρατηγική καθοδήγηση με την ενεργή συμμετοχή της κοινότητας. Στόχος είναι το Σχέδιο να παραμένει ζωντανό και εξελισσόμενο εργαλείο πολιτικής: ικανό να

ανταποκρίνεται στη δυναμική της πόλης, να ενσωματώνει διαφορετικές οπτικές και να είναι συντονισμένο με τις ευρύτερες πολιτικές αστικής ανάπτυξης σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

6.2 Χρηματοδότηση, Κόστος και Χρονοδιάγραμμα

Η επιτυχής υλοποίηση του ΟΣΔ για τον Πειραιά βασίζεται σε μια ρεαλιστική και πολυεπίπεδη χρηματοδοτική στρατηγική, που συνδυάζει δημοτικούς πόρους, εθνικά και περιφερειακά προγράμματα, καθώς και ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά εργαλεία, όπως το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF), το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ERDF), το Horizon Europe κ.α.. Συμπληρωματικά, συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και χορηγίες θα αξιοποιηθούν κυρίως για πολιτιστικές δράσεις και καμπάνιες προβολής, με τη συμμετοχή της τοπικής επιχειρηματικής κοινότητας και των εμπλεκόμενων φορέων.

Περίοδος	Βασικές Δράσεις & Άξονες Προτεραιότητας	Εστίαση στη Χρηματοδότηση	Υπεύθυνοι Φορείς*
2026–2027 (Αρχική Φάση)	Διορισμός Υπεύθυνου Νυχτερινής Οικονομίας (ΑΠ4)· Πιλοτικές δράσεις, όπως Santa Night Run & Red Night· Δημιουργία ψηφιακού ημερολογίου εκδηλώσεων (ΑΠ1)· Πιλοτική εφαρμογή διεύρυνσης βραδινού ωραρίου βρεφονηπιακών σταθμών (ΑΠ3)	Δημοτικός προϋπολογισμός, Χορηγίες μικρής κλίμακας, προσκλήσεις της ΕΕ (π.χ., URBACT, Erasmus+)	Δήμος, Φορείς του ULG, Πολιτιστικοί οργανισμοί
2026–2028 (Μεσοπρόθεσμη Φάση)	Εγκατάσταση έξυπνου συστήματος φωτισμού και παρακολούθησης θορύβου (ΑΠ2)· Πιλοτική επέκταση των νυχτερινών δρομολογίων λεωφορείων και διενέργεια ελέγχων ασφάλειας (ΑΠ2)· Διεύρυνση του πολιτιστικού προγράμματος και προγράμματα κατάρτισης για επαγγελματίες της νυχτερινής οικονομίας (ΑΠ1 & ΑΠ3)	ERDF, RRF, Horizon Europe, Εθνική συγχρηματοδότηση	Δήμος, Αρχή μεταφορών, Πολιτιστικοί και επιχειρηματικοί εταίροι
2028–2030 (Μακροπρόθεσμη Φάση)	Περιοδική προσαρμογή και ενημέρωση του ΟΣΔ· Συνεχείς θεματικές ομάδες εργασίας (ΑΠ3)· Συνεχείς εκστρατείες ευαισθητοποίησης και συμπεριληπτικές πολιτιστικές εκδηλώσεις (ΑΠ1 & ΑΠ3)	Δημοτικός προϋπολογισμός, Ιδιωτικές χορηγίες, Τρέχοντα κονδύλια της ΕΕ και Εθνικά κονδύλια	Δήμος, ευρύτεροι ενδιαφερόμενοι φορείς

*Οι λεπτομερείς αρμοδιότητες των συγκεκριμένων φορέων βρίσκονται στους Πίνακες Δράσης της Ενότητας 5.

Η χρηματοδοτική προσέγγιση έχει σχεδιαστεί σταδιακά και ισορροπημένα, με την υλοποίηση να **οργανώνεται σε τρεις φάσεις**, καθεμία από τις οποίες συνδέεται με τους τέσσερις Άξονες Προτεραιότητας (ΑΠ1–ΑΠ4) και τις αντίστοιχες δράσεις που παρουσιάζονται στους Πίνακες Δράσεων. Οι

εκτιμήσεις κόστους καλύπτουν τόσο άυλες παρεμβάσεις (όπως προγράμματα κατάρτισης, ενημερωτικές καμπάνιες και δράσεις συμμετοχής), όσο και σημαντικές επενδύσεις (όπως έξυπνος φωτισμός, συστήματα παρακολούθησης θορύβου και αναβαθμίσεις μεταφορικών υποδομών), διασφαλίζοντας ισορροπημένη κατανομή πόρων μεταξύ κοινωνικών, τεχνικών και αναπτυξιακών δράσεων.

Με βάση τον οικονομικό προγραμματισμό που συνοδεύει κάθε δράση, το συνολικό κόστος υλοποίησης εκτιμάται σε περίπου **4.605.000 ευρώ**, περιλαμβάνοντας σωρευτικά και ετήσια μεγέθη. Η συγκεντρωτική παρουσίαση του προϋπολογισμού αναδεικνύει το εύρος της απαιτούμενης επένδυσης και επιτρέπει διαφανή αξιολόγηση της οικονομικής βιωσιμότητας. Η προσέγγιση αυτή επιβεβαιώνει ότι το ΟΣΔ μπορεί να υλοποιηθεί ρεαλιστικά στο πλαίσιο των δυνατοτήτων του Δήμου, παραμένοντας ανοιχτό σε συμπληρωματική στήριξη από εθνικούς και ευρωπαϊκούς πόρους. Με την ευθυγράμμιση των αναγκών σε πόρους με ποικίλες πηγές χρηματοδότησης, το σχέδιο αποκτά πραγματιστικό χαρακτήρα και υψηλό βαθμό ετοιμότητας για εφαρμογή.

6.3 Παρακολούθηση και Δείκτες

Η συνεχής και ανοιχτή παρακολούθηση της προόδου του Ολοκληρωμένου Σχεδίου Δράσης (ΟΣΔ) είναι κρίσιμη για την επιτυχία του. Ο Δήμος Πειραιά υιοθετεί ένα διαφανές και συμμετοχικό σύστημα, που συνδυάζει **ποσοτικά και ποιοτικά στοιχεία**, ώστε να αποτυπώνεται με σαφήνεια η επίδραση των δράσεων στην πόλη και στους ανθρώπους της. Η βάση αυτού του πλαισίου βρίσκεται στον Άξονα Προτεραιότητας 4 – Διακυβέρνηση, Παρακολούθηση και Διαχείριση Γνώσης, ο οποίος ορίζει πώς συλλέγονται, αναλύονται και δημοσιοποιούνται τα δεδομένα. Με αυτόν τον τρόπο, η εφαρμογή του σχεδίου παραμένει τεκμηριωμένη, ευέλικτη και ευθυγραμμισμένη με τους στρατηγικούς στόχους του ΟΣΔ. Ο Υπεύθυνος Νυχτερινής Οικονομίας θα συνεργάζεται με τις δημοτικές υπηρεσίες για τον συντονισμό του συστήματος παρακολούθησης, εξασφαλίζοντας την τακτική συλλογή και επικαιροποίηση των στοιχείων που αφορούν τον πολιτισμό, την ασφάλεια, την κοινωνική ένταξη και τη βιωσιμότητα. Τα δεδομένα θα προέρχονται από ποικίλες πηγές, όπως το ψηφιακό ημερολόγιο εκδηλώσεων, τις έρευνες φορέων και πολιτών, τους αισθητήρες παρακολούθησης θορύβου και την Αρχική Μελέτη Αναφοράς για τη Νυχτερινή Οικονομία.

Η διαδικασία περιλαμβάνει τακτικούς κύκλους ανατροφοδότησης, όπου θα αξιολογούνται τόσο ποιοτικές διαστάσεις (όπως η ικανοποίηση των πολιτών, η αίσθηση ασφάλειας ή η πρόσβαση σε δραστηριότητες) όσο και ποσοτικά αποτελέσματα (όπως ο αριθμός εκδηλώσεων, η συμμετοχή φορέων ή οι δείκτες περιβαλλοντικής απόδοσης). Αυτή η ανταλλαγή γνώσης θα υποστηρίζεται από εργαστήρια διαβούλευσης, που θα αποτελούν ανοιχτούς χώρους διαλόγου και συνεργασίας. Μέσα από αυτή τη διαδικασία, δημιουργείται ένας ζωντανός μηχανισμός παρακολούθησης και βελτίωσης, που επιτρέπει την προσαρμογή δράσεων, πόρων και προτεραιοτήτων όταν αυτό απαιτείται. Έτσι, το ΟΣΔ

εξελίσσεται διαρκώς, ανταποκρινόμενο στις ανάγκες της πόλης, ενσωματώνοντας ποικίλες φωνές και εμπειρίες και βελτιώνοντας ουσιαστικά τη νυχτερινή εμπειρία για κατοίκους, εργαζόμενους και επισκέπτες.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι **κύριοι τομείς παρακολούθησης**, οι **ενδεικτικοί δείκτες** και οι **πηγές δεδομένων** που θα στηρίξουν τη συστηματική αποτίμηση της εφαρμογής του ΟΣΔ.

Περιοχή παρακολούθησης	Δείγματα Δεικτών	Πηγές δεδομένων και εργαλεία
Πολιτιστική και Οικονομική Ενεργοποίηση (ΠΑ1)	Αριθμός νυχτερινών εκδηλώσεων, ποσοστά προσέλευσης, συμμετοχή τοπικών επιχειρήσεων	Αναλυτικά στοιχεία ημερολογίου εκδηλώσεων, πολιτιστικοί εταίροι, δημοτικά αρχεία
Αστική Ασφάλεια, Κινητικότητα και Προσβασιμότητα (ΠΑ2)	Περιστατικά εγκληματικότητας σε ζώνες νυχτερινής δραστηριότητας, επίπεδα θορύβου, κάλυψη έξυπνου φωτισμού	Αστυνομικές αναφορές, αισθητήρες θορύβου, τεχνικοί έλεγχοι
Ευαισθητοποίηση για την Ασφάλεια, Κοινωνική Ένταξη και Υποστηρικτικές Υπηρεσίες (ΑΠ3)	Συμμετοχή γυναικών, νέων και μεταναστών, χρήση υπηρεσιών νυχτερινής φροντίδας παιδιών	Έρευνες, εκθέσεις παροχών υπηρεσιών, εργαστήρια κοινότητας
Διακυβέρνηση, Παρακολούθηση & Διαχείριση Γνώσης (ΑΠ4)	Ετήσιες Εκθέσεις Δεικτών Απόδοσης Νυχτερινής Οικονομίας	Δημοτικά αρχεία, , Μελέτη αναφοράς, ετήσιες εκθέσεις απόδοσης

6.4 Διαχείριση Κινδύνων

Το Σχέδιο ακολουθεί μια προληπτική και ευέλικτη στρατηγική, αναγνωρίζοντας τις ιδιαίτερες προκλήσεις που συνδέονται με την υλοποίηση δράσεων σε ένα δυναμικό, νυχτερινό αστικό περιβάλλον. Μεταξύ των βασικών κινδύνων περιλαμβάνονται η ανεπαρκής πολιτική ή θεσμική δέσμευση, που θα μπορούσε να επηρεάσει τη συνέχιση της διακυβέρνησης μετά το τέλος του προγράμματος URBACT, καθώς και η καθυστέρηση ή έλλειψη χρηματοδότησης, ιδίως για έργα υποδομών και ψηφιακές επενδύσεις. Για την αντιμετώπιση αυτών των κινδύνων, το ΟΣΔ προωθεί τη διαφοροποίηση των πηγών χρηματοδότησης, αξιοποιώντας δημοτικούς προϋπολογισμούς, εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα, αλλά και συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα - ενώ προβλέπει σταδιακή κατανομή των δαπανών, ώστε να ευθυγραμμίζονται με τους χρηματοδοτικούς κύκλους.

Επιπλέον, το Σχέδιο λαμβάνει υπόψη πιθανούς κινδύνους μείωσης του ενδιαφέροντος ή κόπωσης των εμπλεκόμενων φορέων, δεδομένου ότι η επιτυχία του βασίζεται στη συνδημιουργία και στη διατομεακή συνεργασία. Για τον λόγο αυτό, ενσωματώνει σταθερές ευκαιρίες συμμετοχής, μέσω θεματικών ομάδων εργασίας και κοινοτικών εργαστηρίων, διασφαλίζοντας ότι διαφορετικές

απόψεις εκπροσωπούνται και ενσωματώνονται ουσιαστικά στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται επίσης σε κινδύνους που σχετίζονται με την αποδοχή από το κοινό, ειδικά σε παρεμβάσεις που εισάγουν αλλαγές – όπως οι παρατάσεις ωραρίων, οι νέες χρήσεις δημόσιων χώρων ή οι παρεμβάσεις αστικής ασφάλειας. Για τον σκοπό αυτό, το σχέδιο προβλέπει διαφανή επικοινωνία, ενημερωτικές δράσεις και πιλοτικές εφαρμογές, ώστε οι πολίτες να γνωρίσουν και να επηρεάσουν τις αλλαγές πριν αυτές υιοθετηθούν σε ευρύτερη κλίμακα.

Το πλαίσιο αναγνωρίζει επίσης εξωτερικούς κινδύνους, όπως οικονομικές διακυμάνσεις, υγειονομικές κρίσεις ή τεχνολογικές μεταβολές. Η ευέλικτη δομή του ΟΣΔ, σε συνδυασμό με τα εργαλεία παρακολούθησης και διακυβέρνησης, προσφέρει τη δυνατότητα προσαρμογής των προτεραιοτήτων και δράσεων όταν προκύπτουν απρόβλεπτες συνθήκες. Ο Δήμος ενσωματώνει τη διαχείριση κινδύνων σε όλες τις λειτουργίες του – διακυβέρνηση, χρηματοδότηση και συμμετοχή φορέων – δημιουργώντας ένα ανθεκτικό και προσαρμοστικό πλαίσιο που θα διατηρεί τα θετικά αποτελέσματα του σχεδίου και μετά το τέλος της πρωτοβουλίας “*Cities After Dark*”. Το συνολικό πλαίσιο εφαρμογής, που περιλαμβάνει τη διακυβέρνηση, τη χρηματοδότηση, τη συμμετοχή φορέων, το χρονοδιάγραμμα, το σύστημα παρακολούθησης και τις στοχευμένες δράσεις διαχείρισης κινδύνων, αποτελεί μια συνεκτική και ισχυρή βάση για την επιτυχή υλοποίηση του ΟΣΔ. Με τη σύνδεση διαφάνειας, ευελιξίας και συλλογικής ευθύνης σε κάθε στάδιο, ο Πειραιάς επιβεβαιώνει τη δέσμευσή του για μια νυχτερινή οικονομία δυναμική, βιώσιμη, ασφαλή, συμπεριληπτική και ανθεκτική.

7. Συμπεράσματα

Το Ολοκληρωμένο Σχέδιο Δράσης για τον Πειραιά αποτελεί ένα εργαλείο στρατηγικής και συνεργασίας που στοχεύει στη διαμόρφωση μιας ζωντανής, ασφαλούς και βιώσιμης νυχτερινής οικονομίας. Μέσα από τη σύνδεση του πολιτισμού, της κοινωνικής ένταξης και της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης, το Σχέδιο θέτει τις βάσεις για μια πόλη που παραμένει δραστήρια, προσβάσιμη και δημιουργική και μετά τη δύση του ήλιου.

Η ολοκλήρωση του ΟΣΔ συμπίπτει με τη λήξη του ευρωπαϊκού προγράμματος URBACT “*Cities After Dark*”, σηματοδοτώντας τη μετάβαση από τον σχεδιασμό στην πρακτική εφαρμογή. Ο Δήμος Πειραιά, σε συνεργασία με τον Υπεύθυνο Νυχτερινής Οικονομίας, θα επικεντρωθεί στη διάδοση των στόχων και των δράσεων του σχεδίου μέσα από δημόσιες παρουσιάσεις, συμμετοχικά εργαστήρια και διαφορετικά μέσα επικοινωνίας, εξασφαλίζοντας ενημέρωση, συμμετοχή και τοπική αποδοχή. Παράλληλα, θα συνεχιστεί η συνεργασία με εθνικά και ευρωπαϊκά δίκτυα πόλεων, με στόχο την ανταλλαγή εμπειριών, τη διάχυση καλών πρακτικών και την αξιοποίηση χρηματοδοτικών δυνατοτήτων. Το ΟΣΔ προέκυψε μέσα από μια συνεργατική και συμμετοχική διαδικασία, που έφερε στο ίδιο τραπέζι θεσμικούς, επαγγελματικούς και κοινωνικούς φορείς. Θέματα όπως η ισότητα των φύλων, η ψηφιακή μετάβαση

και η περιβαλλοντική ανθεκτικότητα ενσωματώνονται οριζόντια στις δράσεις του, αποδεικνύοντας ότι η πολιτική για τη νυχτερινή οικονομία είναι ένα συλλογικό εγχείρημα αστικής αναζωογόνησης.

Κοιτάζοντας προς το 2026, ο Δήμος θα δώσει έμφαση σε δράσεις άμεσου αντίκτυπου, όπως μεγάλης κλίμακας πολιτιστικά γεγονότα που θα αναδεικνύουν τη ναυτική και πολιτιστική ταυτότητα της πόλης, την εφαρμογή του ψηφιακού ημερολογίου εκδηλώσεων, εκστρατείες ασφάλειας στις ζώνες νυχτερινής δραστηριότητας και συστήματα παρακολούθησης θορύβου. Μέσα από αυτές τις πρωτοβουλίες, ο Πειραιάς επιδιώκει να δώσει χειροπιαστά δείγματα προόδου, διατηρώντας το θετικό κεκτημένο του URBACT και δείχνοντας έμπρακτα τη δέσμευσή του σε μια νυχτερινή ζωή ασφαλή, συμπεριληπτική και δημιουργική.

Το ΟΣΔ αποτελεί έτσι ένα ρεαλιστικό αλλά φιλόδοξο σχέδιο δράσης που ενισχύει τη συνοχή, την πολιτιστική ταυτότητα και τη βιώσιμη ανάπτυξη της πόλης. Ο Πειραιάς κάνει ένα βήμα μπροστά για να καθιερωθεί ως παράδειγμα ευρωπαϊκής πόλης-λιμανιού που ζει, δημιουργεί και εξελίσσεται μέρα και νύχτα.

Figure 37 - Φωταγώγηση του Πύργου Πειραιά